ara

DISSABTE
6 DE JULIOL DEL 2024
NÚMERO 4925

2 EURO S

AVUI

El somni fet realitat del mestre Benaiges

Soc més pare que mare

LA NIT DE L'ARA 2024
ara
CONCERT ESPECIAL AMB LES MILLORS ÀRIES DE PUCCINI
28 DE NOVEMBRE
PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
Aconsegueix la teva entrada des de 17 € a d.ara.cat/puccini o escanejant el codi QR

YURI KOCHETKOV / EFE

P 17

Orbán desafia la UE i es reuneix amb Putin

Els dirigents comunitaris reneguen de la visita

P 12-15

CANVI DE CICLE

TOLGA AKMEN / EFE

Starmer: «El Regne Unit necessita un 'reset'»

El laborisme agafa les regnes amb un gran triomf que maquilla l'ascens de la ultradreta

P 20

El TSJC suspèn cautelarment el decret que protegia el català a les aules

P 06-07

ENTREVISTA A MARGA PROHENS

PRESIDENTA DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

«Vox no em pot exigir que accepti tots els seus postulats»

P 52-53

EUROCOPA

Espanya elimina Alemanya a l'últim sospir de la pròrroga

ALEX LIVESEY / GETTY

1-2

lanzarotecaliente.com

TOVALLONS NEGRES

No ploris, sisplau...

Nena, com et creixen, no han passat ni tres setmanes i ja tornes a tenir l'arrel blanca, han sigut tres setmanes, no? És que l'altra vegada no et vaig atendre jo, estava... Ai, tia, coses de psicòleg, res. El nen. Sí, el nen va al psicòleg, però jo també. No em fa cas, diu que vol tornar a la Xina, que aquí ell no és feliç. Em passo el dia plorant, tia. Què? Cinc, cinc anyets quan el vaig deixar. Amb les àvies, sí. I ara em diu que el menjar de les àvies sí que li agrada, que el meu no, que jo no faig res bé, i que vol tornar amb les àvies. Ploro ara i plorava abans. Que no em vegin, que no em vegi l'encarregada o me la carrego... Sí. Jo el primer que vaig fer quan vaig venir va ser aprendre català, castellà... Ell no vol. Diu que no. Que se'n vol anar. Ai, tia... Perdona.

El vaig deixar amb cinc anyets allà i va ser tot el viatge plorant i cada dia plorant i l'únic esforç que feia era per

El vaig deixar amb cinc anyets allà i va ser tot el viatge plorant i cada dia plorant i l'únic esforç que feia era per no plorar

no plorar. ¿Saps quan et diuen que cap dieta funciona? Doncs em vaig aprimar deu quilos, no m'entrava res. No riguis... Et poso el color de sempre, eh? Com et creixen, tia. I vaig estalviar, estalviar, tot per fer-lo venir. I ara... Ara amb catorze anys em diu que li he destrossat la vida, que no vol res d'aquí, ni de mi, i un altre cop a plorar, tia. Que se'n vol tornar, que li faci aquest favor, que vol les iaies, que a mi no em vol. I tu ja ho saps que jo no el volia deixar, que era la meva vida, però que si no ens moríem de gana, que he anat enviant tots els diners a les iaies. Com vaig plorar quan el vaig deixar. I ell també va plorar. I ara ell no plora però jo sí, perquè no em coneix, em vol veure morta, soc la seva torturadora. Tia, no ploris, sisplau. Com et creixen les arrels, és al·lucinant com et creixen.

EMPAR MOLINER

vist a X

Freddie Sayers (@freddiesayers)
Periodista
"El professor Sir John Curtice exposa uns quants fets brutals per posar en perspectiva la demolidora victòria dels laboristes: el nivell de vot per als laboristes és similar al de les anteriors eleccions. La majoria de la desfeta dels conservadors s'explica per votants *tories* que han triat Reform UK [Nigel Farage]. Keir Starmer ha obtingut una mica més de vots que Jeremy Corbin el 2017. «En molts sentits, això sembla més que els conservadors han perdut que no pas que els laboristes han guanyat»"

Daniel (@Daniel26048144)
Tuitaire
"Starmer 2024: 33,2% = 412 membres al Parlament. Corbyn 2019: 32% = 202. La meitat. Coses del sistema electoral britànic, el *first past the post*. Els francesos hi posen una segona volta per evitar que un candidat obtingui l'escó amb un 20% dels vots"

Sergio de Maya (@sdemaya)
Politòleg
"I tot i així alguns van culpabilitzar Corbyn per no aconseguir la victòria, al·ludint al seu seu excessiu «esquerranisme», encara que s'havia enfrontat a un Partit Conservador més fort que el d'ara. Una justificació semblant es va utilitzar per preferir Biden a Sanders"

Maria Tadeo (@mariatad)
Periodista
"Vox deixaria el grup ECR de Meloni per unir-se al de Patriotes per Europa d'Orbán al Parlament Europeu. Són sis escons. Un cop per a la italiana, que recordem que aspirava a formar el tercer grup parlamentari més nombrós a Brussel·les"

Arturo Puente (@apuente)
Periodista
"La gent d'El Soterrani, amb mil cops més talent i ganes que mitjans, van aixecar l'escena de l'*standup* en català. Nota per recordar les coses que ja han funcionat en la pràctica quan tinguem l'enèsima discussió sobre la salut de la llengua"

Iolanda Batallé Prats (@iolandabatalle)
Escriptora i editora
"Quan em diuen que la igualtat ja l'hem aconseguit, només puc fer que somriure i seguir lluitant entre totes, perquè és evident que no"

Patricia Colón (@PatColon)
Activista pels drets dels refugiats
"Els mateixos que diuen que només emigren homes sols, cosa que és mentida, després diuen que quin problema, que què s'ha de fer amb els menors i les dones amb fills immigrants. És odi, pur odi"

ARIS MARTINEZ / REUTERS

L'ARA, empresa amb segell cultural

pareumàquines
DAVID MIRÓ (@MIRODAVID)

Joaquim Coll deixa 'El Periódico' i fitxa per 'El Mundo'

EL MÓN DELS DIARIS és una mica com el del futbol: es fitxen jugadors (periodistes) els uns als altres i es prenen també articulistes de referència en el combat per l'audiència i per marcar perfil. L'últim moviment d'aquest mercat a escala catalana ha estat el fitxatge per *El Mundo* d'una ploma que els últims catorze anys havia pertangut a *El Periódico*, i que no és cap altra que la de l'expresident de Societat Civil Catalana Joaquim Coll.

Coll s'estrenava ahir amb un article sobre el resultat de les eleccions britàniques en què destacava que el Brexit ha acabat destruint els conservadors. Igualment, és un canvi que mereix alguna consideració, perquè, més enllà de la qüestió monetària, quan un articulista canvia de diari també hi intervenen altres factors, com ara la línia editorial o la visibilitat. Coll havia estat històricament vinculat al PSC, a la seva ala més espanyolista, això sí, i per això escrivia en el diari socialista per excel·lència de Catalunya, que no era cap altre que *El Periódico* que va parir Antonio Franco, un dels grans del periodisme català. Però ves per on, Coll s'ha anat sentint cada cop més incòmode amb aquest PSC que és ara mateix el puntal de Pedro Sánchez, sobretot arran de l'aprovació de l'amnistia, i ha anat aproximant-se, almenys en la qüestió territorial, a les tesis del PP. És un procés semblant a l'experimentat per Rosa Cullell, exdirectora de la CCMA.

● **VAIXELL DE FEIJÓO**

El Mundo és el diari de referència de la galàxia pepera i a més li ofereix a Coll una visibilitat a la resta de l'Estat que *El Periódico* no li garantia. I és que, a Madrid, el català que més cotitza és el desencantat amb el PSC que està disposat a embarcar-se en el vaixell de Núñez Feijóo i Díaz Ayuso.

BONDIA

Cànnabis, manicura i carcasses de mòbil

Podria tractar-se del títol de la llargament esperada i encara no escrita mai gran novel·la sobre Barcelona, però es tracta d'una descripció de la realitat. Per ordre del senyor alcalde, es fa saber que al districte de Ciutat Vella de Barcelona ja no es podran obrir més comerços de cànnabis, manicura i carcasses de mòbil, fins ara aixoplugats a l'ordenança municipal sota els nobles epígrafs d'herboristeria, tractaments de bellesa i accessoris de telefonia.

A l'Eixample, els nostres edils podrien fer un pensament semblant, però allà el trio a considerar podria ser *brunch*, bugaderies 365 i súpers 24/7, negocis que, sense prohibir explícitament l'entrada (de moment) al (minvant) veïnatge local, estan enfocats cap als passavolants dels pisos turístics, que tant necessiten rentar-se els calçotets com comprar-se un gelat a les tres de la matinada. Als del *brunch* els reconeixereu per les cues que s'hi fan els caps de setmana, i els súpers no tenen confusió possible: us enlluernaran, literalment, amb una lluminària espaterrant i un cartellam fosforescent fet amb lletres de pal que podrien inspirar el segon volum de l'obra *La Barcelona lletja* de l'eximi Lluís Permanyer, en el supòsit que el bon gust de l'autor pogués suportar els dits cartells.

Ara bé, tot i que és veritat que les noves clienteles i els preus disparats dels lloguers de les botigues han anat acabant amb el comerç tradicional, no perdem de vista altres factors com l'èxit de la compra en línia (la gent ja no mirem aparadors, l'aparador és al mòbil), el repartiment a domicili i la falta de relleu generacional local. La botiga és sacrificada en hores i en caps de setmana, i ha d'agradar molt. Per això, en aquests nous comerços, us atendrà, amb més o menys traça, personal vingut de lluny que, en alguns casos, fa la feina que nosaltres no faríem.

ANTONI BASSAS

L'EDITORIAL

Starmer i el repte de reconstruir el Regne Unit post-Brexit

Poques vegades un resultat electoral havia estat tan anticipat com l'abassegadora victòria del Partit Laborista de dijous al Regne Unit després de 14 anys de governs conservadors. El rumb del país es va començar a tòrcer el 23 de juny del 2016, quan els partidaris de treure el país de la Unió Europea es van imposar en referèndum i van fer del Brexit una realitat. La tebior tant del primer ministre conservador, David Cameron, com de l'oposició laborista a l'hora de defensar el manteniment a dins de la UE va donar ales als discursos populistes antieuropeus de Nigel Farage, que va ser el veritable vencedor de la cita. Des de llavors tot ha sigut un cúmul de despropòsits. Cameron va marxar i va ser substituït per Theresa May, que es va embrancar en un inacabable procés de negociació del Brexit que amb el pas del temps s'ha acabat confirmant com un autèntic fracàs econòmic i social. El moment més baix dels *tories*, però, va arribar amb els escàndols de Boris Johnson i la seva nefasta gestió de la pandèmia, i on bàsicament ell mateix es dedicava a incomplir les normes que imposava a la resta de la població. Després d'ell, ni la breu Liz Truss ni Rishi Sunak van aconseguir adreçar el rumb.

La sensació general és d'un deteriorament greu dels serveis públics –especialment la sanitat– i, en general, de les infraestructures, d'un augment de les desigualtats socials i d'una situació econòmica en què no s'han complert les expectatives creades pel Brexit, quan es va vendre la UE com un fre per al potencial creixement britànic, i en què hi ha sectors productius amb una alarmant falta de treballadors. Aquella idea que una Gran Bretanya lliure de les cadenes de la UE s'havia d'enlairar ha resultat un veritable fiasco i ha acabat destruint el partit que va impulsar el Brexit.

Aquella idea que una Gran Bretanya lliure de les cadenes de la UE s'havia d'enlairar ha resultat un veritable fiasco

Davant d'aquest caos, els britànics s'han entregat al Partit Laboralista del moderat Keir Starmer, que amb una còmoda majoria de 412 escons a Westminster ha rebut aquest mateix divendres l'encàrrec de formar govern per part del rei Carles III. Starmer ha fet una crida a fer "un *reset*" al país i ha cridat tots els sectors socials a sumar-se a aquesta tasca, posant un èmfasi especial en la classe treballadora, la més perjudicada per la gestió *tory*. Starmer té al davant una tasca ingent: reconstruir la Gran Bretanya post-Brexit. Per fer-ho ha de recuperar la confiança en el país, ordenar l'economia, retornar el prestigi i l'eficiència als serveis públics i refer les relacions amb la UE. Per fer-ho podrà comptar d'entrada amb un cert crèdit, ja que al davant té una oposició completament desorientada i sense lideratge. I ningú espera a la Gran Bretanya que les coses canviïn d'un dia per l'altre.

En realitat, el principal repte de Starmer és fer que els britànics tornin a creure en la política i no llisquin cap a posicions populistes i d'extrema dreta, com està passant en altres indrets europeus. No ho tindrà fàcil, però el mal paper dels seus antecessors juga a favor seu. Només aplicant una certa racionalitat i aparcant la demagògia, Starmer ja haurà fet un gran pas.

LES CARES DEL DIA

Viktor Orbán

El primer ministre hongarès s'ha guanyat a pols que el seu viatge com a president de torn de la UE a Moscou generi dubtes. És cert que va anar primer a Kíiv, però és aliat de Putin, la seva posició en la guerra d'Ucraïna és clarament pro-russa i està creant un tercer grup ultra al Parlament Europeu, perquè Meloni i Le Pen li queden a l'esquerra. P. 17

E. Giménez-Salinas

Un informe del Síndic de Greuges atribueix al departament de Justícia no només un "diagnòstic equivocat" en l'avaluació del pres que va acabar assassinant la cuinera del centre de Mas d'Enric, sinó una "certa laxitud" en l'actitud de l'administració, que és el que va permetre que el pres recuperés el seu lloc de treball a la cuina després d'agredir un altre pres. P. 24

I TAMBÉ A L'ARA.CAT

01

Seguirem les manifestacions convocades a Barcelona i Girona contra la massificació turística, que acompanyarem amb els diversos continguts del dossier del cap de setmana: "5 receptes per frenar el turisme"

02

Ens aturem en el duel entre Conde-Pumpido i Marchena, o el que és el mateix, entre el Constitucional i el Suprem, que condiciona la vida judicial i política a l'Estat

NO T'HO POTS PERDRE

Una setmana en un poble amb 37 Nobel de física

És una trobada anual al poblet alemany de Lindau entre guardonats amb el Nobel i centenars d'estudiants d'arreu del món. Aquest any els premiats eren de física. És una crònica de Toni Pou. P. 35

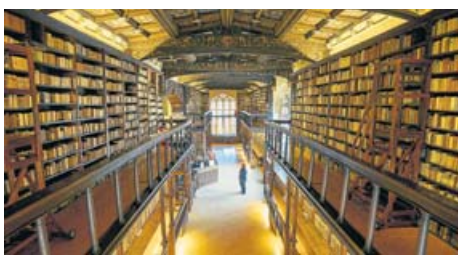

Qui va establir el silenci a les biblioteques?

Ho recull l'espectacular història dels 2.000 anys d'aquests temples que signen Andrew Pettegree i Arthur der Weduwen. Va ser Sir Thomas Bodley, que va pagar la restauració de la biblioteca d'Oxford. P. 40-41

Kurt Wagner

Molta gent es pregunta per la deriva de Twitter, o X. I entre els que poden donar una resposta raonada i convincent hi ha aquest periodista nord-americà, de Bloomberg, que porta deu anys sondant les xarxes socials i acaba de publicar *Twitter. El pájaro de la discordia*, una historia completa de la xarxa abans d'Elon Musk i amb Musk. P. 48

Economia circular o com els nostres molins no deixen mai de girar.

Impulsem l'economia circular amb Gira Wind. Una empresa dedicada al desmantellament, reacondicionament i reciclatge integral de parcs eòlics.

Naturgy

Naturgy.com

Política

GOVERNABILITAT A L'ESTAT

La jutgessa del Tsunami planteja dur a Europa l'amnistia per terrorisme

La Fiscalia qüestiona la tesi del Suprem amb la malversació i reclama l'aplicació de la llei a Puigdemont

OT SERRA
MADRID

La magistrada del Tribunal Suprem que investiga Tsunami Democràtic, Susana Polo, planteja portar al Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) l'amnistia per terrorisme. Per això va donar ahir tres dies a les parts perquè diguin si veurien amb bons ulls presentar una qüestió prejudicial per preguntar al TJUE si creu que aquest cas contra Puigdemont té encaix en la llei. És una decisió que arriba després que el Tribunal Suprem hagi rebutjat aplicar l'amnistia als líders del Procés condemnats per malversació. En la mateixa línia es va pronunciar també la magistrada de l'Audiència Nacional Maria Tardon, que va plantejar a les parts del cas Tsunami fer el mateix en la causa que s'investiga a l'Audiència Nacional.

En una breu interlocutòria, Polo subratlla que algunes acusacions populars –representades per associacions d'extrema dreta– havien plantejat aquest escenari. Normalment, les qüestions prejudicials es posen sobre la taula si sorgeix el dubte al tribunal, no a les acusacions, però la magistrada es va agafar al suggeriment d'algunes de les parts personades. La principal conseqüència d'aquest moviment és que no s'aplicarà l'amnistia a l'expresident Carles Puigdemont ni al diputat al Parlament Ruben Wagensberg a curt termini per la causa de Tsunami Democràtic. En aquest cas no hi ha mesures cautelars vigents –ni ordres de detenció ni d'ingrés a presó–, però sí una amenaça d'una investigació judicial per terrorisme, que pot comportar penes privatives de llibertat.

Precisament aquest delicte de terrorisme és el que va encallar durant uns mesos la llei. Es va optar finalment per excloure'l, puntualitzant que no es poden amnistiar aquells casos que són terrorisme segons la definició de la normativa europea (no el Codi Penal) i que "de manera intencionada hagin causat greus violacions de drets humans". Una via per mirar de poder aplicar l'amnistia al cas del Tsunami.

Aquests requisits són els que generen dubtes a la magistrada Polo, que prefereix preguntar al TJUE si la llei d'amnistia és incompatible amb el dret europeu. La Fiscalia ja es va pronunciar favorablement a aplicar directament la llei perquè entenia que els fets que s'investiguen no encaixen en aquesta violació greu de drets humans, de manera que si la jutgessa acaba acudint a Luxemburg serà seguint les peticions de les acusacions populars d'extrema dreta.

La giragonsa de la malversació

Qui no va necessitar resoldre dubtes a Luxemburg va ser el jutge instructor de la causa de l'1-O, Pablo Llarena, i la sala que presideix Manuel Marchena, que van decidir no aplicar directament l'amnistia pel delicte de malversació contra els exiliats. Ara la Fiscalia qüestiona la giragonsa argumental que ha fet el Tribunal Suprem per no amnistiar els líders del Procés. En dos recursos presentats ahir, reclama que s'apliqui la llei "atenent a criteris hermenèutics" i seguint la voluntat del legislador, que de manera "indubtable" queda reflectida en la norma. Així, el ministeri públic demana a Llarena que també aixequi les ordres de detenció contra Carles Puigdemont, Toni Comín i Lluís Puig.

En la resolució de dilluns passat, tant Llarena com Marchena justificaven per què consideren que amb la malversació de l'1-O hi va haver, a més, un "enriquiment personal de caràcter patrimonial". Ho van fer així perquè no s'hi pogués aplicar l'amnistia. Un dels seus arguments és que no posant diners de la seva pròpia butxaca, els condemnats o acusats van aconseguir un "estalvi personal", cosa que es pot entendre –creuen– com un enriquiment patrimonial. La tesi va propiciar un vot discrepant molt contundent de la magistrada Ana Ferrer i ara la Fiscalia també la discuteix i parla d'"argument sorprenent".

Petició
La Fiscalia demana aixecar les ordres de detenció a l'expresident

Argument
No hi va haver enriquiment personal per organitzar l'1-O, diu la fiscal del TS

"Si haguessin satisfet les despeses derivades del procés independentista amb la seva fortuna personal no existiria el delicte de malversació pel qual estan encausats, altres persones han estat condemnades i no s'estaria parlant de la possible amnistia a aquest delicte", diu la tinent fiscal del Suprem, María Ángeles Sánchez Conde. En la mateixa línia, Ferrer també subratllava que la interpretació de Marchena "implica una deducció tan artificiosa que no només encaixa malament amb el text de la norma i frontalment contra el seu esperit, sinó que esquerda els dics de la lògica".

El Suprem també considera que la malversació de l'1-O afectava els

L'expresident Carles Puigdemont durant un acte de campanya a Cotlliure. DAVID BORRAT / EFE

COMÍN HAURÀ D'ESPERAR AL SETEMBRE El 26 de setembre, el Tribunal de Justícia de la UE decidirà sobre el cas de l'escó de Puigdemont i Comín al Parlament Europeu perquè no van jurar la Constitució. Fins llavors, l'escó de Comín quedarà en l'aire.

AMNISTIA PER A MOSSOS I MANIFESTANTS La secció número 10 de l'Audiència de Barcelona va aplicar ahir l'amnistia a quatre manifestants i quatre mossos d'esquadra processats per les protestes del 2019 contra la sentència als líders del Procés.

interessos financers de la Unió Europea, una altra de les previsions a l'amnistia com a causa d'exclusió. Marchena va advertir en la seva resolució que el Procés perseguia la ruptura d'una part del territori i que això hauria causat un perjudici en el pressupost europeu. La Fiscalia també reacciona a aquest argument destacant que la independència no es va produir i que, a més, a la mateixa sentència del judici es deixava clar que el Govern de Puigdemont pretenia en realitat "pressionar el govern espanyol per negociar una consulta popular". El ministeri públic recrimina al Suprem que ignori que "els condemnats no van pretendre la secessió" i que no es va acreditar tampoc durant el judici ni en la sentència que els fons malversats provinguessin d'Europa.

Pistes per al TC

Per tot plegat, la Fiscalia critica que el Suprem hagi pres una decisió que "no és raonable" i que comporta una "solució imprevisible" per als potencials beneficiats de la llei d'amnistia. Són conceptes que encaixen amb possibles drets que es poden haver vist vulnerats arran de la resolució de l'alt tribunal i que poden servir de cara a la futura presentació d'un recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional.

La declaració de Begoña Gómez s'ajorna fins al 19 de juliol

La dona de Sánchez marxa sense declarar per un defecte de forma

ANDREA ZAMORANO
MADRID

Begoña Gómez, parella del president espanyol, Pedro Sánchez, es va presentar ahir al jutjat per declarar com a investigada per presumpte tràfic d'influències i corrupció en els negocis, però finalment no ho va fer. El jutge Juan Carlos Peinado va accedir a ajornar la declaració fins al divendres, 19 de juliol, perquè no se li havia notificat a Gómez una de les querelles contra ella, la de l'associació d'extrema dreta Hazte Oír. "Hauria declarat si se li haguessin aclarit els fets pels quals se la investiga", va afirmar Antonio Camacho, l'advocat de la dona de Sánchez, que és qui ha sol·licitat l'ajornament per garantir els "drets bàsics" de la seva clienta davant aquest defecte de forma. Camacho va denunciar que Peinado volia que declarés no només sobre els fets de la querella inicial del pseudosindicat d'extrema dreta Manos Limpias, que és la documentació que tenia, sinó també els de l'altra entitat, a la qual encara no havia tingut accés.

Les acusacions populars exercides per aquestes dues organitzacions, així com per Vox i el partit Iustitia Europa, van criticar la decisió i van acusar Gómez d'haver recorregut a aquesta maniobra per no donar explicacions. Javier María Pérez-Roldán, advocat d'Hazte Oír, ho va considerar un "abús del dret" i una "vergonya". "És un tracte privilegiat, que no es dona a cap altre investigat", va denunciar Pérez-Roldán, que va argumentar que l'advocat de Gómez hauria pogut sol·licitar activament que se li notifiqués la querella perquè era de coneixement públic que s'havia presentat. "No esperes a venir el mateix dia per demanar-la", va insistir. També ho van censurar fonts del PP, que van acusar Gómez "d'obstruir" l'acció de la justícia i van criticar que contribueixi a "allargar un espectacle que degrada la democràcia espanyola".

Una altra de les crítiques de les acusacions és que es permetés a Gómez evitar la seva imatge entrant als jutjats madrilenys de la plaça Castilla. Hi va accedir a través del garatge, enmig de la confusió de desenes de mitjans de comunicació, que l'esperaven rere un cordó policial davant diverses de les entrades del pàrquing. La jutgessa degana de Madrid va acordar-ho el dia anterior per "motius de seguretat". Fonts presents a l'interior dels jutjats la van veure arribar a la sala acompanyada de personal de seguretat. "Ella es troba perfectament, com es troben les persones innocents malgrat que això sigui desagradable", va explicar el seu advocat.

Begoña Gómez, al seient de darrere d'un cotxe oficial amb els vidres tintats, a la sortida dels jutjats de Madrid. EDUARDO PARRA / EUROPA PRESS

Hazte Oír El jutjat no va notificar a la defensa la querella de l'entitat

Crítiques Acusacions i PP van acusar Gómez d'intent d'obstrucció

L'expectació a l'exterior era màxima, amb un potent desplegament policial, i a l'interior es va restringir el pas dels funcionaris. "Mai en els nostres anys d'exercici hem vist un desplegament de tal magnitud perquè una ciutadana vingui a declarar", va criticar l'advocat de Iustitia Europa, Luis María Pardo, en declaracions als mitjans. Malgrat les mesures de seguretat desplegades, no es va poder evitar que algunes plataformes del que Sánchez va batejar com a "*fachosfera*" difonguessin imatges de Gómez a l'interior de l'edifici. Va ser el polèmic cas de l'agitador ultra Vito Quiles, que té acreditació de premsa al Congrés amb la plataforma vinculada a l'extrema dreta EDA TV i que va accedir d'acompanyant d'alguna de les acusacions, amb dos periodistes d'altres mitjans que Sánchez vincula a la "màquina del fang".

Al carrer, Hazte Oír havia convocat una concentració, que la Policia Nacional va allunyar de l'entrada. Tanmateix, des de la zona acordonada es podien sentir els crits contra Gómez i Sánchez. A l'altra banda de la plaça, una vintena de persones amb banderes espanyoles, pancartes i fins i tot una figura de cartó de la dona del president espanyol van protestar contra el que consideren una "màfia". "Juan Carlos Peinado, som al teu costat", "Lladres" i "Begoña a la presó, Sánchez dimissió" van ser alguns dels càntics que van ressonar de fons mentre la dona de Sánchez era davant el jutge (menys de mitja hora).

Falta d'informació

Gómez va dir al jutge que desconeixia per quin motiu la investigava, segons fonts jurídiques. La seva defensa ja l'hi havia expressat per escrit després que la Fiscalia Europea comuniqués a Peinado que assumia la investigació sobre les subvencions públiques adjudicades a una UTE vinculada a empreses participades per Juan Carlos Barrabés, organitzador del màster que dirigia Gómez a la Universidad Complutense de Madrid. La dona del president va firmar cartes de recomanació per a la seva candidatura i és l'única part que l'Audiència de Madrid va avalar que s'investigués per si Gómez va mediar algun tipus de contraprestació a canvi d'aquest suport.

Però Peinado no s'ha donat per vençut i ha continuat endavant amb la instrucció, malgrat els avisos de l'Audiència de Madrid i l'advocació de la branca més sospitosa a la Fiscalia Europea. La resposta del jutge, només tres dies abans de la compareixença d'ahir, va ser que investiga "tots els actes, conductes i comportaments que s'han dut a terme per la investigada des que el seu marit és president del govern espanyol, si bé limitats a aquells que s'inclouen en la denúncia inicial".

ILLES BALEARS

Marga Prohens

PRESIDENTA DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

“Vox no em pot exigir que accepti tots els seus postulats”

ANNA MASCARÓ / MARIA LLULL
PALMA

Marga Prohens (Campos, 1982) compleix un any com a presidenta de les Illes Balears. El balanç: sis decrets i cinc lleis. Però també tres manifestacions multitudinàries –contra la saturació i els atacs al català i a la memòria democràtica– i una relació complicada amb Vox, un soci en crisi permanent.

¿S’esperava el primer any tan crispat?
El balanç que faig és que complim amb la paraula donada. Duim més del 50% del programa de govern complert, també la major part de l’acord d’investidura amb Vox. És vera que hi ha pogut haver renou, però la realitat és una: tot el que s’ha duit al Parlament ha sortit aprovat.

Com s’ha sentit governant amb l’extrema dreta?
Els qualificatius i les etiquetes els deix per als qui volen ser etiquetats o qualificats. Tenim un acord de governabilitat amb Vox, però un govern en solitari que fa que puguem marcar el ritme i el to de les mesures. Tenim un acord, però som diferents en molts aspectes i no passa res. Mai els demanaré que combreguin amb els postulats del PP, però tampoc em poden exigir que jo accepti tots els postulats de Vox. A tots aquells que deien que hi hauria retrocessos en drets socials, jo crec que s’ha demostrat que això és demagògia.

Com valora que el president del Parlament estripés una foto d’Aurora Picornell al ple?
És inacceptable. Ho vaig dir de manera molt contundent: totes les víctimes mereixen respecte. Va ser un gest que no correspon a la responsabilitat i el saber estar que ha de tenir la presidència del Parlament. Dit això, vaig fer una crida a la reflexió de tothom. No hi ha ningú aliè a aquest augment de la crispació que s’ha viscut els darrers mesos. No són acceptables els atacs personals que jo mateixa he hagut de patir.

En algun moment es va plantejar demanar la dimissió de Le Senne?
Jo vaig ser molt contundent. Vàrem demanar una condemna i una disculpa, i Le Senne ho va fer en públic i en privat.

Fa un any va acceptar la petició de Vox que no es penjàs la bandera LGTBI al Parlament. Enguany no ho ha fet. Per què ha canviat d’opinió?
Fa un any vàrem arribar a l’acord amb Vox el dia 28 de juny [dia de l’Orgull]. Estàvem amb altres coses, com era tancar un acord d’investidura molt complex.

Es va acceptar per ajudar a les negociacions?
Ni me’n record de si hi va haver aquesta conversa o no.

És a les portes d’una nova manifestació contra la saturació turística. Alguna mesura concreta?
Aquesta és una comunitat turística i ho continuarem essent. La millor manera de defensar la destinació i el benestar dels residents ara és xerrar de límits i d’una cosa que jo he trobat a faltar els darrers vuit anys, que és de com es gestiona aquest èxit perquè es tradueixi en benestar dels residents. Empresaris, sindicats i entitats ambientalistes coincideixen que és moment de fer una reflexió. Ara no és el moment de xerrar de mesures concretes, és el moment de fer el diagnòstic.

¿Els habitatges que es legalitzin podran dedicar-se al lloguer turístic?
Quan tens un, deu o vint habitatges fora d’ordenació, el problema és dels propietaris. Quan en tens a milers, el problema és de l’administració. Feim pagar una sanció, que hem adequat al nivell de renda i hem introduït criteris mediambientals. S’analitzarà, però la legalització no suposa crear més places turístiques.

Quin missatge dona a una persona que compleix les normes permetre ara regularitzar habitatges il·legals i damunt treure’n rendiment?
El rendiment econòmic ja el tenien, no seria nou. Entenc que donaríem un missatge equivocat si això fos un procés obert i de barra lliure, però no ho és.

Balanç
“Hi ha hagut renou, però tot el que s’ha duit al Parlament s’ha aprovat”

Educació
“No sé a qui fa ràbia la llibertat, que s’apliqui la normalització lingüística”

¿S’ha plantejat aplicar la llei estatal i limitar el preu dels lloguers?
No. Ja no és per un tema ideològic, que també, perquè és una política intervencionista d’atac a la propietat privada. És perquè no funciona. A Girona, a Berlín, no va funcionar.

Mallorca no és Berlín ni Girona, té unes característiques molt concretes. Ho han estudiat?
On s’ha aplicat un topall s’incrementa el mercat en B, il·legal, i es treuen pisos immediatament del mercat. Vuit anys de polítiques antihabitatge no es poden solucionar en un any. Tenim 700 habitatges en tramitació, un 40% per davall del preu a través del decret d’habitatge, el programa *Built to Rent* i estam fent feina en una nova llei i en noves lleis d’urbanisme. És el principal problema dels ciutadans. Amb aquestes mesures sabem que poden sortir més o manco uns 5.000 habitatges per posar a disposició dels ciutadans.

També s’han fet manifestacions multitudinàries contra la segregació per llengua a les escoles i la derogació de la llei de memòria democràtica. El català i la memòria són el sacrifici que ha fet davant Vox?
Els 110 punts que vaig signar amb Vox no traeixen els votants del PP ni el programa. La sobreactuació sol quedar bastant en ridícul. En política lingüística estic molt orgullosa de la tasca que fa l’Institut d’Estudis Baleàrics. No sé a qui pot fer ràbia la llibertat en l’educació, que s’apliqui la llei de normalització lingüística. Tots els pares han pogut trobar la casella i posar lliurement la llengua de primer aprenentatge. Hi ha un pla pilot voluntari que en cap cas suposa segregació, sinó poder decidir en quina llengua vols fer aquella assignatura troncal.

¿Pot generar rebuig que els centres acollits al pla pilot tinguin més recursos?
No, perquè tots s’haguessin pogut adherir al pla pilot. Evidentment, necessita recursos perquè aquestes assignatures extres en castellà els necessiten, i els tendran.

Mantenen la llei de fosses, però eliminen la de memòria. No és important la tasca de difusió, d’explicar a la societat el que va passar, per reparar les víctimes?
No és acceptable que el 2024 hi ha-

ISAAC BUJ

gi persones que no hagin pogut tenir un enterrament digne. Amb aquest Govern s'han recuperat 24 cossos de víctimes, n'hem identificat set i s'han retornat a les famílies. Això sí, sense fer-ne un ús partidista. Nosaltres ja vàrem manifestar que no estàvem còmodes amb determinats aspectes de la llei de memòria.

Seguirà abaixant impostos?
A mi em varen votar perquè abaixàs impostos. Aquesta continuarà essent la línia. Això no vol dir que no hagi de reclamar allò que correspon als ciutadans, que és un sistema de finançament just.

Entén les acusacions de dúmping fiscal? Tenim les competències d'educació, però reclama una selectivitat comuna a l'Estat. Per què reclamam uniformitat en coses sobre les quals sí que tenim les competències?
M'agradaria que totes les comunitats abaixassin impostos. Pel que fa a l'EBAU única, som les comunitats les que ens hem adonat que suposa uns entrebancs, perquè hi ha un districte universitari comú.

Quan va ser investida estava convençuda que Alberto Núñez Feijóo seria president d'Espanya. Al final s'ha trobat un primer any de mandat amb un govern estatal d'un altre color.
He presentat un recurs al Tribunal Constitucional per reivindicar les nostres competències en habitatge i presentaré totes les batalles que facin falta per demanar respecte al nostre Estatut i la nostra autonomia fiscal. El president Sánchez , que parla tant de murs, sí que trobarà en mi un mur infranquejable. I hem presentat un recurs contra la llei d'amnistia, que suposa acabar amb la igualtat de tots els espanyols davant la llei. M'agradaria que Sánchez m'hagués citat per parlar de l'agenda balear. Esper tenir un govern d'Espanya que no castigui les Illes per tenir un govern del PP.

¿Li preocupa que el recurs que es va presentar en contra de l'eliminació del requisit del català a la sanitat prosperi i s'hagi de tornar a implantar?
El meu màxim respecte, però nosaltres ho vàrem fer amb tota la seguretat jurídica. Per unanimitat m'ho varen demanar tots els sindicats sanitaris. Això no va només d'escoltar els sindicats i el diàleg social quan diuen el que un vol sentir. La salut per damunt de la ideologia, sempre per davant de tot. ▬

PAÍS VALENCIÀ

Federalisme o sobiranisme: el debat del nacionalisme

Més decidirà l'estratègia al congrés del mes d'octubre

DANIEL MARTÍN
VALÈNCIA

Debat
Pactar amb l'esquerra espanyola o reclamar més autogovern

Federació
Els dos socis prioritzen l'agenda social a la nacional

Més, el gran partit del nacionalisme valencià i principal formació de Compromís, viu mesos clau. Ha de decidir si manté l'estratègia de pactar amb formacions de l'esquerra espanyola com Sumar i s'implica en la governabilitat de l'Estat o aposta per un sobiranisme que potenciï la seva marca electoral i centrar les seves reivindicacions en assolir un millor finançament autonòmic i més autogovern. La incògnita començarà a resoldre's els dies 19 i 20 d'octubre durant la celebració del congrés del partit. Amb tot, la pregunta no estarà resposta del tot fins a les negociacions posteriors amb Iniciativa del Poble Valencià (IdPV) i els Verds, perquè les tres formacions han de beneir que Compromís passi d'una coalició electoral a una federació de partits, com tot apunta.

Serà aleshores quan Més haurà de convèncer els seus dos socis dels beneficis de la seva estratègia, una tasca que serà més difícil si el partit opta per incrementar l'aposta sobiranista. Des d'IdPV i els Verds sempre han defensat participar en candidatures conjuntes a les eleccions al Congrés dels Diputats. També han prioritzat les polítiques socials a l'agenda nacional, atès que creuen que al País Valencià una formació no pot créixer si fa de l'eix nacional el centre de la seva política, una reflexió que també comparteixen nombrosos dirigents de Més. Especialment ara que Compromís opta a captar l'electorat que en les últimes eleccions autonòmiques va votar Unides Podem.

El debat de l'octubre no és cap novetat a Més. De fet, té nombrosos precedents, l'últim el 2021, quan Àlex Ruiz, un alcalde d'un petit municipi com Bellreguard, va aconseguir el 36,7% dels vots davant la secretària general d'aleshores, Àgueda Micó, amb un discurs que retreia a la direcció que estava "aigualint" l'ideari de la formació. Es tracta d'un percentatge de suport gens negligible, atès que Ruiz el va assolir amb una candidatura a última hora i Micó tenia el suport de tots els dirigents més coneguts del partit.

Canvi de rumb

Les crítiques que el 2021 feia Ruiz s'assemblaven molt a les que aquests dies expressen la diputada i membre del corrent sobiranista Bloc i País Mònica Álvaro i l'exalcalde d'Oliva David González, que pretenen optar a la secretaria general que a hores d'ara ostenta Amparo Piquer, que aspira a la reelecció. En conversa amb l'ARA, Álvaro i González reclamen un canvi de rumb. "Estem farts d'integrar-nos en l'últim invent de l'esquerra espanyola", emfatitza la diputada. "Volem un model més sobiranista que federalista", afegeix l'exalcalde. Els dos precandidats també coincideixen en l'exigència de més democràcia interna. "Hi ha una gran desconnexió amb la militància, que cal que participe més i que se la tracte com a persones adultes", reclama González.

Per a Piquer, les diferències amb els seus companys estan relacionades amb les responsabilitats de cadascú. "Ací som tots igual de valencianistes, però a mi em pertoca llegir el context i triar un rumb", destaca. "Volem ser un instrument útil, i això implica governar i poder influir", afegeix. Amb tot, sí que obre la porta a "reenfocar" la política d'aliances. Pel que fa a les crítiques sobre la gestió de la pluralitat, respon que sempre ha respectat els estatuts. "Quan la majoria guanya no vol dir que ha faltat democràcia interna", es defensa. Sobre una entesa amb Álvaro i González de cara a l'octubre, la secretària general diu que vol una candidatura unitària. La diputada no ho veu fàcil i detalla que té més punts en comú amb la proposta de l'exalcalde d'Oliva. González no vol trencar ponts amb ningú. Amb tot, subratlla que és "molt crític" amb la direcció. ▬

La secretària general de Més-Compromís, Amparo Piquer, durant una compareixença. MÉS-COMPROMÍS

LA MONARQUIA ESPANYOLA

Els eurodiputats de S'ha Acabat la Festa i Vox, Alvise Pérez i Hermann Terstch. EDUARDO PARRA/EUROPA PRESS

L'extrema dreta ja s'atreveix a carregar contra el rei

El tarannà més exigent de Vox i l'oposició d'Alvise Pérez fan ballar un suport que semblava indestructible

ROGER PALÓS
BARCELONA

Els deu anys del regnat de Felip VI es van produir només una setmana abans de la signatura del cap d'Estat a la llei d'amnistia, la qual cosa va generar crítiques des de les files ultres. Si bé la dreta i l'extrema dreta s'havien erigit en els màxims defensors de la monarquia, la nova formació S'ha Acabat la Festa ja ha declarat la guerra al rei i Vox li ha començat a fer peticions constitucionalment impossibles. Som davant una nova etapa en la relació de la monarquia i l'extrema dreta? Perilla el suport de la dreta radical a la Zarzuela?

El canvi substancial és que ara s'atreveixen a criticar-lo o posar-lo en un compromís. Mentre l'eurodiputat Alvise Pérez, líder de S'ha Acabat la Festa, es va declarar "el primer antimonàrquic" i va qüestionar la despesa per mantenir el Palau de la Zarzuela, el líder de Vox, Santiago Abascal, va lamentar que "fins i tot han obligat el rei a signar una llei que deslegitima el seu discurs del 2017" i va reclamar "a totes les institucions un esforç gran en defensa de si mateixes i dels interessos d'Espanya": "Si no ho fan, acabaran del tot deslegitimades". De totes maneres, el setembre del 2023 el secretari general de Vox, Ignacio Garriga, ja va animar Felip VI a actuar com el 2017 contra el Procés en cas que s'aprovés l'amnistia, "convençut" que ho faria juntament amb els tribunals per evitar el "cop d'estat des de la Moncloa". I encara hi ha un matís més: per als de Santiago Abascal, la monarquia no és superior a la unitat d'Espanya, perquè ell ha estat clar en diverses ocasions, com el 2022 a EsRadio: "Alguns elegim abans una república unitària que defensi la unitat nacional que una monarquia confederal", va dir.

Vox sempre ha defensat la monarquia parlamentària, tot i que les seves exigències hagin augmentat. En canvi, Alvise Pérez ja s'havia mostrat crític amb la reina Letícia.

Opinions diverses

El vicerector de la Universitat Abat Oliba, Sergi Rodríguez López-Ros, que és historiador expert en l'evolució de la monarquia, detalla a l'ARA que la institució "té una mala salut de ferro". Ara bé, afegeix que veu "més perill" pel rebuig que manifesta ara l'extrema dreta que no pas per l'esquerra o el sobiranisme. Subratlla que fa quaranta anys, durant la Transició, a Joan Carles I ja li va costar seduir aquest espectre ideològic perquè no compartia el pacte polític de la fi del franquisme, a diferència del comunista Santiago Carrillo, que el va segellar.

Amnistia
La llei de l'oblit judicial genera crítiques entre els partits ultres

En perill?
Els experts discrepen sobre el risc per al rei de la posició de la dreta radical

Discrepa d'aquesta conclusió el catedràtic de ciència política de la Universitat de Barcelona i expert en extrema dreta Joan Antón Mellón, que considera que la crisi de la monarquia depèn més del que faci l'esquerra. Així, remarca que "Alvise és anecdòtic perquè és un oportunista que detecta que hi ha gent jove cabrejada per les desigualtats i els recursos econòmics que no entén de què serveix el rei". A més, afegeix que "el seu vot és molt voluble i conjuntural, poden tornar a votar Vox o el PP". I Vox, malgrat les últimes crítiques, sempre s'ha presentat com a monàrquic. En tot cas, recalca que el fet que prioritzi la unitat d'Espanya a la monarquia té un motiu al darrere: connecta amb el seu "fonament de cultura feixista i ultranacionalista".

D'altra banda, Rodríguez sosté que el moviment d'Alvise és "preocupant" per a la institució "perquè és antisistema" i destaca que "la dreta populista creu que el rei fa concessions" quan "ha d'harmonitzar i conjugar identitats". Afegeix que la tradició del nacionalisme català de centredreta no ha estat antimonàrquica històricament i que a Catalunya no va arribar amb força el republicanisme fins a la irrupció d'ERC al segle XX.

Evolució sobre el rei

Malgrat que sectors d'extrema dreta com el falangisme sempre havien estat crítics amb la monarquia, l'oposició ha crescut amb les manifestacions contra l'amnistia amb banderes espanyoles amb l'escut reial retallat. Abans de la signatura de la llei, els ultraconservadors d'Hazte Oír van exigir al cap d'estat que no sancionés la norma. Un *in crescendo* amb exigències anticonstitucionals. Tal com apunta Rodríguez, el rei "no pot fer altra cosa que signar l'amnistia", perquè "no pot governar, només pot mediar". En aquest sentit, identifica una feblesa per a la institució: la "dependència" del govern espanyol i no de les Corts. Comenta "la relació no fluida amb l'actual govern, tampoc amb [Mariano] Rajoy ni amb [José María] Aznar", i encara més: atribueix a aquesta dependència el fet que no intentés una mediació i uns pactes de la Moncloa en ple Procés per la influència del president espanyol.

Ara per ara, el suport del PSOE i del PP a la monarquia fa que, segons Antón Mellón, sigui difícil canviar de forma d'Estat. Tot i això, Rodríguez demana estar-ne pendent. D'acord amb les últimes eleccions europees, la correlació de forces era la següent: només Esquerra, Junts, Sumar, Podem i Alvise, 12 parlamentaris de 61, estaven obertament en contra del rei.

NOMBRES RODONS

“Hi ha massa immigració”: percepció o realitat?

TONI RODON
POLITÒLEG

Tots nosaltres anem pel món amb una peça que rarament ens podem treure de sobre: les ulleres ideològiques. Tendim a valorar millor l’economia quan el partit que governa és nostre i immediatament canviem d’opinió si el nostre partit perd i el rival obté la victòria. En un món complex, en què és difícil –sovint impossible– formar-se una opinió d’acord amb una anàlisi freda dels fets o de les dades, utilitzem sovint les ulleres ideològiques, una drecera cognitiva que ens permet navegar pel món polític. La pregunta “hi estic a favor o en contra?” sol ser més aviat “el meu partit o la meva ideologia què diria davant un cas com aquest?” Una manera de processar que, segons el Nobel Daniel Kahneman, mort el març passat, forma part del sistema 1, és a dir, aquell procés de pensament que es caracteritza per ser ràpid, automàtic i intuïtiu. En política, sobretot en èpoques de conflicte ideològic, el sistema 2, lent, deliberatiu, conscient i intencionat, sovint brilla per la seva absència.

Les ulleres ideològiques no només afecten la manera com veiem l’economia, el nostre posicionament sobre l’ampliació de l’aeroport del Prat o la valoració de com juga la selecció espanyola. També té un impacte sovint important en com percebem el món del nostre voltant. Per exemple, la quantitat de població immigrada que veiem. El tema de la immigració fa temps que és present en el debat polític i sol ser una de les eines sovint brandades pels partits d’extrema dreta. Segons el baròmetre d’opinió política del CEO publicat dijous, un 48% dels enquestats estan d’acord o molt d’acord amb l’afirmació que “hi ha massa immigració al nostre país”. Que es percebi que hi ha “massa immigració” pot dependre de la realitat, però també de la percepció. Segons dades del mateix CEO, els catalans creien a finals del 2022 que hi havia un 36% de població immigrada, tot i que la xifra real segons el padró d’habitants s’acostava al 21%. Encertar un valor real és sempre complicat, però si sistemàticament se sobredimensiona, el patró que emergeix és un altre. Ho veiem quan desgranem les dades per partits: els votants de totes les formacions polítiques sobreestimen la quantitat d’immigració que hi ha. Aliança Catalana i Vox, les dues formacions d’extrema dreta del Parlament, són les que tenen els votants més contraris a la immigració. El 97% dels electors del partit d’Orriols i el 88% dels d’Abascal creuen que hi ha massa immigrants, seguits dels del PP i de Junts (62%). Els dels comuns (22%) i la CUP (24%) són els que tenen una visió més positiva del fenomen, i els del PSC (43%) i ERC (45%) també se situen per sota de la mitjana.

De cada 100 persones que viuen a Catalunya, quantes diria que han nascut a fora de l’estat espanyol, aproximadament?

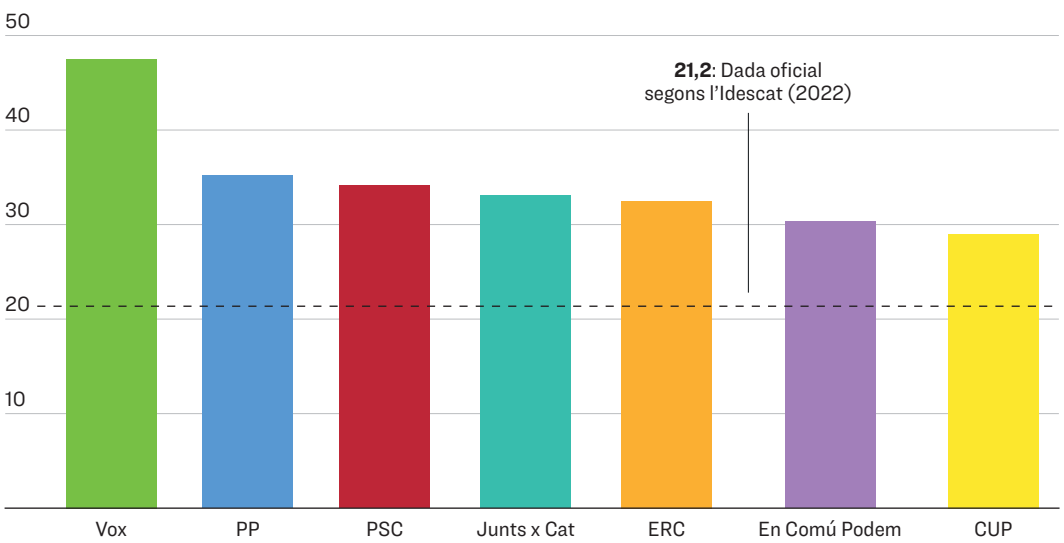

Relació entre immigració percebuda i real

La línia mostra on haurien de ser els punts si la percepció fos la mateixa que la xifra real

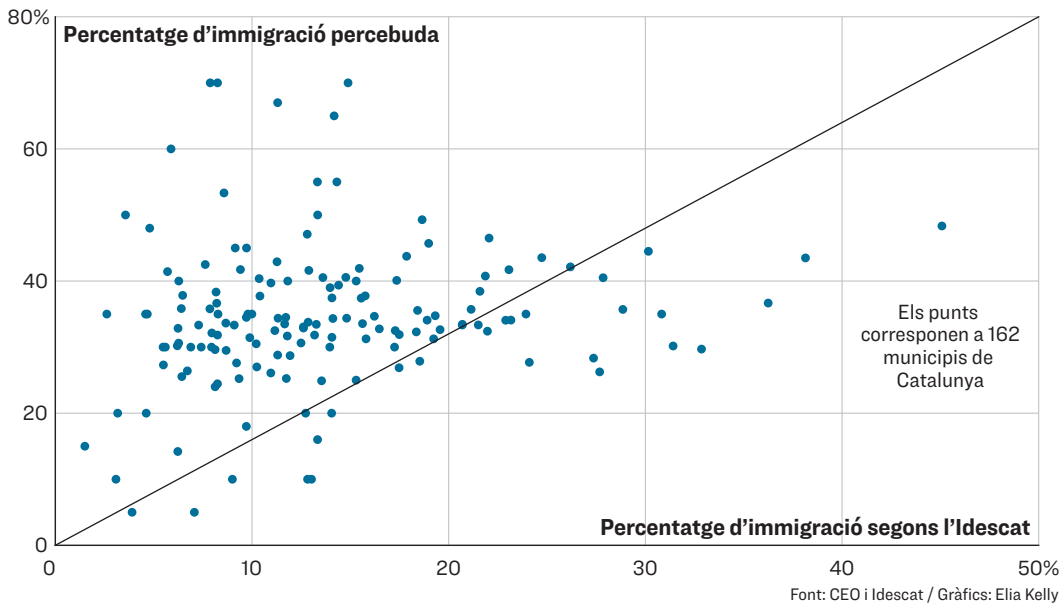

Font: CEO i Idescat / Gràfics: Elia Kelly

Biaix als municipis també

Quan mirem les dades per municipis, observem que el patró es manté: en bona part dels municipis catalans els residents veuen més immigració de la que realment hi ha. Els motius perquè passa són diversos, però en podem destacar dos: primer, quan un municipi té un percentatge d’immigració relativament elevat, la percepció de les persones s’acosta més a la xifra real. Per tant, quan les xifres són relativament baixes, els autòctons en perceben el contrast i tendeixen a exagerar-lo (encara que sigui indirectament). Segon, la segregació hi juga un paper important.

En aquells municipis on la població immigrada viu tota junta i hi ha poca barreja, la sensació del “nosaltres i ells” augmenta i se sobreestima més el volum d’immigració. En canvi, una certa barreja ajuda a reduir els estereotips negatius vers els altres. Què s’hi pot fer? Campanyes antirumors, estratègies per desmuntar la desinformació i polítiques públiques per afavorir la interacció solen ser una part del menú d’opcions. Però és un camí sempre tortuós, sobretot quan la dinàmica política empeny les percepcions cap a l’exageració.

EL GRÀFIC CURIÓS DE LA SETMANA

Nombre de baralles a cops de puny als Parlaments

A principis de juny alguns diputats italians van decidir canviar les lleis amb la boxa. El Palau de Montecitorio, seu de la cambra baixa, va ser testimoni d’empentes, xocs i intents de cop de puny entre membres del Moviment 5 Estrelles i de la Lliga. L’escena va xocar per inusual en un país de la UE, tot i que els *onorevole* diputats italians ja s’havien intentat atonyinar el 2017. Itàlia, però, no és el país on més baralles s’observen al Parlament. Des del 2014, Turquia i Ucraïna encapçalen la classificació, amb quinze baralles cadascun. A la llista de països amb més baralles hi són habituals les democràcies febles o les autocràcies electorals. Taiwan és el primer país democràtic que surt a la llista, amb un total de set baralles en vuit anys. Tot i que es pot tenir la sensació que les qüestions simbòliques són les que generen l’intercanvi de punys, la majoria de discrepàncies són per discussions sobre polítiques públiques.

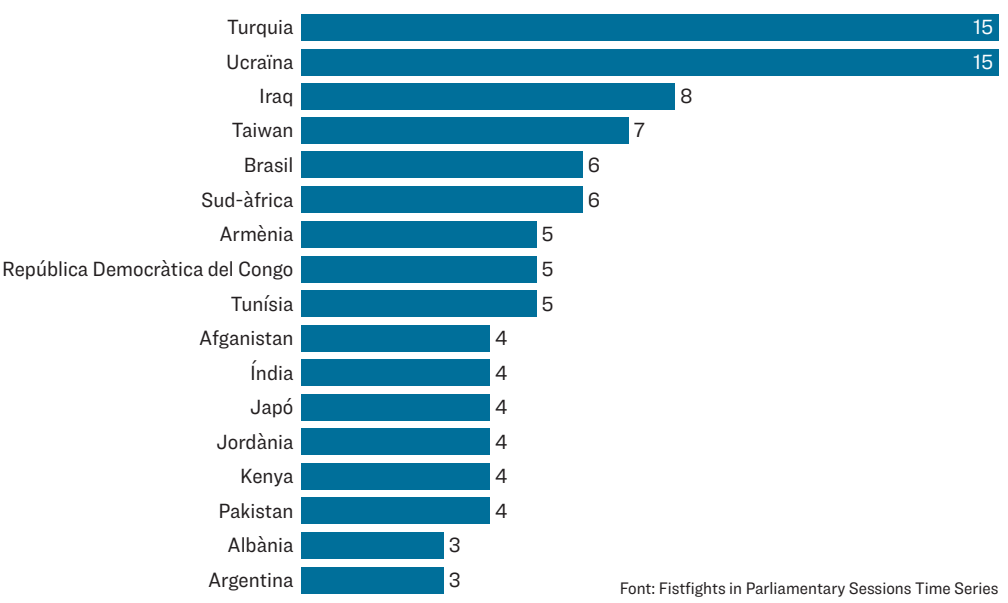

Font: Fistfights in Parliamentary Sessions Time Series

ELS CARTELLS CONTRA ELS MARAGALL

La investigació de l'ARA, per davant dels Mossos

La Fiscalia no va veure delicte d'odi sinó una "maniobra política de dubtós encert"

ARA
BARCELONA

La Comissaria General dels Mossos d'Esquadra va ser l'encarregada d'investigar els cartells denigrants contra l'Alzheimer de Pasqual Maragall que van veure la llum en la campanya de les últimes eleccions municipals a Barcelona. Inicialment, la policia catalana entenia que era un delicte d'odi, però un cop identificats els tres autors, i havent practicat les diligències pertinents, van concloure que la intenció de l'acció no era aquesta. Però els Mossos també van comprovar que la investigació paral·lela del diari ARA, que ha demostrat que els cartells van sortir de les files d'ERC i ha destapat una estructura paral·lela, "la B", dedicada a fer contracampanyes i motiu pel qual ha dimitit Sergi Sabrià, anava per davant de la dels mateixos agents. Així ho va admetre ahir el comissari en cap de la policia catalana, Eduard Sallent. "Vam saber que els periodistes tenien les investigacions molt més avançades del que nosaltres havíem pogut acreditar a través de les diligències", va afirmar.

Sallent va explicar que tant la Fiscalia com la judicatura van descartar una causa penal perquè no consideraven que els cartells suposessin un delicte d'odi contra els malalts d'Alzheimer. "Hi pot haver responsabilitats d'altres tipus, però no un retret penal", va afegir. Segons *La Vanguardia*, la interlocutòria del jutge afirma que "no s'adverteix la intencionalitat de generar odi cap als malalts d'Alzheimer", i, fins i tot, que un dels investigats "es va pensar que era per erradicar la malaltia de Barcelona". Al seu torn, la Fiscalia tampoc hi veu delicte d'odi i diu que és una "maniobra política de dubtós encert" que podria ser sancionable per la via administrativa. En tot cas, el jutge va decidir arxivar tota la instrucció.

L'ARA sí que va continuar investigant els fets i, finalment, ha acabat destapant com l'atac cap a Pasqual i Ernest Maragall, el candidat d'ERC de les municipals del 2023 a l'ajuntament de la capital catalana, va venir

Els cartells denigrants contra Pasqual Maragall.
ERC

de les files dels mateixos republicans. Aquesta acció de falsa bandera també va fer aflorar una estructura paral·lela que organitzava accions al marge del partit que es pagaven a militants a través d'una empresa afí, Relevance. Ho demostren factures de 1.000 i 2.000 euros presentades en diferents períodes, i no només a nom del militant que va encarregar els cartells, sinó també d'un dels nois que en va penjar. L'ARA té constància almenys de tres accions promogudes per aquest grup, tot i que diverses fonts eleven el nombre a desenes, moltes a través de les xarxes socials en forma de perfils falsos. Precisament per aquesta facturació, la Fiscalia apunta a un possible delicte de falsedat documental, tot i que el jutge ho acaba desestimant.

"En política els errors es paguen"

Arran d'aquesta investigació, el fins ara viceconseller d'Estratègia i Comunicació, Sergi Sabrià, va decidir plegar dijous. Sabrià tenia un rol preeminent en aquesta comunicació B del partit, i en el cas de Maragall, tot i no idear l'acció, va tenir constància just després que havia estat un atac de falsa bandera i ho va encobrir. "Vaig fer de bomber i vaig intentar apagar un incendi que havien creat altres", va defensar en una compareixença acompanyat de dirigents de màxim nivell com la vicepresidenta Laura Vilagrà, la consellera Natàlia Mas, el mateix Ernest Maragall i la secretària general adjunta, Marta Vilalta. En aquest sentit, l'expresident d'ERC Joan Puigcercós comparteix que calia la depuració de responsabilitats, ja que "en política els errors es paguen". Puigcercós va afirmar a Catalunya Ràdio que "aquest error se li pot atribuir a Sabrià", a qui va reconèixer "moments brillants" al partit.

PARTITS

Mas i Pujol anuncien que es faran militants de Junts

Turull els insta a afiliar-se en un sopar "distès"

NÚRIA ORRIOLS GUIU
BARCELONA

Entre la crisi d'Esquerra, les negociacions per a la investidura a la presidència de la Generalitat i el xoc als tribunals per l'aplicació de l'amnistia, divendres al Maresme, al restaurant Ma Brasa de Santa Susanna, hi va haver un anunci important per a les files de Junts. En un sopar "distès" i davant unes vuitanta persones de la formació, els expresidents Artur Mas i Jordi Pujol –que ja es van implicar en la campanya de Junts el 12 de maig– van anunciar que es farien militants del partit. Segons diverses fonts coneixedores de la trobada consultades per l'ARA, després que el secretari general de JxCat, Jordi Turull, tanqués les intervencions del sopar i els "tirés la canya" perquè s'animessin a entrar a Junts, Pujol va aixecar el dit amb un "¿que no hi estic apuntat? doncs apunta-m'hi" i després el va seguir Mas. Ara bé, va ser més aviat una escena espontània i s'ha de veure com s'acaba concretant, afirmen les fonts consultades.

La trobada, promoguda pel president de l'agrupació comarcal del Maresme, Carles Bosch, va aplegar des del president del Parlament, Josep Rull, que també va prendre la paraula, fins a presidents d'agrupacions comarcals i de la vegueria de Barcelona, les diputades Glòria Freixa i Judith Toronjo, així com les exconselleres Victòria Alsina, Violant Cervera i Lourdes Ciuró, i l'ex secretari general de Junts Jordi Sànchez. També hi eren l'ex secretari general de CDC Oriol Pujol i l'exconseller i ex mà dreta d'Artur Mas Francesc Homs. No hi era, en canvi, la presidenta actual de Junts, Laura Borràs, ni els seus afins, que sempre han tingut una relació complicada amb el gruix dels quadres del Maresme, majoritàriament provinents de Convergència.

"Vacances de km 0"

Segons diverses fonts presents, els discursos de Mas, Pujol, Rull i Turull van anar dirigits a "reconstruir la nació", a més d'intentar apuntalar Junts com un referent del "nacionalisme" català, sobretot arran del resultat del 12 de maig. La seva anàlisi és que davant l'augment del suport electoral del PSC, els juntaires s'erigeixen com el partit que pot competir amb Salvador Illa, tornant a l'esquema previ del Procés amb CiU i els socialistes. Ara bé, més enllà d'això, el secretari general del partit, Jordi Turull, també va fer una pinzellada de l'actualitat estricta.

A banda de lamentar les últimes decisions del Tribunal Suprem en contra d'aplicar-los l'amnistia –cosa que manté, per exemple, la seva inhabilitació–, va refermar que l'expresident Carles Puigdemont manté el compromís de tornar encara que s'arrisqui a ser detingut si hi ha un debat d'investidura, sigui d'ell o de Salvador Illa. En aquest context, Turull va demanar als militants de Junts –no només als diputats– que facin "vacances km 0", una manera d'advertir-los que en funció de com vagin les negociacions Puigdemont podria posar els peus a Catalunya abans del 26 d'agost. Això implicaria que seria portat davant el Suprem, perquè l'ordre de detenció es manté vigent, i que estaria en mans del jutge instructor, Pablo Llarena, tancar-lo en presó preventiva, perquè considera que la malversació de la qual se l'acusa no és amnistiable. Arran d'això, l'ANC i el Consell de la República ja preparen mobilitzacions i fins i tot la "defensa popular", diuen, de l'expresident.

Trobada
Els dos expresidents participen en un sopar multitudinari al Maresme

Petició
Turull insta els militants de Junts a no marxar a l'estiu pel retorn de Puigdemont

Els expresidents Jordi Pujol i Artur Mas en una imatge recent. P. TORDERA

Internacional

ELECCIONS REGNE UNIT

Keir Starmer, nou 'premier': "La reconstrucció del país és urgent"

El líder laborista nomena els càrrecs més rellevants del seu govern, que es reunirà avui per primer cop

QUIM ARANDA
LONDRES

Sense temps per perdre. El relleu de poder al Regne Unit és immediat. Ahir a les cinc de la matinada el Partit Laborista aconseguia superar el llindar de la majoria absoluta (326 escons; n'ha obtingut 412) i, al cap de set hores i mitja, Keir Starmer, acompanyat de la seva dona, Victoria, entrava a Downing Street després d'haver rebut l'encàrrec del rei Carles III de formar nou executiu, i d'haver-se convertit així en el *premier* número 58 de la història del país.

I també sense temps per perdre, davant de la famosa porta negra del número 10, Starmer va dir: "Amb respecte i humilitat, us convido a tots a unir-vos a aquest govern de servei en la missió d'una renovació nacional. La nostra feina és urgent i la comencem avui". Una feina de "reconstrucció del país totxo a totxo, perquè es necessita un *reset* –va afegir–. No dubteu que la feina del canvi comença immediatament!"

Refer el país des dels fonaments exigeix, tanmateix, la tasca de refer la confiança de l'opinió pública en la classe política. Un dels símptomes més evidents de la poca confiança pot ser l'escassa participació en les eleccions de dijous, ja que amb prou feines ha fregat el 60%, una de les més baixes des de la Segona Guerra Mundial. "Si us preguntés ara si creieu que el Regne Unit serà millor per als vostres fills, sé que molts de vosaltres diríeu que no. Així que el meu govern lluitarà cada dia fins que ho torneu a creure. A partir d'ara, teniu un govern lliure de la doctrina [una referència al dogmatisme de què s'acusava l'anterior líder del partit, Jeremy Corbyn], guiat només per la determinació de servir els vostres interessos. Ens heu donat un mandat clar i el farem servir per aportar canvis, per restaurar el servei i el respecte a la política. Hàgiu votat o no el laborisme –de fet, especialment si no l'heu votat–, us dic directament: el meu govern us servirà", va dir el nou primer ministre britànic.

La performance de Starmer no va tenir ni l'estridència ni la pompositat de les de Boris Johnson, ni la vacuïtat de les de Liz Truss, i encara menys la lleugeresa de Rishi Sunak, els tres antecessors, però sí que va oferir mètode i equilibri, potser dues de les seves característiques més rellevants, si s'accepta com a certa la visió que en dona el biògraf Tom Baldwin. No en va, Starmer ha aconseguit en temps rècord la recuperació del laborisme després de collir, el 2019, la pitjor derrota de la seva història en 90 anys.

El nou primer ministre britànic, el laborista Keir Starmer, i la seva dona, Victoria, ahir davant de la residència del cap de govern, al 10 de Downing Street. CARL COURT / GETTY

Resultats de les eleccions al Regne Unit

Dades de les 22.30 h amb 649 seients assignats

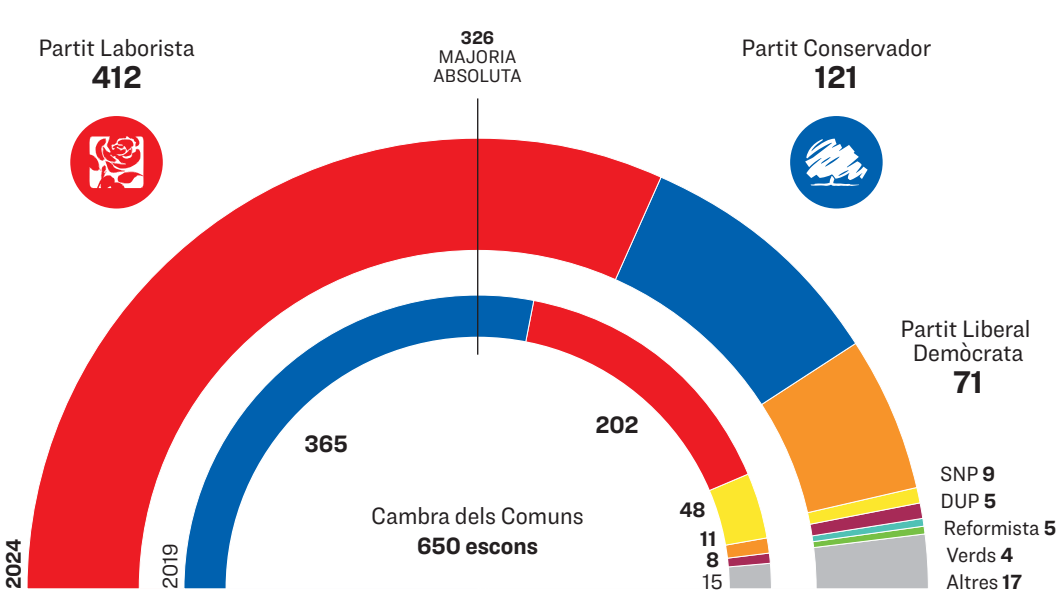

Font: Parlament del Regne Unit / Gràfic: ARA

Coreografia tradicional

La coreografia dels esdeveniments viscuts ahir al centre de Londres es va mantenir estrictament apegada a la tradició britànica del relleu de poder. Rishi Sunak havia admès de matinada la magnitud de la derrota conservadora i, des d'aquell moment, tot va venir rodat. A dos quarts d'onze del matí, el fins aleshores primer ministre compareixia davant del número 10 de Downing Street –en aquell moment queia una lleugera pluja–: "He sentit la vostra ira", va dir en referència al dictamen inapel·lable de les urnes. Al cap d'uns minuts, visitaria el rei Carles III per presentar-li la dimissió i per recomanar-li que encarregués la formació de govern al guanyador de les eleccions. Al mateix temps, informava també que en un futur pròxim, quan s'hagin establert

LA PARTICIPACIÓ MÉS BAIXA EN DUES DÈCADES

La participació en les eleccions del Regne Unit s'ha situat al 59,8% (a falta dels resultats definitius), amb la qual cosa es converteix en la més baixa dels últims vint anys. Suposa un fort descens respecte a la participació del 67,3% en les eleccions del 2019. També és la pitjor participació en unes eleccions generals des del 2001, quan la xifra va baixar al 59,4%: la més baixa des d'abans de la Segona Guerra Mundial.

59,8% Caiguda de la participació

El ja ex primer ministre Rishi Sunak, que ahir va presentar la dimissió, dirigint-se as mitjans. DAN KITWOOD / GETTY

Els 'tories' busquen líder per superar la travessia del desert

Antics pesos pesants del Partit Conservador demanen un viratge al centre

Q.A.
LONDRES

Rishi Sunak és la principal víctima de la desfeta més gran que mai ha patit el Partit Conservador britànic en 190 anys d'història. No pas perquè hagi engrossit la llista dels 251 diputats que han caigut en l'escabetxina de dijous, sinó perquè ahir va anunciar que dimitirà les setmanes vinents com a líder *tory*. Un cop més, els conservadors hauran de buscar líder: ja ho van haver de fer per substituir Theresa May, Boris Johnson i Liz Truss.

De la decisió que preguin els mesos vinents –probablement el procés que culminarà a finals de setembre, per tenir un relleu a temps del congrés anual, la primera setmana d'octubre– dependrà el futur del partit i, ras i curt, la seva continuïtat en el temps.

Per a una impressionant maquinària de poder, que ha governat 90 anys dels últims 150, sembla una exageració. Però el risc és existencial i pivota entre perdre l'ànima liberal i de centre amb què el va vestir David Cameron o escorar-se més a la dreta, quasi a l'extrema dreta, des que Boris Johnson i després Liz Truss van fer del grup una factoria de "solucions populistes i simplistes i d'eslògans", com escrivia ahir en un article a *The Times* l'exlíder William Hague.

Una altra veu dels sectors més liberals del partit, l'exministre d'Economia de Cameron, George Osborne, s'ha afegit a aquesta demanda. "El pròxim líder conservador haurà de guanyar la cursa des de la dreta i després moure el partit cap al centre", deia ahir a ITV News. En el fons, la mateixa estratègia de Keir Starmer per arribar al poder.

Entre Farage i Ruanda

La qüestió és escatir si això és possible en l'actual Partit Conservador, que, a més, tindrà l'altaveu de l'extrema dreta de Farage cridant des de la seva nova posició a la Cambra dels Comuns a favor de polítiques que són molt preuades –lluita contra la immigració, rebaixa d'impostos i soscavament de l'agenda verda– per la militància *tory*; al cap i a la fi, les més o menys cent mil persones que prendran la decisió si hi ha més d'un candidat o candidata. L'aspirant, home o dona, no dubtarà a prometre la lluna.

Alguns dels diputats i diputades caiguts són del sector més centrista del partit, com Penny Mordaunt, fins ara líder de la Cambra dels Comuns; Tobias Ellwood, ex secretari d'estat de Defensa, o l'exministre de Justícia Robert Buckland. Fora del grup parlamentari no poden aspirar al lideratge i, per tant, les opcions es redueixen.

Han sobreviscut, entre altres, tres de les dones més radicals dels conservadors: totes tres defensen posicions quasi d'extrema dreta pel que fa a l'agenda verda i la immigració i són extremadament llibertàries en matèria d'impostos. Són l'exministra de l'Interior Suella Braverman, una defensora a ultrança de les deportacions de migrants a Ruanda; Priti Patel, també exministra de l'Interior i la promotora dels anomenats vols de la vergonya, sota el lideratge de Boris Johnson, i Kemi Badenoch, exministra de Negocis.

Totes tres han participat en alguna de les abans comentades curses pel lideratge, però en cap ocasió han reeixit. Aquesta vegada, molt probablement serà Suella Braverman la que tindrà més opcions d'arribar, com a mínim, a la decisió final entre la militància, que té la darrera paraula sempre que quedin dos candidats.

L'altre més probable finalista de la hipotètica cursa pel lideratge *tory* seria James Cleverly, exministre d'Exteriors i d'Interior. Molt més moderat en les formes que les anteriors tres correligionàries, en el fons també és un defensor aferrissat de les deportacions a Ruanda.

Tot plegat fa pensar, a hores d'ara, que el nom del futur o la futura líder del Partit Conservador britànic es decidirà sota la influència de l'extrema dreta de Nigel Farage, amb els ulls posats en Ruanda i amb els migrants com a caps de turc.

Reacció Rishi Sunak presenta la dimissió arran de la desfeta electoral

Perfils L'exministra de l'Interior Suella Braverman, una de les candidates

Les carteres més destacades

Yvette Cooper, una altra dona, ha assumit una de les quatre carteres més rellevants, i potser la més costeruda, la d'Interior. I David Lammy, un altre home d'orígens molt humils, del nord-est de Londres, ha entomat la responsabilitat del Foreign Office. Serà Lammy i el també tot just nomenat ministre de Defensa, John Healey, l'únic membre del govern de Starmer que ja havia format part de l'últim executiu laborista (2010) de Gordon Brown, els que acompanyaran Starmer la setmana vinent a Washington, a la primera cimera de rellevància internacional, la reunió de l'OTAN, en què participarà el nou primer ministre entre els dies 9 i 11.

La promesa de Starmer de començar la feina de reconstrucció del país "de manera immediata", l'evidència d'un desencantament de l'opinió pública per l'estat de l'economia i dels serveis públics, els 4,1 milions de vots quasi insurgents i poc menys que d'extrema dreta del Partit Reformista, els 1,9 milions dels Verds i la constatació que els dos grans partits han aconseguit menys del 60% dels vots en total són alguns dels indicadors que posen de manifest a què s'enfronta el nou executiu.

Potser tindrà cent dies de gràcia, comptant amb el parèntesi vacacional de l'agost, però poc més. I si Starmer no l'encerta, Farage sembla disposat a fer de la protesta i l'agitació constant una eina de pressió.

els mecanismes adients, dimitirà com a líder *tory*.

Poc abans de les 13.00 h, hora local, Keir Starmer va entrar al número 10 de Downing Street, després d'haver pronunciat el seu discurs, que es va allargar poc més de sis minuts. I gairebé immediatament, com havia afirmat, va començar la feina de nomenament dels seus ministres, que avui es reuniran per primer cop.

I la tradició va continuar amb la desfilada dels nous membres de l'executiu pel carreró més famós del món fins a arribar a la porta del número 10. Angela Rayner, la número dos del partit, una dona d'origen molt humil que va ser mare amb 16 anys, i a la qual la dreta mediàtica i el Partit Conservador havien posat en el punt de mira els últims mesos per un suposat escàndol que no existia, ha sigut nomenada vicepresidenta de l'executiu i ministra d'Equiparació Territorial.

Una altra dona, Rachel Reeves, antiga tècnica del Banc d'Anglaterra, s'ha convertit en la primera ministra del Tresor de la història del Regne Unit. Reeves advertia la matinada passada de l'estat més aviat pobre de les finances públiques del país. "No hi ha una gran quantitat de diners a les arques públiques. Per tant, el que hem de fer és desbloquejar la inversió del sector privat", tota una declaració d'intencions que remet a la tercera via del Nou Laborisme i la col·laboració entre l'estat i els mercats. "La missió principal d'aquest govern –va dir després de ser nomenada– és restaurar el creixement de l'economia".

ELECCIONS AL REGNE UNIT

Les altres lectures dels resultats

Una anàlisi més detallada dels resultats de les eleccions al Regne Unit deixa veure algunes tendències, com el declivi de l'independentisme escocès i l'alça del nord-irlandès, i evidencia que l'aclaparadora victòria laborista en escons no és el reflex d'una esclat de suport popular.

NÚRIA VILA MASCLANS ✻ BARCELONA

Els laboristes arrasen amb escons, però creixen menys de dos punts en percentatge de vots

El Partit Laborista ha arrasat amb nombre d'escons, però si ens fixem en el percentatge de vots, l'increment és molt discret. Ha obtingut un 33,7% de les paperetes, cosa que suposa un augment només d'1,6 punts percentuals. Les característiques del sistema electoral britànic provoquen una distorsió enorme pel que fa a la translació en escons: amb un 33% dels vots, els laboristes aconsegueixen més del 63% dels seients. Aquesta distorsió perjudica els interessos del Partit Reformista de Nigel Farage, que amb el 14% dels vots obté només el 0,6% dels parlamentaris (5 escons per 4,1 milions de vots), igual que els Verds (4 diputats per 1,9 milions de vots). Al cantó oposat, els liberaldemòcrates se'n beneficien: amb el 12% dels sufragis s'han endut l'11% dels representants.

Els partits petits absorbeixen gran part del vot de càstig als 'tories'

El declivi del suport al Partit Conservador ha derivat en un canvi de mans del poder en moltes parts del país. Tanmateix, en moltes zones això no ha suposat un transvasament directe de vots cap als laboristes. Al sud-oest d'Anglaterra i a les Midlands, el percentatge de vot als laboristes pràcticament s'ha estancat si es compara amb el de fa cinc anys, i a Londres fins i tot és inferior que al 2019. Els guanyadors han estat, doncs, partits més petits, que han absorbit gran part del vot de càstig dels conservadors. L'única excepció és Escòcia, on el vot laborista ha augmentat.

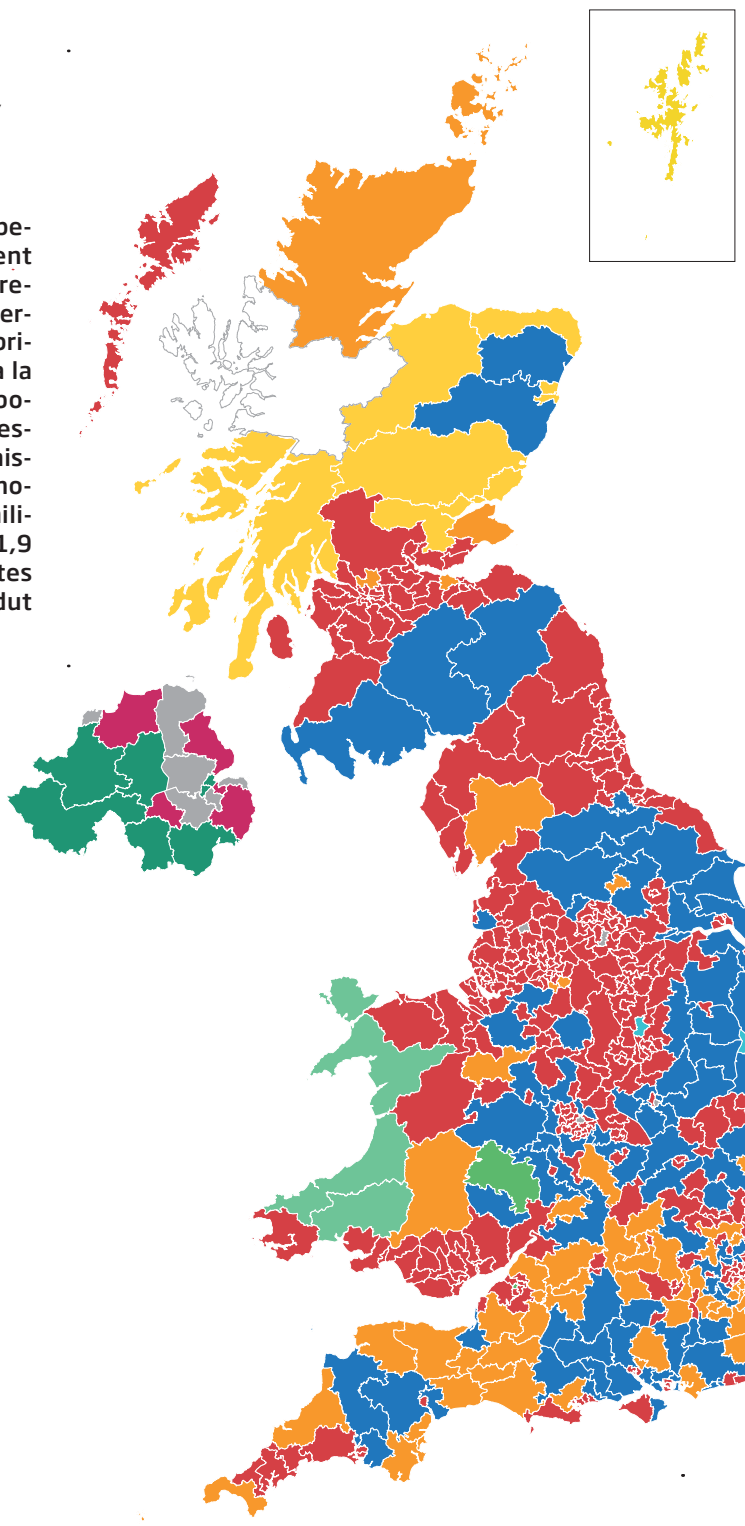

Font: Parlament del Regne Unit / Gràfic: Elia Kelly

El Sinn Féin guanya per primera vegada a Irlanda del Nord

El Sinn Féin s'ha convertit en el principal partit nord-irlandès al Parlament britànic. Ha mantingut els set diputats que ja tenia, però el seu percentage de vots ha crescut 4 punts. És la primera vegada que una formació nacionalista irlandesa guanya en unes eleccions estatals a Irlanda del Nord, tot i la llarga tradició del Sinn Féin de no enviar els seus diputats al Parlament britànic. Amb aquests resultats, el Sinn Féin continua la tendència a l'alça, després de convertir-se en la primera força a l'Assemblea nord-irlandesa el 2022. L'altra cara de la moneda és la derrota del Partit Unionista Democràtic, que ha perdut tres diputats (fins a cinc), que han anat a parar a partits unionistes més petits.

Els independentistes escocesos, els altres damnificats

El Partit Nacional Escocès (SNP) ha obtingut només 9 diputats dels 47 que tenia, els pitjors resultats des del 2010. Els laboristes s'han quedat 36 dels escons que han perdut els independentistes, mentre que fins ara en tenien només un. L'independentisme passa per uns moments molt difícils. L'any passat va dimitir Nicola Sturgeon, enmig d'una investigació policial per presumpte frau en les finances del partit que afecta el seu marit, i encara no fa ni deu setmanes hi va haver un altre canvi de líder: el primer ministre Humza Yousaf va deixar pas a John Swinney. L'SNP ha perdut pistonada després d'haver estat el partit hegemònic escocès des del 2015 –després del fallit referèndum d'independència– al Parlament britànic, on era tercera força malgrat disputar menys del 10% dels escons.

Els 'tories' es queden en blanc a Gal·les

El Partit Conservador s'ha quedat sense representació a Gal·les, després de perdre els 12 diputats que tenia. La majoria (9) han anat a parar al Partit Laborista, que n'aconsegueix 27. El partit nacionalista Plaid Cymru n'ha guanyat dos (fins a 4) i els Liberal Demòcrates hi aconsegueixen representació amb un diputat. Amb tot, els laboristes han aconseguit aquesta millora malgrat una caiguda important del percentatge de suport i el nombre de vots més baix des dels anys 30, segons destaca la BBC.

Candidats independents pro-Palestina esgarrapen vots als laboristes

Els candidats independents que s'han presentat en plataformes propalestines o s'han posicionat clarament a favor de la causa palestina han afectat el suport laborista en algunes circumscripcions. Un nom destacat és el de Jeremy Corbyn, que va ser líder del Partit Laborista i cap de l'oposició abans que el substituís Keir Starmer. En aquestes eleccions s'ha presentat com a candidat independent i ha guanyat a la seva circumscripció. És l'onzena vegada consecutiva que s'hi presenta i guanya. Taj Ali, coeditor de la revista *Tribune*, ha destacat que els independents pro-Palestina han aconseguit cinc escons al Parlament, més que els que han obtingut el partit d'extrema dreta Reform UK i els Verds (quatre cadascun).

ELECCIONS AL REGNE UNIT

Quatre milions de vots per a la ultradreta

El Partit Reformista és la tercera força en sufragis

CRISTINA MAS
BARCELONA

Contra el corrent general a Europa i al món, el Parlament britànic s'omplirà de diputats i diputades de centreesquerra. Però l'aclaparadora victòria en escons del laborisme a les eleccions ha eclipsat el mar de fons que ha portat per primer cop el Partit Reformista, la formació d'extrema dreta de Nigel Farage, a Westminster. El Partit Reformista, hereu del Partit del Brexit, ha fet una campanya centrada sobretot en l'odi als immigrants (proposa prohibir la immigració "no essencial", la deportació immediata dels delinqüents estrangers i aturar les pasteres al canal de la Mànega, un dels lemes del govern Sunak).

També vol abandonar la Convenció Europea dels Drets Humans, rebaixar els impostos a les rendes més altes, reforçar la policia i ampliar les presons. Els seus candidats s'han fet notar per les seves posicions racistes, homòfobes i masclistes: tres d'ells van ser apartats durant la campanya, inclosos simpatitzants del feixista Partit Nacional Britànic. Farage, la veu de l'eurofòbia durant tres dècades, que es declara amic de Donald Trump, s'ha destacat també per defensar que Vladímir Putin va ordenar la invasió d'Ucraïna per culpa de les "provocacions" d'Occident.

Cinc diputats

El Partit Reformista s'ha convertit en la tercera força política, amb 4,1 milions de vots, més dels que va obtenir el seu predecessor, el Partit per la Independència del Regne Unit (UKIP), el 2015, abans del Brexit, quan es va convertir en segona força a les eleccions europees. També ha obtingut més vots en termes absoluts i en percentatge dels que va obtenir Vox a les eleccions espanyoles del juliol passat. A causa del sistema electoral britànic (on només el candidat més votat s'endú la representació del districte, sense proporcionalitat), aquest 14,3% de sufragis només s'ha traduït en 5 diputats.

Per contra, amb un 33,8% de suport, els laboristes s'han endut l'aclaparadora xifra de 412 escons. Farage va centrar els esforços de la campanya en quatre districtes on podia guanyar, però en centenars més ha quedat segona força, uns vots que s'han quedat sense representació. No en va, a la primera roda de premsa que va fer ahir va anunciar que faria campanya per reformar el sistema electoral.

Farage va ser durant vint anys eurodiputat del UKIP, que va fundar quan va desertar del partit conservador pel seu suport al Tractat de Maastricht als anys 90. L'home que Trump va batejar com a Mr. Brexit va patrocinar la seva pròpia campanya per sortir de la UE en paral·lel al Vote Leave de Boris Johnson. Després va fundar el Partit del Brexit, però es va retirar tàcticament el 2019 per facilitar la victòria a l'ex *premier*, amb qui després s'ha enfrontat públicament pel seu suport a Ucraïna.

Vot guanyat als conservadors

Els vots de la ultradreta provenen de districtes on abans guanyaven els conservadors –Farage ha estat elegit per Clacton-on-Sea, una localitat costanera amb unes de les taxes d'atur i de delinqüència més elevades del país– i on més del 70% dels electors van votar a favor del trencament amb la UE al referèndum del 2016. A més de Farage (que havia estat eurodiputat, però mai havia entrat al Parlament britànic fins ara, en el seu vuitè intent) han estat elegits un exdiputat *tory*, el president del Partit Reformista i l'expresident del club de futbol de Southampton. Farage, ell també exmembre dels *tories*, va dir que el seu resultat és "el principi de la fi del Partit Conservador". Però també va advertir que "no hi ha entusiasme pel laborisme: els estarem a sobre".

Ho constatava al *New York Times* l'exministre britànic i professor de Yale Rory Stewart: "Amb l'auge de la ultradreta i la desfeta del Partit Conservador, la Gran Bretanya ha entrat en un nou terreny polític: les forces de centre han aconseguit no tant una victòria com una pròrroga breu. El laborisme ha de demostrar que és capaç de millorar la vida de la gent i transformar els serveis públics –i fer-ho aviat– o d'aquí a un temps veurem les eleccions britàniques del 2024 com una mera pausa en el camí de la polarització i les fantasies del populisme". I Farage utilitzarà tant com pugui la plataforma que ara tindrà a Westminster per aconseguir-ho.

Els que marxen i els que arriben

Escabetxina de figures 'tories'

La desfeta dels conservadors s'ha traduït en una escabetxina de destacades figures *tories*. Tots els que han ocupat el càrrec de primer ministre des del 2010 han perdut l'escó a Westminster, excepte Rishi Sunak, que el manté. Els de David Cameron i Theresa May se'ls han quedat els *libdem*, mentre que els de Boris Johnson i Liz Truss han anat als laboristes. Els mals resultats dels *tories* també han provocat que s'hagin quedat sense escó dotze ministres del govern de Sunak. S'ha superat així el rècord anterior de set ministres expulsats de Westminster el 1997, quan Tony Blair va portar els laboristes al poder.

Rachel Reeves, primera dona ministra del Tresor

Rachel Reeves, de 45 anys, és la nova ministra d'Economia i es converteix en la primera dona a dur les regnes del Tresor en la història del país. Tant el món empresarial com els mercats han avalat els seus plans, tot i que els *think tanks* econòmics més significatius del país han posat en qüestió la seva promesa de no apujar impostos. Reeves, exmembre del comitè de política monetària del Banc d'Anglaterra, va dir: "Hem promès posar fi al caos, girar full i posar-nos a treballar per reconstruir el país. Així ho farem. Hem buscat l'oportunitat de governar no per interessos propis, sinó per servir l'interès nacional".

ELECCIONS A FRANÇA

El racisme desacomplexat es dispara a França

L'auge de l'extrema dreta coincideix amb un augment de les agressions xenòfobes físiques i verbals

LAIA FORÈS
PARÍS

Desenes de fotògrafs i periodistes enfocant una somrient Marine Le Pen, líder de Reagrupament Nacional. MOHAMMED BADRA / EFE

Les imatges d'una dona negra insultada pels seus veïns, un matrimoni blanc d'una seixantena d'anys simpatitzant de Reagrupament Nacional (RN), el partit d'extrema dreta de Marine Le Pen, han estat visualitzades per gairebé 12 milions de persones a X. "Marxa! Som a casa nostra! Això és França i a França fem el que volem. No m'interesses gens, així que ves-te'n a la caseta del gos", li etziba la dona. "Mira quines coses més repugnants porta als cabells", li diu al marit, en referència a les trenes que porta la víctima dels insults racistes, la Divine, que és auxiliar d'infermeria i fa trenta anys que viu a França.

Els fets van passar al juny a Montargis (el Centre-Vall del Loira) i van ser enregistrats per les càmeres de France 2, la televisió pública francesa, que les ha emès en un reportatge del programa *Envoyé spécial* que es va gravar al municipi durant la campanya electoral de les legislatives. La Divine explica que la parella ha posat cartells electorals de Le Pen i Bardella a la façana que dona a casa seva i que els insults han augmentat les últimes setmanes. Denuncia que sovint li dirigeixen crits de mico. "És com si les eleccions haguessin alliberat el discurs. És una autorització, una porta oberta a dir als immigrants que no són benvinguts, que no són a casa seva i que se'ls ha de fer fora", afirma la Divine.

Des de la victòria històrica de Marine Le Pen a les eleccions europees del 9 de juny, les actituds i les agressions físiques i verbals xenòfobes a França s'han disparat, segons denuncien ONGs i mitjans de comunicació.

El racisme desacomplexat és cada vegada un fenomen més present al carrer i a les xarxes socials: segons *Mediapart*, des del 9 de juny es produeix més d'una agressió racista al dia. "Els resultats electorals reforcen certs votants en aquest tema i provoquen un sentiment d'omnipotència, entusiasme i victòria", afirma el sociòleg expert en extrema dreta Emmanuel Casajus en una entrevista al setmanari *L'Express*. Segons Casajus, "és un cercle viciós: el vot de RN augmenta perquè hi ha un alliberament de discursos racistes i identitaris en l'espai públic, mediàtic i polític, que s'alimenta de les teories difoses per l'extrema dreta a tot el territori".

Cançó racista viral

Davant la polèmica generada pel reportatge de France 2, la líder de RN, Marine Le Pen, considera que l'expressió "ves-te'n a la caseta del gos", com si la dona fos un animal, no és racista. "Això els hi podria dir jo mateixa als meus amics", va respondre en una entrevista quan li van preguntar per l'incident.

L'altre líder d'extrema dreta a França, Éric Zemmour, tampoc considera racista una cançó que s'ha tornat viral a les xarxes socials. Està generada per intel·ligència artificial i inspirada en els crits d'un immigrant algerià que, quan va ser expulsat de França el 2017, cridava agònicament i en un francès mal conjugat "*Je ne partira pas!*" ("no me n'anirà", en català).

La imatge de l'home cridant i suplicant és dura de veure, però l'extrema dreta i diferents *influencers* consideren que pot ser motiu de mofa racista. La cançó ha estat difosa per diferents comptes afins a la ultradreta, com la de la Mila, una noia blanca i rossa amb més de 74.000 seguidors a X que el 2020 va patir durs atacs a les xarxes socials per haver criticat l'islam. En un vídeo publicat pel seu compte, la Mila balla sensualment mentre canta la cançó sense complexos.

"Sí, sí, tu marxaràs, més aviat del que et penses. Ja t'hem donat prou [...]. Marxaràs amb la Fàtima. Per a tu s'han acabat les ajudes socials [...]. Quan guanyi Bardella, tornaràs a casa teva, et posaràs la gel·laba, podràs resar tot el dia", diu la lletra. Zemmour també ha publicat un vídeo movent-se –amb poca gràcia– i rient al ritme de la mateixa cançó. "L'he trobat divertida, per això l'he difós", assegurava el líder de Reconquesta. Altres francesos van imitar Zemmour i Mila a TikTok i alguns dels vídeos es van fer virals. La xarxa social va acabar eliminant els dos més vistos, però encara continuen actius desenes de vídeos amb la cançó. La plataforma d'Elon Musk, en canvi, no l'ha vetat i es limita a advertir que "és possible que aquesta publicació infringeixi les normes d'ús de X sobre conductes que inciten a l'odi".

Tendència
Tots els actes xenòfobs dels últims dies a França no caben en una sola crònica

Escenari
El discurs ultra, motiu d'orgull per alguns, creix al carrer i a les xarxes socials

Fora de les xarxes, també es multiplica la xenofòbia. Pocs dies abans de la segona volta de les legislatives, Le Média TV va difondre unes declaracions de la responsable d'una empresa de neteja de París en què criticava que els seus treballadors –d'origen africà– fessin vaga i es manifestessin. La patrona de l'empresa, visiblement enfadada per la manifestació –va tenir lloc dimarts passat– assegurava al micròfon de la cadena que no tenien dret a fer vaga i acabava dient: "Soc blanca. Amb tots aquests negres, vostè creu que no tinc por?" En cap imatge es veu els treballadors intimidant la dona. "La popularitat de RN, fins i tot si no arriba al poder, desacomplexa el racisme", apunta el sociòleg Michel Wieviorka, en una entrevista a *Le Nouvel Observateur*.

Festa nazi

Tots els actes xenòfobs que hi ha hagut aquestes últimes setmanes a França no caben en una sola crònica, però només per posar-ne un altre exemple: a finals de juny l'alcalde de Rouen va haver de prohibir una festa racista que s'havia de celebrar en un bar associatiu, on la clientela habitual és d'extrema dreta, convocada amb l'eslògan nazi "*Ausländer Raus*" ("fora els estrangers"). "El clic que hem vist des de les eleccions pel que fa a la violència racista és el resultat de molts anys de matraca amb el discurs identitari", apunta Casajus a *L'Express*.

El racisme desacomplexat no és un fenomen nou a França, tot i que en les últimes setmanes s'ha disparat. L'auge i l'aparició de nous partits d'extrema dreta, com Reconquesta d'Éric Zemmour, ha normalitzat i blanquejat la xenofòbia. Fa pocs mesos, quan es va filtrar que la cantant francesa d'origen malià Aya Nakamura era un dels noms que sonaven per actuar a la cerimònia d'inauguració dels Jocs Olímpics de París interpretant una cançó d'Édith Piaf, l'extrema dreta va posar el crit al cel. Marine Le Pen va dir que seria "humiliar el poble francès" i Zemmour ho va qualificar de "cop polític i ideològic" del president Macron. Segons els dirigents d'extrema dreta, Nakamura –que canta en francès, sovint amb expressions utilitzades pels joves– "no canta en francès".

Les últimes enquestes difuminen la majoria de Le Pen

L'escenari de la majoria absoluta per a la ultradreta francesa es difumina una mica més amb les últimes tres projeccions d'escons divulgades ahir, que deixen el Reagrupament Nacional (RN) de Marine Le Pen lluny d'aquesta fita. Els tres sondejos publicats ahir dibuixen una forquilla d'entre 170 i 230 diputats per a la formació, quan se'n necessiten almenys 289 per a la majoria absoluta. És més, les projeccions d'escons apunten que el Nou Front Popular (NFP) dels partits d'esquerra podria quedar força a prop de la ultradreta. L'estudi d'Ifop, per exemple, assigna 170-210 escons a RN i 155-185 a l'NFP. El bloc macronista quedaria en tercer lloc amb 120-150 escons.

UNIÓ EUROPEA

La visita es produeix a l'inici de la presidència de torn d'Hongria del Consell de la UE. EVGENIA NOVOZHENINA / REUTERS

Orbán desafia la UE i es reuneix amb Putin a Moscou

Els dirigents comunitaris reneguen de la visita de l'ultradretà

GERARD FAGEDA
BRUSSEL·LES

Una de freda i una de calenta. Després de reunir-se dimarts passat a Kíiv amb Volodímir Zelenski, ahir el primer ministre hongarès, Viktor Orbán, va viatjar fins a Moscou per trobar-se amb Vladímir Putin. La visita sorpresa a Rússia arriba pocs dies després que Hongria agafés la presidència de torn del Consell de la Unió Europea, un gest que ha fet indignar, i molt, els dirigents comunitaris i líders d'altres estats membres. "Rússia és l'agressora, Ucraïna és la víctima. No es poden dur a terme negociacions sobre Ucraïna sense Ucraïna", va escriure el president del Consell Europeu, Charles Michel, a la xarxa social X.

Michel també recorda a Orbán que no pot parlar en nom del bloc europeu, encara que durant el segon semestre d'enguany el seu govern presideixi el Consell, i li retreu que "la presidència rotatòria de la UE no té el mandat de negociar amb Rússia". "No representa la UE de cap manera", afegeix més contundent en un comunicat el cap de la diplomàcia europea, Josep Borrell. De fet, l'euroescèptic hongarès és l'únic líder dels Vint-i-set que manté bones relacions amb Putin malgrat la invasió d'Ucraïna, i sempre posa entrebancs a enviar més ajuts a Ucraïna i a incrementar les sancions a Rússia.

Al seu torn, la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, també va criticar la visita per les xarxes socials. "L'apaivagament no aturarà Putin", va piular. Orbán, però, va respondre que "no es pot fer la pau des d'una còmoda butaca a Brussel·les" i va assegurar que, encara que no estigui dins del mandat de la UE, no es pot "asseure i esperar un final miraculós" de la guerra d'Ucraïna. "Servirem com una eina important per fer els primers passos cap a la pau", va assenyalar a les xarxes socials el primer ministre magiar.

La indignació contra Orbán es va estendre a líders estatals d'arreu del bloc. L'expresident del Consell Europeu i primer ministre polonès, Donald Tusk, es va preguntar retòricament "en quines mans és l'eina" per aconseguir la pau que diu Orbán. I, en la mateixa línia, el canceller alemany, Olaf Scholz, va recordar que la posició de la UE no és la de Budapest i que "condemna la guerra d'agressió russa". "Orbán envia un senyal incorrecte al món exterior i és un insult a la lluita del poble ucraïnès per la seva llibertat", va afegir el primer ministre suec, Ulf Kristersson.

Reacció
Fonts de l'OTAN admeten que la imatge d'Orbán amb Putin a Moscou és "xocant"

En tot cas, la visita d'Orbán a Moscou no ha sorprès gaire a ningú. Hongria és el soci europeu que es manté més afí al Kremlin i, a hores d'ara, continua encallant diferents iniciatives comunitàries per a Ucraïna que tenen un pressupost total d'uns 6.600 milions d'euros. Tot i això, el club europeu ha aconseguit tramitar a correcuita altres mesures abans de l'inici de la presidència hongaresa, com l'obertura de les negociacions d'adhesió amb Ucraïna o l'ús dels beneficis generats amb els actius russos que la Unió Europea té congelats per rearmar les tropes ucraïneses.

L'OTAN treu pes al poder d'Orbán

El viatge d'Orbán a Moscou també arriba pocs dies abans de la cimera de l'OTAN que es farà la setmana que ve a Washington. Com a la UE, Budapest és una pedra a la sabata de l'Aliança Atlàntica i ha bloquejat i fet retardar l'entrega de tota mena d'ajuts a Ucraïna des de l'inici de la guerra. El mes passat, però, el secretari general de l'Aliança Atlàntica, Jens Stoltenberg, i l'ultradretà hongarès van arribar a una mena de pacte de no-agressió: Orbán no molesta els aliats atlàntics ni bloqueja iniciatives i, a canvi, l'OTAN deixa a Hongria mantenir-se al marge de totes les mesures de suport militar a Ucraïna.

Tot i això, fonts de l'Aliança admeten que la imatge d'Orbán amb Putin a Moscou no deixa de ser "xocant", si bé creuen que "no s'ha de sobredimensionar" la influència d'Hongria a l'OTAN ni a la UE.

Vox abandona Meloni i fitxa per Orbán

G. F.
BRUSSEL·LES

Nou moviment a l'extrema dreta europea. Vox va anunciar ahir que deixa el grup europarlamentari de Conservadors i Reformistes Europeus (ECR, per les seves sigles en anglès) i fitxa pel projecte de partit a escala europea Patriotes per Europa que va crear el primer ministre hongarès, l'euroescèptic Viktor Orbán. "Vox fa molts anys que treballa sense descans per a la col·laboració de les forces patriotes, que en les últimes eleccions europees van aconseguir un gran avenç en tots els països de la Unió Europea", diu un comunicat emès pel partit d'extrema dreta.

D'aquesta manera, Vox abandona el grupo europarlamentari en el qual havia estat adscrit fins ara i que compartia amb el partit de la primera ministra italiana, Giorgia Meloni (Germans d'Itàlia), o la formació que governava fins fa pocs mesos a Polònia, la ultradretana Llei i Justícia. En comptes de renegar dels seus excompanys de viatge, però, Vox els mostra el seu "agraïment". "Meloni sempre serà una sòcia, amiga i aliada", diu el text. Amb aquest moviment, Vox s'allunya de l'extrema dreta que Brussel·les considerava més moderada i de la que es manté clarament a favor d'Ucraïna i l'OTAN. És a dir, el que representa teòricament Meloni en contraposició a Le Pen o Orbán.

Un grup en vies de constitució

Tot i l'anunci de Vox, encara no és segur que Patriotes per Europa aconsegueixi constituir un grup propi al Parlament Europeu. El requisit que posa l'Eurocambra és que almenys s'han de sumar 25 eurodiputats de fins a set països diferents. A hores d'ara, a banda de Vox, el projecte d'Orbán compta amb els representants del seu partit, el Fidesz, els de la formació austríaca FPÖ i els de la txeca ANO 2011. També ha mostrat la voluntat d'adherir-s'hi el portuguès Chega.

Orbán té la intenció de celebrar la reunió constitutiva de Patriotes per Europa dilluns que ve, però encara no ha aconseguit convèncer el mínim de formacions i eurodiputats que necessita. Tot i això, tant el primer ministre hongarès com el partit d'extrema dreta espanyol es mostren optimistes. "Aspirem a formar grup parlamentari", avança el comunicat de Vox.

Viktor Orbán i Santiago Abascal a Madrid en una imatge d'arxiu. VOX (VIA REUTERS)

AMÈRICA LLATINA

Soldats de la marina mexicana desallotjaven ahir un veí amb bicicleta de les platges de l'estat de Quintana Roo. ALONSO CUPUL / EFE

Fugir d'un huracà des del paradís: «S'ha acabat la 'bendición'»

El cicló 'Beryl' deixa una desena de morts i estampes de caos enmig del Carib

DIANA SILVA
CANCÚN (MÈXIC)

"No patiu, aquí no tocarà, és la *bendición de la isla*, mai hi arriben els huracans". Aquesta és la frase que ha anat repetint des de dilluns el Sergio, recepcionista d'un dels hotels que hi ha a primera línia del mar Carib a Holbox, l'illa paradisíaca situada al nord de la península de Yucatán (Mèxic). Però des de dijous, aquesta *bendición* s'ha acabat. Holbox, com també altres zones del sud-est del país com Felipe Carrillo Puerto, Othón P. Blanco i l'antiga ciutat maia de Tulum, han estat evacuades per la imminent arribada de l'huracà *Beryl*.

El fenomen meteorològic, que ha causat la mort d'almenys una desena de persones al Carib, és el cicló que ha arribat més ràpidament a la categoria 5 de l'escala Saffir-Simpson (la màxima) des que hi ha registres d'aquests fenòmens a l'Atlàntic. Ara bé, l'huracà semblava no existir dijous a primera hora a la turística illa mexicana, quan quedaven poques hores perquè toqués a terra, segons les previsions.

Amb un sol radiant i més de 30 graus, alguns turistes encara aprofiten per fer algun *tour* matinal per veure taurons balena o visitar algun *cenote* mentre una mena de calma tensa recorre l'illa caribenya. Unes escenes idíl·liques que contrasten amb les corredisses dels propietaris de comerços i també dels *holboxeños* per tapiar com poden locals i cases (en alguns casos, gairebé cabanes) per protegir al màxim tot el que tenen abans de l'arribada del cicló.

"Aquí ho tinc tot"

"Molts marxaran, però jo prefereixo quedar-me, aquí ho tinc tot, a la península no hi tinc res", explica el Mateo, que té una botiga d'antiguitats. "Jo no he viscut mai un huracà d'aquestes dimensions, però els més grans asseguren que l'aigua arribarà per aquí", detalla el Juan posant-se la mà per sobre del cap.

El noi, d'uns 30 anys, és propietari d'una petita paradeta de souvenirs a l'avinguda Ballena del poble i aprofita les últimes hores per intentar vendre alguna polsera, imant, atrapa-somnis o ampolleta de tequila a qualsevol preu. "És la ganga de l'huracà, et puc fer un 2x3 o el que vulguis, he de tancar per marxar i no sé si podré tornar a obrir", lamenta.

Evacuació
Turistes i locals fugen de l'illa de Holbox per precaució

Registres
És el cicló que ha arribat de manera més ràpida a la categoria 5

El Juan és una de les 900 persones –entre locals i turistes– que dijous al matí van ser evacuades de Holbox. Van marxar amb ferris turístics gratuïts –tot i que molts no ho sabien– que sortien cada 30 minuts fins a primera hora de la tarda. "Sempre ens han dit que el màxim són 90 persones perquè vagin amples, però aquí posa que hi caben 120 viatgers", justifica la controladora d'entrada als vaixells, davant una cua de persones visiblement nervioses per aconseguir un seient al ferri.

Un cop a dins, les maletes i motxilles dels turistes es combinen amb neveres i bosses de plàstic dels que deixen casa seva sense saber si tornaran. "S'ha acabat la *bendición*", comenta el Fernando a un home gran que té al seient del costat de la coberta del vaixell. Porta un petit chihuahua agafat en braços, i no és l'únic: en un sol ferri hi ha més d'una desena de gossos que els seus amos no han volgut abandonar i que protegeixen del sol amb tovalloles.

"Me'n vaig obligat pel clima. Aquí ja no es pot treballar i amb això tot el turisme se'n va al *carajo*", es queixa enfadat, i critica que ha faltat informació sobre el cicló. Assegura que el 60% dels treballadors de l'illa han marxat, però que molts estrangers que no dominen l'idioma ni tan sols s'han assabentat que hi ha un huracà. Ho diu amb coneixement de causa: ell és un dels centenars de taxistes que transporten turistes en una mena de carros de golf per tota l'illa. Uns vehicles que han posat en transbordadors perquè temen que deixant-los a l'illa l'aigua se'ls emporti.

Poques files més enllà hi ha una dona amb el seu fill, d'uns 8 anys i els cabells molt arrissats. El nen està content perquè és el primer cop que va amb vaixell i, per tant, surt de l'illa per primera vegada. La mare, que el porta a la falda, se'l mira amb cara de circumstàncies i l'engresca encara més per evitar contagiar-li la preocupació.

Refugis per a 23.000 persones

En mitja hora el ferri arriba a Chiquilá, on el camí de turistes i locals se separa. "Ells se'n van als refugis", comenta el conductor d'una taxicleta assenyalant dos homes que han posat l'equipatge en grans pots de pintura que fan servir de maleta perquè són hermètics i floten. Es dirigeixen a un dels 1.200 refugis que s'han habilitat a tots els estats mexicans de Quintana Roo i Yucatán, amb capacitat per acollir més de 23.000 persones.

A l'altra banda del carrer els turistes s'encabeixen en furgonetes que els porten fins a l'aeroport de Cancún en un viatge per carretera de dues hores.

A l'arribar-hi, el caos es torna a repetir. La majoria de les portes de l'aeroport estan tapiades per evitar que els vidres petin i tot plegat fa que els viatgers hagin d'entrar per molt poques entrades. Un cop dins, les cues als taulells s'allarguen davant de pantalles que anuncien més de 300 vols cancel·lats.

Des de mitja tarda (hora mexicana) gairebé tota la península de Yucatán ha entrat en alerta roja de perill màxim per la imminent arribada del *Beryl*. S'ha decretat toc de queda a la major part del territori i ha entrat en vigor la llei seca per evitar aldarulls.

Davant les imatges de prestatges de supermercats buits davant de ciutadans que recullen provisions, el govern ha instat els proveïdors a no "apujar els preus per l'arribada del *Beryl*". A més, els hotels (la majoria plens i alguns a prop de l'aeroport amb uns preus que han pujat fins als 500 euros la nit) han reduït al mínim els serveis d'aigua calenta i menjar per garantir els subministraments i facilitar l'arribada a casa dels seus treballadors.

Què passarà en les pròximes hores? "Tothom diu de tot, però jo he viscut huracans de categoria 5 i crec que aquesta serà una nit de pluja i vent forts, però espero que no una catàstrofe...", diu el Santiago mentre encara empeny un carro ple de maletes per un hotel de Cancún poques hores abans que el *Beryl* toqui terra. Les últimes prediccions, ahir a la nit, apuntaven que l'huracà s'estava debilitant a mesura que recorria la península de Yucatán. Tot i això, mantenia la perillositat per forts vents huracanats.

MIGRACIÓ

Almenys 89 morts al bolcar una pastera a Mauritània

L'incident engreixa la xifra de morts cada cop més alta de la ruta migratòria a les Canàries

CINTO MORA I ABELARIA
BARCELONA

Almenys 89 persones van morir i 72 més van desaparèixer dilluns quan una pastera que transportava migrants en direcció a les illes Canàries va bolcar. L'incident, que es va saber ahir, va tenir lloc a quatre quilòmetres de la ciutat de Ndiago, a les costes de Mauritània, quan les condicions meteorològiques eren adverses.

Segons testimonis que cita l'Agència Mauritana d'Informació, la pastera havia sortit de la frontera entre el Senegal i Gàmbia, a més de 1.500 quilòmetres de les illes Canàries, amb 170 persones a bord. La guàrdia costanera de Mauritània va recuperar els cossos de 89 persones i va rescatar-ne nou, inclosa una nena de cinc anys, segons l'agència. Per tant, encara hi hauria 72 persones desaparegudes.

La ruta canària és una de les vies per arribar a Espanya per mar més mortíferes pels forts vents i les grans onades i corrents que hi ha a l'Atlàntic. En aquesta ruta, les pasteres surten del Marroc, el Sàhara Occidental, Mauritània, el Senegal o Gàmbia. Els trajectes s'allarguen durant dies per recórrer els milers de quilòmetres que separen els països d'origen de les illes Canàries: 1.400 quilòmetres en el cas del Senegal i 1.600 en el cas de Gàmbia. El país que suma la xifra més elevada de sortides és Mauritània, des d'on han sortit més del 80% de les embarcacions des de principi d'any.

Últimament el govern espanyol ha incrementat l'esforç diplomàtic amb països del nord de l'Àfrica per intentar frenar aquest trànsit. Fa dues setmanes, el ministre d'Exteriors espanyol, José Manuel Albares, va viatjar al Senegal i a Gàmbia, i va anunciar una partida de 180 milions d'euros per fomentar la creació de llocs de treball i promoure la formació dels joves senegalesos. La cooperació entre Espanya i alguns estats com el Marroc per exercir més control sobre les màfies i frenar la sortida de pasteres ha derivat en una reducció d'aquests viatges. Però no passa el mateix amb tots els països d'origen.

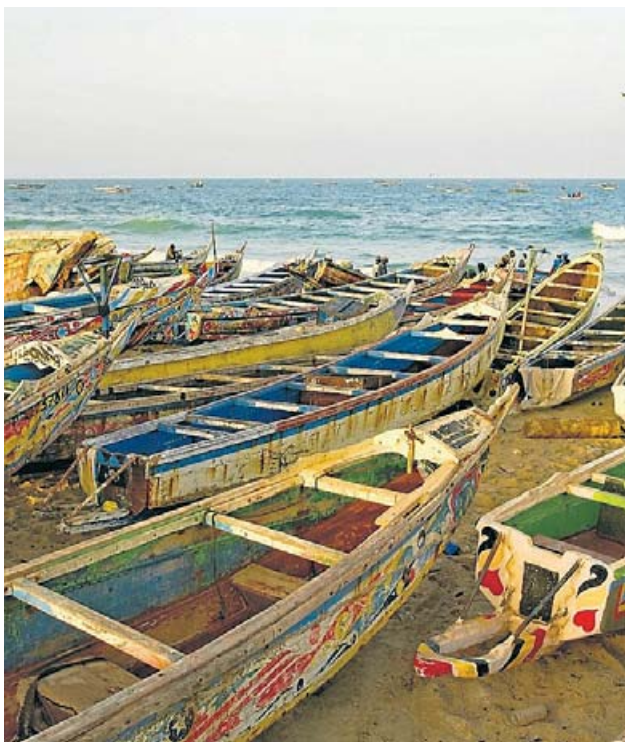

Acumulació de *cayucos* en una platja de Nouakchott, a Mauritània. GETTY

La xifra de morts més alta

Aquesta ruta va agafar molta importància a partir del 2018, principalment per la militarització que ha patit el Mediterrani els últims anys i l'hostilitat de governs com l'italià, que aplica una política de mà dura amb la immigració. L'augment d'afluència d'aquesta ruta s'ha traduït en un augment de morts considerable, ja que és una de les més perilloses, i en una saturació dels serveis d'acollida d'immigrants que hi ha a les Canàries.

En tot l'any passat, 39.910 migrants van arribar a les illes Canàries, segons el govern espanyol. En els primers quatre mesos d'aquest any van arribar a les illes un total de 15.982 migrants en 242 pasteres, cosa que representa un increment d'un 369% en comparació amb les mateixes dates de l'any passat.

Entre el gener i el maig d'aquest any, més de 5.000 migrants van morir mentre intentaven arribar a Espanya per mar, cosa que equival a 33 morts cada dia, segons l'ONG Caminando Fronteras. Aquesta és la xifra de morts més alta des que es va començar a recopilar xifres el 2007, i la gran majoria tenien lloc a la ruta de l'Atlàntic.

Societat

EDUCACIÓ

El TSJC suspèn cautelarment el decret que blinda el català a l'aula

El Govern recorrerà la mesura demanada per Escuela Bilingüe i diu que la normativa és "impecable"

GEMMA GARRIDO / LAIA GALIÀ
BARCELONA

Una aula en una imatge d'arxiu. CÈLIA ATSET

Nou revés a l'escola en català. La justícia va suspendre ahir cautelarment una de les normes que ha de blindar el català com a llengua principal a les aules: el decret de règim lingüístic del sistema educatiu. Dos mesos després d'haver-lo aprovat, el departament d'Educació va rebre ahir l'acord del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) de congelar la vigència del text, tal com va demanar en un recurs l'Asamblea por una Escuela Bilingüe. Aquesta entitat capitaneja els atacs al model d'escola catalana mitjançant denúncies per reclamar que es faci un 25% de castellà a les aules, i la seva presidenta, Ana Losada, ja ha celebrat la decisió, adduint que la norma del Govern en funcions "vulnera drets fonamentals" perquè "exclou" el castellà de les aules.

La consellera d'Educació, Anna Simó, va comparèixer ahir d'urgència des de Sant Andreu de la Barca poc després de rebre la notificació judicial per confirmar que el departament interposarà recurs de reposició abans del 15 de juliol contra la suspensió cautelar acordada per la sala contenciosa número 5 de Barcelona. "Aquest decret és impecable jurídicament. És per això que des de la crítica més absoluta, [veiem] que hi ha jutges que escolten més una associació que un consens social i polític i denunciarem aquesta interlocutòria per la via judicial", va afirmar.

El decret de règim lingüístic prohibeix que els plans lingüístics d'escoles i instituts es puguin canviar a mig curs –com exigien algunes de les sentències per a casos individuals de famílies que demanaven que els fills estudiessin en castellà– i fixa que l'únic responsable legal dels projectes serà el departament i no les direccions dels centres. A més, quan parla del castellà, la norma deixa clar que "no es poden aplicar percentatges, proporcions o paràmetres numèrics en l'ensenyament de les llengües".

Simó va lamentar que la mesura cautelar tindrà una afectació "evident" en els centres que el curs vinent havien d'adaptar els seus projectes lingüístics de centre a la nova normativa. Aquests plans havien d'incloure elements com els indicadors d'avaluació de les llengües, el procés d'ensenyament o la formació del professorat en competència lingüística, que s'han d'incorporar amb orientacions i supervisió del departament. Tot plegat, amb l'ordre del TSJC i fins que no es resolgui el recurs del departament (cal tenir en compte que l'agost és inhàbil), l'aplicació del text català queda en suspens i és probable que molts centres iniciïn el curs sense pla lingüístic. Amb tot, Simó va dir que la conselleria confia "plenament" en la manera com s'ha redactat el decret i que es pugui implementar "per garantir la igualtat d'oportunitats que representa".

Educació Simó lamenta que la mesura tindrà afectació en els centres

Pendents del Constitucional

El decret que el Govern va aprovar ara fa un mes es basa en la normativa que va aprovar el 2022 després de la sentència del 25% i que va fer inaplicable aquest percentatge d'ensenyament en castellà i va desencallar la llei d'educació del 2009. Els jutges del TSJC recorden que ells mateixos van enviar el nou marc legal al Tribunal Constitucional (TC), que ha admès a tràmit la qüestió d'inconstitucionalitat per valorar si la norma infringeix la carta magna. També recorden que el TC ja s'ha pronunciat per altres casos i ha fixat jurisprudència sobre la necessitat de garantir "un mínim d'ensenyança en castellà". Segons Losada, el decret fa que l'escola sigui "monolingüe en català" i vol "impedir que les famílies acudeixin als tribunals per demanar un augment de la presència de l'espanyol" als centres.

Simó va criticar que els magistrats de la sala, presidida pel jutge José Luis Aguado Baños, estan "altament polititzats" i va denunciar que "tot i no tenir funcions legislatives ni executives" volen ser ells els que "organitzen el règim lingüístic del sistema educatiu". "No entenem com es dona pàbul als arguments d'una associació que no atén motius lingüístics o pedagògics, sinó polítics, per crear un context fal·laç de minorització del castellà al país", va afirmar. I va afegir que a la interlocutòria es fan apreciacions que van "molt més enllà de les esperables en un tribunal". "Hem reclamat sempre que en la separació de poders cadascú ha de poder fer la tasca que té encomanda i la que es vol arrogar el TSJC pertoca al Parlament de Catalunya i al Govern".

La consellera també va subratllar que el TC té pendent resoldre una sol·licitud del TSJC sobre la normativa del 2022, que ha estat sota la lupa a través de recursos individuals de familiars d'alumnes. "El TC haurà de decidir si dona la raó a jutges que s'extralimiten o al consens social, assumit per les forces polítiques i la Generalitat", va concloure Simó. En gairebé una desena de sentències, el tribunal ha considerat que la regulació és "lesiva" per als drets individuals dels alumnes perquè deixa en mans de cada centre educatiu el projecte lingüístic, "per configurar un sistema d'ensenyament sense presència adequada de la llengua castellana", segons els magistrats.

El president d'Òmnium Cultural, Xavier Antich, va avisar ahir que l'entitat no es quedarà de "braços plegats" davant la suspensió cautelar del decret i, en un missatge a X, va dir que el posicionament del TSJC "torna a evidenciar" que "no fa de tribunal, sinó d'activista de part en contra del català". De fet, va considerar la decisió una "aberració democràtica que constata que a l'Estat els jutges pretenen fer de mestres".

Tot i desgranar aquests antecedents, la resolució només decideix suspendre temporalment l'aplicació del decret del Govern. Serà més endavant, quan dicti sentència, que el tribunal es posicionarà sobre el contingut de la norma.

CAU UNA XARXA D'EXPLOTACIÓ DE MIGRANTS La Guàrdia Civil va detenir tres homes i una dona que pertanyien a una xarxa que es dedicava a la captació de migrants en situació irregular i feia de pont amb agricultors d'Osca i de Lleida.

UN MOTORISTA MOR AL SORTIR D'UNA VIA Un motorista va morir ahir al migdia en un accident en una carretera local a Castellet i la Gornal. Per causes que encara s'estan investigant, va sortir de la via i va perdre la vida.

Una professora en una imatge d'arxiu. PERE VIRGILI

Educació ajorna l'adjudicació de places docents

MARTINA CASTELLS
BARCELONA

L'assignació de places és un dels moments més esperats pels docents cada estiu. Des de fa tres anys, la publicació es fa a principis de juliol per donar marge de planificació a les direccions de les escoles i als mestres que comencen el curs en un centre nou. Però enguany el departament d'Educació ha ajornat l'adjudicació de places per al curs 2024-2025 fins a finals de mes. En un missatge enviat als docents i al qual ahir va tenir accés l'ACN, l'argument esgrimit és que l'augment de funcionaris que esperen assignació ha obligat l'equip tècnic a sol·licitar més temps per actualitzar l'aplicatiu.

En total s'han rebut més de 62.000 peticions entre funcionaris i interins en aquest procés d'adjudicació provisional. A més, com que els docents poden cursar més d'una sol·licitud de llocs de treball, se n'han acumulat més de 3,8 milions. Actualment hi ha 30.000 funcionaris més respecte a fa dos anys, cosa que segons el Govern en funcions ha comportat el fort augment del volum de peticions registrades. Aquestes xifres han obligat Educació a adaptar l'aplicació per garantir la prioritat del personal funcionari i també introduir les vacants del sistema que es produiran a partir de l'1 de setembre.

És per això que el departament ha anunciat la pròrroga de l'assignació provisional de places fins a finals de mes. "Ens veiem obligats a endarrerir dues setmanes la publicació per poder desplegar el procés amb totes les garanties", justifiquen.

"Conscients de les molèsties"

El departament d'Educació diu que "és conscient de la inquietud que aquest fet ocasionarà als docents", però assegura que "cal prioritzar un bon procés i donar seguretat a totes les persones pendents de nomenament". Des de la secció d'ensenyament de la CGT van expressar el descontentament amb els fets i destaquen que "la falta de planificació del departament comporta l'endarreriment dels terminis i no garanteix places per a les especialitats a què opten els docents".

SEGURETAT

Els Mossos practiquen 227 detencions al dia a Catalunya

Baixen els robatoris al carrer, però hi ha més agressions masclistes

G.G.G.
BARCELONA

Menys furts i robatoris als carrers de Catalunya, però més denúncies per lesions, així com identificacions i detencions, durant el primer semestre de l'any. El comissari en cap dels Mossos d'Esquadra, Eduard Sallent, va informar ahir que els primers set mesos de l'any s'han fet 40.887 detencions, un 14% més que les registrades respecte al mateix període de l'any anterior (en van ser 35.952). Simplificant-ho, cada dia es fan 227 arrestos. Aquesta és la radiografia de la policia, en què també queda palès que la violència masclista continua a l'alça: les agressions sexuals han crescut un 79% respecte a fa cinc anys i han passat de les 943 del 2020 a les 1.688 actuals, i s'han comès onze assassinats –vuit dones i tres infants– entre gener i juliol. Des del 2008, any en què es van començar a comptabilitzar els feminicidis, s'han assassinat 160 dones i 11 infants.

Sallent va detallar que el nombre de persones denunciades pels Mossos amb data del 30 de juny va augmentar un 6% en el mateix període. Concretament, cada any s'investiguen de mitjana unes 355 persones. Pel que fa als tipus de delictes, els robatoris relacionats amb el patrimoni, sense incloure-hi els virtuals, han baixat un 1,8% el primer semestre, amb una caiguda percentual pronunciada en els robatoris amb força en empreses (-13 %), que han passat de 1.944 el 2023 a 1.684 el 2024. Sobre els robatoris amb força a domicilis, s'han reduït un 11% (han passat dels 9.025 als 8.033), mentre que els comesos amb violència i intimidació en espais públics, on s'inclouen les estrebades, han caigut un 2% (de 10.604 a 10.384).

Els delictes comesos contra les persones han augmentat en general un 3% el 2024, amb una pujada del 24% en els de coaccions (1.069 el 2023 davant 1.321 el 2024) i d'un 11% en el cas de maltractaments en l'àmbit de la llar, de 4.205 a 4.648.

Pla d'estiu
La policia catalana reforça la seguretat amb 882 efectius més que el 2023

Els Mossos també van presentar el seu pla de seguretat per a l'estiu, que inclou un reforç amb 882 efectius més que l'any passat. Hi haurà 1.500 agents destinats a les unitats d'ordre públic per respondre a "situacions crítiques". A més, dels 800 agents de la nova promoció que s'incorporarà durant la segona quinzena d'agost, 400 es destinaran a reforçar la seguretat durant la celebració de la Copa Amèrica. El pla d'estiu prioritza la lluita contra les violències sexuals, la multireincidència i el manteniment de l'ordre públic i la seguretat durant les nits.

Davant la previsió que Catalunya assoleixi un nou rècord de turistes els pròxims mesos, els Mossos també preveuen dispositius específics amb agents uniformats i de paisà en "punts concrets" de la via pública considerats estratègics per reduir la incidència delictiva en aquelles zones amb més concurrència de persones. També vinculat a l'aglomeració turística, el cos destinarà més efectius al pla antiterrorista. Durant l'estiu el nivell d'amenaça es mantindrà en el quatre reforçat, i el cos augmentarà la "prevenció" amb més hores extraordinàries que permetin desplegar més recursos a les zones crítiques.

Seguretat a l'Hospital Trueta

D'altra banda, ahir els Mossos van acordar amb la conselleria de Salut i la direcció de l'Hospital Josep Trueta de Girona que la policia farà una auditoria per millorar la seguretat del centre sanitari després dels aldarulls que es van viure la nit de Sant Joan arran d'un doble crim. L'auditoria analitzarà aspectes com els sistemes de control d'accés, les càmeres de videovigilància, els botons del pànic i la dotació d'agents de seguretat a l'hospital. A més, en col·laboració amb els Mossos, l'hospital també potenciarà les formacions per detectar i prevenir situacions de violència contra el personal sanitari conscienciant-lo de la importància de presentar denúncia.

Els Mossos detenint un home en una imatge d'arxiu. PAU DE LA CALLE

BARCELONA

Botiga de cànnabis al carrer del Carme. PERE VIRGILI

Ciutat Vella diu prou a les botigues de cànnabis i de carcasses de mòbil

L'Ajuntament tampoc donarà llicències per obrir nous establiments a la Rambla durant dos anys

GERARD PRUNA
BARCELONA

Barcelona diu prou a la proliferació de botigues de cànnabis, de manicura i de carcasses de mòbil al districte de Ciutat Vella. L'Ajuntament ha suspès la concessió de llicències al districte per a l'obertura de noves botigues d'aquest tipus. També ha suspès la concessió de qualsevol nova llicència de comerç a la Rambla, per impulsar, aprofitant les obres que s'hi estan fent, una reforma en profunditat del comerç. "Aquestes botigues deterioren el barri, molts veïns hi estem en contra", assegura Arantzazu Caballero, que fa més de 30 anys que viu a Ciutat Vella i ha vist com al llarg del temps els comerços de proximitat desapareixien. Caminant pel carrer del Carme, per exemple, es poden trobar més de deu establiments seguits de botigues de cànnabis, de manicura i de carcasses de mòbil.

En roda de premsa, la primera tinenta d'alcalde, Laia Bonet, i el regidor de Ciutat Vella, Albert Batlle, van defensar ahir la necessitat d'actuar davant d'un tipus de comerços que "estan proliferant de forma desorbitada i que empobreixen el comerç de proximitat". La mesura suposa una mena de treva per evitar una allau de noves llicències mentre es treballa per restringir-les definitivament, ja que s'està redactant un pla especial urbanístic d'ordenació de les activitats de pública concurrència, comerços alimentaris, serveis turístics i altres activitats per al districte.

Per dur a terme aquesta prohibició, l'Ajuntament ha creat tres noves classificacions específiques a l'ordenança municipal: són les categories de productes per al cultiu de cànnabis i productes relacionats; de comerç al detall de carcasses, fundes i complements de telèfons mòbils, i de saló de manicura o pedicura. En els últims quatre anys s'han donat en aquest districte 147 llicències més de mòbils, 115 llicències de perruqueries –la immensa majoria establiments dedicats en exclusiva a les ungles– i 120 llicències de floristeries –la pràctica totalitat de les quals són realment botigues relacionades amb el cànnabis.

Carolina Pallés, florista de la Rambla, expressa que la decisió "no només beneficiarà Ciutat Vella, sinó tota la ciutat". Altres comerciants, com Jaume Doncos, propietari de Casa Beethoven, consideren que "la mesura és positiva, però arriba tard". Doncos destaca que per revertir la situació "s'haurien d'implantar mesures molt potents que no estan a l'abast dels polítics". A més, creu que "el govern municipal només pretén quedar bé davant la ciutadania" perquè, argumenta, "a la Rambla ja no queden locals lliures; per tant, res canviarà".

Llicències
En els últims quatre anys el nombre de botigues ha augmentat molt

Comerç
L'objectiu és protegir els negocis de proximitat i diversificar l'economia

El turisme és un dels assenyalats pels botiguers com a responsable de la situació: "Aquest tipus de negocis atrauen molt els turistes, però treuen tota la personalitat a la ciutat". La manca de xarxa veïnal també és un dels aspectes que destaquen, ja que consideren que "com que no hi ha veïns, els comerços es posen pensant en els turistes", expliquen els venedors.

Amb tot, l'objectiu de la restricció és protegir el comerç de proximitat i diversificar l'activitat econòmica del districte per evitar el monocultiu de botigues adreçades al turisme i que, apunten, "posen en risc la singularitat del comerç local de proximitat i l'activitat econòmica pròpia de Barcelona". La suspensió de llicències fa que no es puguin obrir nous comerços d'aquesta mena a Ciutat Vella com a mínim durant els pròxims dos anys, però no força el tancament de cap d'aquests comerços. Ara bé, si algun comerç d'aquesta mena tanca en els mesos vinents no se'n podrà obrir un de nou.

La líder d'ERC a l'Ajuntament, Elisenda Alamany, va reivindicar que era "una exigència d'ERC durant aquest mandat". "Estem satisfets perquè ERC Barcelona avui torna a marcar el camí del futur de la ciutat", va dir. Damià Calvet, regidor de Junts adscrit a Ciutat Vella, va insistir que des de Trias per Barcelona volen "treballar per portar el govern cap a una regulació dels usos" del districte que portin "més vida als barris", així com "més cohesió social i més bona convivència". Al seu torn, Daniel Sirera, regidor del PP, va defensar que es tanquin els clubs cannàbics perquè "són llocs on es naturalitza el consum de drogues", però va criticar que la mesura es queda "curta".

Llicències a la Rambla

L'anunci d'ahir també inclou la suspensió durant dos anys de totes les noves obertures comercials a la Rambla, que afronta ara mateix les obres per la reforma integral. La Rambla té un pla d'usos específic que ja regula el tipus d'establiment que s'hi pot obrir, però no ha aconseguit per ara impedir la proliferació de botigues cannàbiques i de souvenirs.

D'aquí que la suspensió anunciada freni qualsevol obertura mentre s'analitza com es pot "protegir la qualitat i la diversificació de l'oferta comercial" i es "persegueix l'objectiu de modular l'activitat econòmica" del passeig. Bonet va reivindicar que forma part d'una estratègia per aconseguir "recuperar la Rambla per als barcelonins".

Barcelona resol el trencaclosques més difícil de l'Eixample

Acord per donar una ubicació definitiva a l'Escola Entença i al parc de Bombers de la ciutat

G.P.
BARCELONA

Barcelona ha trobat la solució al trencaclosques més difícil de l'Eixample. L'alcalde, Jaume Collboni, va presentar ahir un acord conjunt amb tots els grups que vol posar fi a la incertesa de dos equipaments clau del districte, com són la caserna dels Bombers i l'Escola Entença, que després d'anys de reivindicacions ja saben quin ha de ser el seu emplaçament definitiu. En el cas de l'escola, s'ubicarà finalment al solar del carrer Provença amb Casanova que actualment és propietat de l'Hospital Clínic. En el cas dels Bombers, deixaran el Parc Joan Miró i s'instal·laran finalment en uns terrenys a la confluència entre l'avinguda Sarrià i els carrers Comte d'Urgell i Londres.

El moviment dels Bombers al terreny que ara ocupen una benzinera i un concessionari de Mercedes és clau perquè és la peça que ha

Moviment clau
La futura ubicació de la caserna dels Bombers ha desencallat el bloqueig

permès desencallar tota la resta. Tot i que des que van marxar-ne el 2010 l'objectiu sempre va ser tornar al solar del carrer Provença, ara s'ha trobat un nou emplaçament que permet que aquests terrenys es destinin a la construcció de l'escola –que ara es troba en mòduls prefabricats a la Model– i a un equipament sanitari de 19.546 metres quadrats vinculat al Clínic.

Per aconseguir aquests terrenys clau a l'illa delimitada per l'avinguda Sarrià i els carrers Comte d'Urgell i Londres, l'Ajuntament ha tancat un acord amb la propietat del solar per requalificar el terreny i permetre-hi la construcció d'un equipament clau per als Bombers, que se situaran a la part superior de l'illa i tindran sortida tant pel carrer Urgell com per l'avinguda Sarrià. A canvi de cedir una part dels terrenys, a la part inferior del solar s'hi permetrà construir un edifici per a usos comercials i terciaris que serà de propietat privada. L'inici de les obres en aquest solar està previst a partir del 2029, mentre que pel que fa als equipaments del solar de Provença la idea és que comencin a partir del 2028.

"D'un cop donem solució a tres equipaments importantíssims per als veïns", es va felicitar Collboni, que va destacar que feia prop de 15 anys que aquestes carpetes eren sobre la taula. "La ciutat tenia un deu-

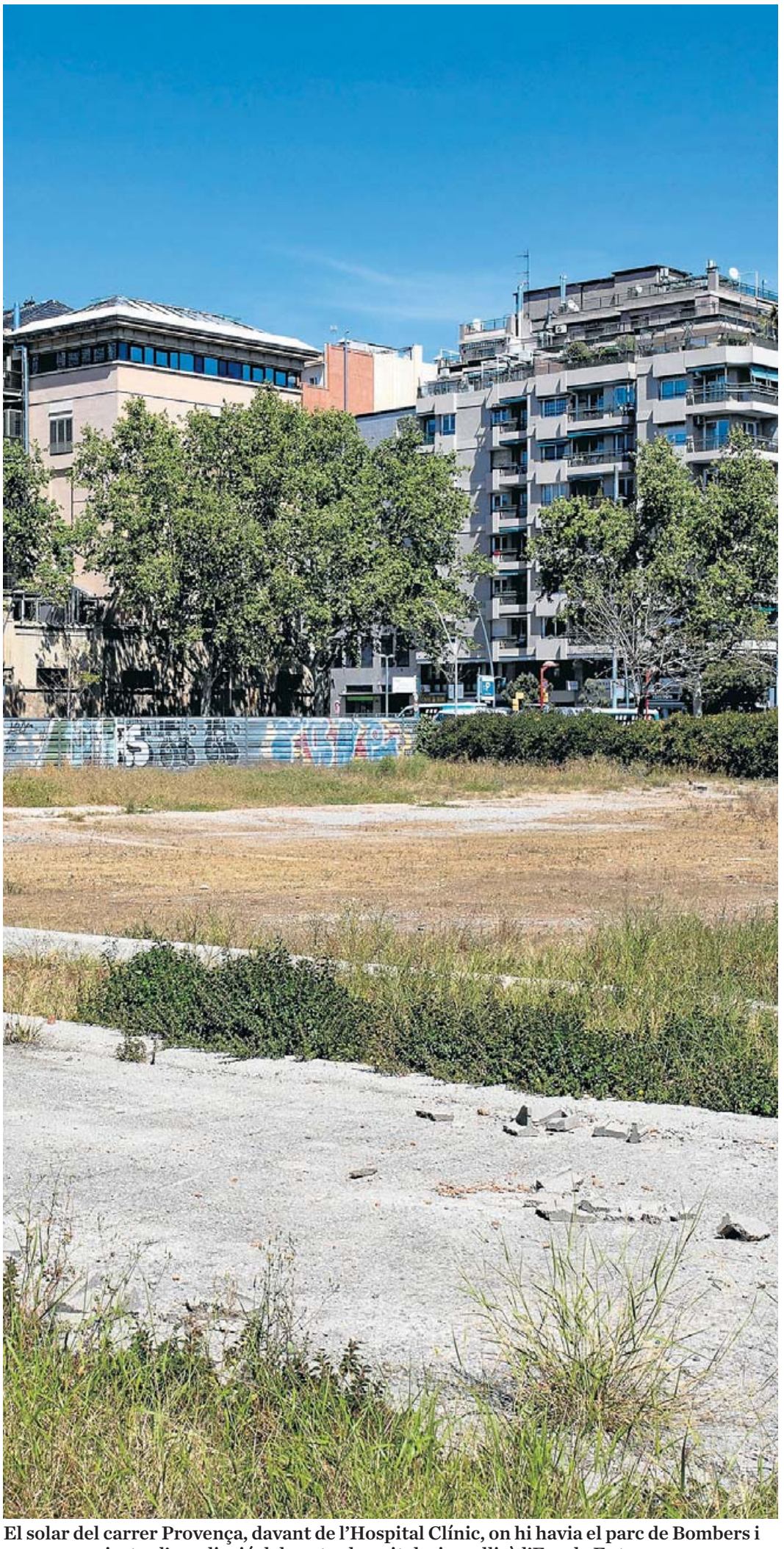

El solar del carrer Provença, davant de l'Hospital Clínic, on hi havia el parc de Bombers i on es va projectar l'ampliació del centre hospitalari, acollirà l'Escola Entença. FRANCESC MELCION

te pendent amb els Bombers i l'escola", va dir. La resta de grups van reclamar que ara es posi fil a l'agulla per tenir aquests equipaments en marxa "com més aviat millor".

Un efecte dòmino

L'altre gran desllorigador de tot plegat ha sigut la firma a principis d'any del conveni que solemnitzava l'aposta institucional per traslladar el futur hospital a l'avinguda Diagonal, ja que permetia desbloquejar el futur del solar. És de titularitat de l'hospital des que el 2006 es va fer una permuta que permetia a l'Ajuntament quedar-se l'espai de les Germanetes dels Pobres, al carrer Consell de Cent, on ja hi ha fet equipaments i una zona verda, i al Clínic el solar del carrer Provença. L'acord es va fer amb la idea que l'ampliació de l'hospital es podria fer en aquests terrenys de l'Eixample, una opció que finalment es va acabar descartant perquè l'espai era massa petit.

La troballa d'una ubicació definitiva per a aquests equipaments té

L'altre desllorigador
El compromís de traslladar l'Hospital Clínic també ha propiciat aquesta solució

també un efecte dòmino. D'entrada, els mòduls que ara ocupa l'escola desapareixeran i es podrà afrontar la urbanització definitiva de la Model. Però també se'n veuran beneficiats els veïns del Parc Joan Miró, ja que amb l'emplaçament definitiu de la caserna dels Bombers es traurà l'estructura provisional que hi ha ara a l'extrem sud-est del parc i es podrà afrontar la remodelació definitiva d'una zona verda que ja fa molts anys que reivindica protegir i que ara està patint els efectes de les obres de la L8.

Vuit anys sent l'escola "nòmada"

L'acord anunciat ahir és especialment important per a l'Escola Entença, també coneguda com l'"escola nòmada". Es posarà fi a la peregrinació d'un centre que des del seu naixement el curs 2016-2017 no ha parat de donar tombs. Tant pel que fa a l'emplaçament físic –va començar en uns barracons a l'Escola Industrial– com per la possible destinació final. Precisament pels tombs donats fins ara, des de l'escola se celebra l'acord, però es mostra prudència. Des de l'AFA del centre, Maite García Sánchez aplaudeix que "es corregeix un greuge històric" però reclama que es concreti com més aviat millor amb la Generalitat el calendari de construcció de la nova escola.

JUSTÍCIA

Amics i familiars de la cuinera de Mas Enric a l'accés de la presó. TJERK VAN DER MEULEN

El Síndic critica la "laxitud" amb el pres de Mas d'Enric

ARA
BARCELONA

Un informe del Síndic de Greuges critica "certa laxitud" en la supervisió del pres que va assassinar la cuinera de la presó de Mas Enric, al Catllar (Tarragonès), i que després es va suïcidar. El document que ahir va avançar Catalunya Ràdio conclou l'actuació d'ofici del Síndic arran de la mort de la Núria el 13 de març, i retreu que el pres recuperés el lloc de treball a la cuina tot i el seu perfil. L'home complia una condemna de 12 anys per haver assassinat una prostituta i havia estat sancionat dins la presó per haver agredit un altre intern. Tot i això, quan va matar la cuinera no havia arribat a complir els onze dies d'aïllament ni va fer cap tractament. El Síndic creu que no es podia preveure l'assassinat, però que cal valorar millor l'accés dels presos als llocs de treball.

La cuinera coincidia amb el pres que la va assassinar uns vuit dies al mes i havien treballat junts en els períodes de febrer del 2018 a octubre del 2019 i de maig del 2020 a novembre del 2023, quan ell va ser apartat per una falta. Segons la secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, no consta cap incident previ ni cap queixa de la cuinera sobre el pres. En canvi, fonts sindicals asseguren que la Núria havia elevat una incidència per una discussió entre ells i perquè "no li agradava el seu comportament". El Síndic no dona per aclarida aquesta comunicació en el seu informe.

Vaga "il·lícita, abusiva o il·legal"

El Síndic reconeix que no sap quins programes d'intervenció hauria d'haver seguit el pres, però assenyala que almenys hauria d'haver fet l'específic de delictes violents (DEVI). L'intern va signar la disconformitat per fer-lo al·legant que "havia mort l'únic amic que tenia, que no tenia on anar i que compliria tota la condemna treballant per estalviar uns diners".

Un altre informe del Síndic també assenyala els sindicats de presons per les protestes que van suposar el bloqueig dels centres després del crim. Al document recorda que la vaga sense preavís va comportar que més de 4.000 persones preses visquessin un "confinament forçós". El Síndic considera que "aquesta situació va posar en perill la convivència als centres" i valora que la vaga "pot ser considerada il·lícita, abusiva o il·legal".

MEDI AMBIENT

La construcció de 46 habitatges al peu d'un volcà encén els veïns d'Olot

Protegim el Volcà Montsacopa s'oposa al pla de l'Ajuntament

ANIOL COSTA-PAU
OLOT

El volcà Montsacopa és un dels quatre cons volcànics que sobresurten dins el nucli urbà d'Olot. Des de dalt del cràter, coronat amb una ermita del segle XVII, es pot gaudir d'una de les panoràmiques més boniques i emblemàtiques de la capital garrotxina. Entre les cases de la falda del volcà, abans d'enfilar el camí de pujada al cràter, només queden uns terrenys verds sense construir, que ofereixen una perspectiva nítida del volcà des de la ciutat. Però, recentment, l'Ajuntament d'Olot ha iniciat els tràmits per construir una quarantena d'habitatges en aquesta parcel·la verda, de 12.000 m², on ara hi ha camps de conreu. La iniciativa ha causat molta controvèrsia entre els veïns, que han recollit més de 1.800 firmes en contra i hi han presentat al·legacions.

"Ens preocupa l'impacte visual de la possible urbanització, perquè ens taparia tota la visibilitat del volcà, no tindria cap mena d'integració. Volem que aquests camps es mantinguin com un espai natural i bonic, o que s'arreglin com a zona verda", defensa Xavier Pujol, portaveu de la nova plataforma Protegim el Volcà Montsacopa. I acaba: "Les administracions fan formacions a les escoles sobre la importància de protegir els volcans, però, al mateix temps, volen posar habitatges de 12 metres als seus peus. És un contrasentit; si construeixen les cases només podrem veure el Montsacopa a través dels panells del museu de l'Espai Cràter", conclou.

Malgrat la revolta veïnal, l'Ajuntament ha tirat endavant el pla parcial per construir els habitatges de manera totalment legítima atès que, segons la regulació del POUM vigent del 1998 i el 2003, aquest terreny, tot i estar a tocar d'un volcà protegit pel Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, és sòl urbanitzable. El projecte amb què treballa el consistori, acceptat després d'estudiar una setantena de propostes, preveu edificar 46 habitatges familiars i unifamiliars, alguns amb tres plantes i uns 10 metres d'alçada, a més de tots els serveis d'accessos, aparcaments i abastiments necessaris.

La zona on probablement es construiran 46 habitatges, al peu del volcà Montsacopa d'Olot. DAVID BORRAT

Pèrdua de valor patrimonial

A banda de l'impacte paisatgístic, la plataforma Protegim el Volcà Montsacopa també considera que els habitatges, encara que fossin legals, no respectarien el patrimoni volcànic de la zona. Segons els mapes oficials de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya del 2007, la delimitació del Montsacopa –igual que la de qualsevol altre volcà– no es restringeix a la circumferència del cràter, sinó també a tota l'extensió del con. Ho argumenta –a títol personal– el geòleg Josep Maria Mallarach, exdirector del Parc Natural de la Garrotxa i actualment membre de la junta rectora: "Encara que sigui sòl urbanitzable, des d'un punt de vista científic no hi ha cap dubte que aquesta parcel·la forma part de la delimitació del volcà, així que els edificis suposarien una pèrdua de valor patrimonial".

Així mateix, Mallarach no només es remet als documents científics per oposar-se al projecte urbanístic, sinó també a unes descobertes recents de gran interès vulcanològic. "En els últims quinze anys s'han fet recerques que han descobert una petita constel·lació de cons adventicis de 2, 3 o 5 metres d'alçada al peu del Montsacopa, recoberts per l'última fase eruptiva del volcà, que li donen un plus de valor", conclou el geòleg.

Davant aquests arguments contraris, l'Ajuntament d'Olot avisa que, de moment, tan sols s'han engegat els primers passos d'un projecte inicial i que encara no hi ha res definitiu: tot just comença un llarg procediment per avaluar les al·legacions i els estudis externs abans de l'aprovació final. "Quan tinguem tota la informació podrem decidir si aquest pla parcial l'aprovem definitivament o no. Si veiem que molta gent opina que s'hauria de resoldre d'una altra manera treballarem en un nou planejament", defensa l'alcalde Josep Berga. I continua: "Amb el creixement de la ciutat necessitem habitatge, tant de compra com de lloguer".

La Vall d'Aran, reserva de la biosfera de la Unesco

ARA
BARCELONA

El 1978 ho va fer amb el massís del Montseny, el 2013 amb les Terres de l'Ebre i ahir va ser el torn de la Vall d'Aran. La Unesco va donar a conèixer la decisió de declarar la vall atlàntica com a reserva de la biosfera en una cerimònia celebrada a Agadir, al Marroc. Amb aquesta distinció, l'organisme reconeix la diversitat paisatgística d'aquest territori, a més de la seva identitat cultural i lingüística.

La reserva de la biosfera de la Vall d'Aran correspon a l'única vall de Catalunya orientada al nord, i aquesta "posició excepcional" com a conca situada entre la Mediterrània i l'Atlàntic "li confereix una gran diversitat de paisatges climàtics i biològics", destaca la Unesco al comunicat.

El govern aranès va engegar la candidatura el 2020 i un any després la va presentar oficialment amb l'objectiu de contribuir a trobar l'equilibri entre el desenvolupament econòmic sostenible i la gestió i la preservació dels valors culturals i naturals aranesos. La síndica d'Aran, Maria Vergés, va celebrar el reconeixement i va destacar que la decisió de la Unesco "és un fet històric".

Economia

BANCA

El president del BBVA, Carlos Torres, durant la junt d'accionistes del banc celebrada ahir. ION ALCOBA / EUROPA PRESS

Demostració de força del BBVA

La junta del banc aprova, amb un 96% de vots a favor, l'ampliació de capital per comprar el Sabadell

ALBERT MARTÍN
BARCELONA

Sí rotund. Els accionistes del BBVA van votar ahir, per una aclaparadora majoria, a favor de la compra del Banc Sabadell. La junta del banc d'origen biscaí, reunida a Bilbao per discutir la qüestió, va aprovar amb un 96% de vots favorables la decisió d'ampliar capital per poder fer el pagament promès en l'opa hostil llançada per adquirir l'entitat catalana.

Tot i que l'aprovació de la junta es donava per feta, el percentatge aconseguit pel banc que presideix Carlos Torres és incontestable. El 63% dels accionistes del BBVA són fons i el seu vot afirmatiu es donava per fet; quedava la incògnita del 37% d'accionistes particulars.

A l'espera dels tràmits regulatoris que s'han de produir en els pròxims mesos abans que els accionistes del Sabadell puguin dir-hi la seva, el BBVA va fer la seva part amb tota una demostració de força. El resultat, a més, té una lectura encara millor per als interessos de l'entitat blava: la firma d'anàlisi financera XTB afirmava ahir al migdia que l'opa tirarà endavant perquè la major part dels grans inversors de les dues entitats són els mateixos. Els grans fons controlen prop del 40% del banc català i amb aquest suport el BBVA només necessitaria obtenir entre un 10% i un 15% del suport dels particulars per arribar al 50,1% que validaria l'opa.

Aquesta lectura la neguen altres fonts financeres, que recorden que a tants mesos vista és impossible que els fons hagin pres una decisió sobre l'opa. Aquestes veus recorden que la cotització amb què arribin el BBVA i Sabadell al moment decisiu serà clau i, per tant, la decisió no es pot prendre amb tants mesos d'antelació.

Torres treu pit

La junta es va resoldre en poc menys de dues hores i Torres en va ser el principal protagonista. Durant la seva intervenció inicial va defensar els avantatges de l'operació, que ajudaria el BBVA a guanyar clients i "diluir costos fixos", cosa que li permetria posar "preus més competitius".

Un cop més, l'executiu madrileny va reivindicar que el BBVA i el Sabadell tenen negocis "enormement complementaris" i que amb l'operació l'entitat amb seu a Bilbao "redobla" la seva aposta per les pimes. Torres, que es va mostrar convençut que l'operació tirarà endavant malgrat l'oposició rotunda del govern espanyol, el català, el valencià i la immensa majoria de patronals i sindicats, va remarcar el caràcter amistós d'aquest intent de compra. "Aquesta operació és una clara aposta per Espanya i per les seves pimes", va manifestar el banquer.

Postura
Hi havia dubtes sobre el vot dels particulars, però avalen l'operació

Plantilla
La xifra de treballadors afectats podria superar els 4.000.

Durant el seu discurs inicial, el president del BBVA va arrencar els aplaudiments de l'auditori quan va recordar la política de dividends d'una entitat que compta ara amb 74 milions de clients i 121.000 empleats i que té una rendibilitat sobre actius tangibles del 17%, molt per sobre del 12,4% del conjunt del sector a Europa.

Crítiques sindicals

Com és habitual en les juntes de tots els bancs, els sindicats van prendre la paraula per mostrar la seva oposició a una fusió que té sentit econòmic per la reducció de llocs de treball que comportaria. De fet, les últimes tres fusions financeres que hi ha hagut a Espanya han comportat la supressió conjunta de 13.000 llocs de treball, i els experts calculen que en aquest cas la xifra de treballadors afectats podria superar els 4.000. Els representants dels treballadors també van criticar la forta pressió que reben per complir els objectius comercials.

Posteriorment, Torres els va contestar que el banc té un "compromís ferm amb la conservació de l'ocupació de qualitat".

Luis del Rivero elogia Oliu

La sorpresa de l'acte la va protagonitzar Luis del Rivero, expresident de la constructora Sacyr. Com a accionista del BBVA va prendre la paraula per donar suport a l'opa sobre el Sabadell però sense la direcció actual del banc d'origen basc. Del Rivero va recordar la imputació del BBVA, del seu expresident Francisco González i de diversos directius pel cas Villarejo i va assegurar que la cúpula actual no és l'adequada. "La solució està en els opats", va dir, en el que era el pròleg d'un encès elogi de la figura de Josep Oliu, president del banc català.

Del Rivero va recordar la formació acadèmica d'Oliu, amb el seu pas per Minnesota, i la seva llarga trajectòria com a banquer, assegurant que seria una bona opció que es fes càrrec de l'entitat resultant si l'opa i la fusió prosperen.

L'altra nota negativa per al BBVA, en un dia en què va reforçar la seva posició, van ser les paraules del ministre d'Economia, Carlos Cuerpo, que un cop més va insistir que el govern espanyol no veu amb bons ulls aquesta operació.

RADAR EMPRESARIAL

Els avis ja poden cobrar a Suècia per tenir cura dels nets

ARA ✳ BARCELONA

A Suècia a partir d'aquesta setmana els avis podran rebre una pensió del permís per paternitat, després de la promulgació d'una llei pionera destinada a ampliar les prestacions per tenir cura dels fills més enllà de la família immediata, segons explica un article publicat pel *New York Times*. D'acord amb la nova llei, que va entrar en vigor dilluns, els pares poden transferir una part dels seus dies de permís per paternitat amb gaudi de sou a altres cuidadors, cosa que consolida la reputació de Suècia de pionera mundial en polítiques progressistes de permisos parentals.

La nova llei autoritza els pares solters a transferir fins a 90 dies de llicència per paternitat amb sou a altres cuidadors, i a les parelles a transferir-ne fins a 45 dies, segons l'Agència de la Seguretat Social del govern suec. Aquesta llei es va aprovar el desembre de l'any passat al Riksdag, el Parlament suec.

Segons recull l'article del *New York Times*, aquesta nova possibilitat ha tingut una gran acollida. Leo Gullbring, un redactor publicitari autònom de 65 anys que resideix a la ciutat sueca de Lund i que aviat tindrà un segon net, diu que té previst ajudar el seu fill, que viu a Malmö, a cuidar les criatures. Preguntat per la seva opinió sobre la nova legislació, Gullbring diu que és "meravellosa" i elogia el "ja generós sistema de benestar social suec", que, a parer seu, "millora encara més".

Un jubilat jugant amb el seu net a Vilanova de Bellpuig. MARC ROVIRA

Un sistema pioner

No és la primera vegada que Suècia innova en matèria de serveis socials. Els ciutadans suecs paguen alguns dels impostos més alts del món, però reben a canvi serveis de salut finançats per l'estat, educació gratuïta que inclou els estudis universitaris i generosos subsidis per desocupació.

Amb una població de més de 10 milions d'habitants, el país nòrdic també té una de les lleis de permís per paternitat més àmplies, i concedeix 480 dies de permís amb gaudi de sou per cuidar els fills, que es reparteixen entre els progenitors. Durant el primer any de vida del nen, els pares poden cuidar junts el nadó durant 30 dies.

Comparat amb el sistema de benestar dels Estats Units, un dels pocs països occidentals que no garanteixen cap permís pagat per paternitat, aquests dos estats són la cara i la creu. Als EUA només els empleats federals i els treballadors d'un grapat d'estats tenen un permís parental protegit per llei, cosa que converteix el país en un cas atípic en comparació amb moltes de les economies desenvolupades.

"Els països nòrdics són cada cop més generosos i flexibles amb les seves polítiques, mentre que nosaltres [als EUA] ens quedem cada vegada més endarrerits", afirma Richard Petts, professor de sociologia a la Universitat Ball State i expert en permisos parentals, en declaracions al *New York Times*.

Tot i que les polítiques de permís per paternitat de països com Suècia es consideren un exemple a seguir a tot el món, aquesta generositat "no és realista per als Estats Units" per la resistència a augmentar els impostos, explica Petts. Les investigacions han demostrat que els permisos per a mares i pares tendeixen a millorar la salut de les famílies després del part, ja que beneficien a llarg termini tant el progenitor que dona a llum com els nadons.

Segons Petts, és molt probable que les noves directrius sueques, més àmplies, millorin l'equilibri entre la vida laboral i la família al país, sobretot en el cas de les famílies monoparentals. A parer seu, la nova llei "reconeix les creixents complexitats d'equilibrar treball i família", assegura al *New York Times*. ▬

La borsa

Sessió de divendres, 5 de juliol del 2024

ÍBEX-35

11.023,50 PUNTS

-0,39 VARIACIÓ

ELS QUE PUGEN MÉS

	% VAR.	EUROS
GRIFOLS	+4,17	8,990
SOLARIA	+3,51	11,780
COLONIAL	+1,88	5,695

ELS QUE BAIXEN MÉS

	% VAR.	EUROS
MELIÁ HOTELS	-2,33	7,550
BANKINTER	-1,90	7,636
REPSOL	-1,78	14,370

Macroeconomia

La Fed necessita "més confiança" per abaixar els tipus d'interès

La Reserva Federal (Fed) dels Estats Units continua sense tenir prou confiança per començar a implementar baixades dels tipus d'interès, tot i que el panorama és favorable gràcies a les últimes caigudes de la inflació i a un mercat laboral més ben equilibrat. Així es desprèn de l'informe sobre política monetària semestral publicat ahir pel banc central, i que la setmana que ve serà presentat al Congrés dels EUA.

"El Comitè no espera que sigui apropiat reduir el rang objectiu dels tipus d'interès fins que tingui més confiança que la inflació s'està movent de manera sostenible cap al 2%", afirma el text, una posició similar a la mostrada per l'organisme en les darreres reunions. Reduir massa aviat els tipus "podria donar lloc a una reversió del progrés en matèria d'inflació", en un moment en què els preus van caure "notablement l'any passat" i l'indicador ha mostrat "un modest progrés" des d'inicis d'any. Al maig, la darrera dada coneguda, la inflació va baixar una dècima fins al 3,3 %.

Les xifres

1,0824

Valor en dòlars de cada euro al tancament de setmana

L'euro va avançar ahir fins als 1,0824 dòlars després que es conegués que la taxa d'atur dels Estats Units va pujar una dècima al juny, fins a situar-se en el 4,1%. La moneda única europea cotitzava a 1,0824 dòlars ahir cap a les 15 hores, per sobre dels 1,0808 dòlars de la jornada prèvia i dels 1,0713 dòlars amb els quals va tancar divendres de la setmana anterior. Per la seva banda, el Banc Central Europeu va fixar el tipus de canvi en 1,0824 dòlars.

Immobiliari

L'habitatge va baixar un 0,4% a l'eurozona el primer trimestre, però va pujar un 6,4% a Espanya

El preu de l'habitatge, mesurat per l'índex de preus de l'habitatge, va caure un 0,4% a la zona euro el primer trimestre de l'any en comparació amb el mateix període del 2023, i compleix així un any a la baixa, i va recular un 0,1% respecte als tres mesos anteriors, segons les dades publicades per l'Eurostat.

En el cas d'Espanya, el preu de l'habitatge va augmentar el primer trimestre del 2024 un 6,4% anual, després de la pujada del 4,3% del darrer trimestre del 2024, la qual cosa suposa la pujada més gran des de la tardor del 2022.

En el conjunt de la Unió Europea, els preus de l'habitatge van registrar el primer trimestre una alça interanual de l'1,3%, mentre que en la comparació trimestral van pujar un 0,4%.

VÍCTOR CABO

DIRECTORA
ESTHER VERA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

DIRECTORA GERENT
GEORGINA FERRI

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ
CATALINA SERRA
JORDI CORTADA
CARLA TURRÓ
ENRIC BORRÀS ABELLÓ

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CÓRDOBA

POLÍTICA
ALEIX MOLDES
INTERNACIONAL
FRANCESC MILLAN
SOCIETAT
GEMMA GARRIDO
ECONOMIA
ALBERT MARTÍN
DEBAT
TONI GÜELL
CULTURA
XAVIER CERVANTES
ESTILS
THAÏS GUTIÉRREZ
MÈDIA
ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS
XAVI HERNÁNDEZ NAVARRO
LLENGUA
PAU DOMÈNECH
FOTOGRAFIA
XAVIER BERTRAL
DISSENY DIGITAL
RICARD MARFÀ
ARA TV
ALBA OM
DEFENSOR DEL LECTOR
ANTONI BATISTA
eldefensor@ara.cat
653784787

EDICIÓ DE PREMSA PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS
FINANCES
XAVIER LINARES
MÀRQUETING I VENDES
PABLO CASALS
COMERCIAL
SERGI GERMÁN
NOUS NEGOCIS
ORIOL CANALS
TECNOLOGIA
MARC CAMPRODON

DIRECTOR FUNDADOR
CARLES CAPDEVILA

C/ PEU DE LA CREU, 5-9
08001 BARCELONA
TELÈFON: 93 202 95 95
ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR:
93 275 11 10
subscripcions@ara.cat

TEXT LEGAL
Edició de premsa periòdica ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplements i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

DL.: B-42598-2010
ISSN: 2014-010X

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors que ens facin arribar els errors que detectin en el contingut dels articles. Un cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe d'errades en aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

La llei d'amnistia està pràcticament morta

JOAQUÍN URÍAS
EXLLETRAT DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

El Tribunal Suprem espanyol, mitjançant un extravagant pronunciament, ha deixat pràcticament sense efectes una llei acabada d'aprovar per les Corts espanyoles. No es tracta d'una llei qualsevol, sinó de la norma més transcendent d'aquesta legislatura i una de les més importants aprovades els últims anys pel Congrés dels Diputats: la llei d'amnistia.

A hores d'ara resulta objectivament evident que el nostre més alt tribunal ha pres aquesta decisió per raons polítiques. Els seus magistrats fa anys que es mostren especialment contraris a qualsevol negociació política amb l'independentisme català. Situats en una posició ultraconservadora, ja fa massa temps que fan servir les seves facultats jurisdiccionals per imposar a tota la societat els seus postulats ideològics i afavorir els interessos estratègics, essencialment, del Partit Popular. El mateix que, a través del CGPJ, els va nomenar discrecionalment per a la seva càrrega.

El polèmic pronunciament reinterpreta arbitràriament la llei d'amnistia. Ho fa malgrat que la llei és clara i no necessita interpretació. El seu article primer deixa meridianament clar que s'han amnistiat tots els delictes de malversació (mal ús de fons públics) comesos durant el Procés, excepte els que es cometen amb la intenció d'obtenir un benefici personal de caràcter patrimonial. El Tribunal Suprem, tot i això, s'inventa que els líders independentistes sí que busquen aquest enriquiment econòmic individual. En la sentència del Procés diu el contrari, però és igual. Ara diu que en finançar la promoció del referèndum de l'1 d'Octubre amb diners públics, Puigdemont es va estalviar posar-hi diners de la seva butxaca. No hi ha cap prova d'aquesta suposada disposició a pagar-lo amb els seus diners, però és igual. En definitiva, és simplement un invent per no aplicar la llei. Per si no n'hi hagués prou, hi afegeix un argument tan absurd que portaria a dir que la llei d'amnistia prohibeix amnistiar cap persona amnistiable: que els delictes comesos per aconseguir la independència a Catalunya atempten tots contra els interessos econòmics de la Unió Europea, perquè si haguessin aconseguit el seu objectiu Catalunya hauria sortit de la Unió i hauria disminuït la seva recaptació.

De fet, poc importen els arguments. El que és realment transcendent és que el tribunal rebutja aplicar la llei. El Suprem constitueix l'òrgan judicial espanyol més alt i és l'encarregat de fixar la interpretació de les lleis vinculant tots els altres jutges i tribunals. Així que la seva decisió és difícilment esmenable.

Per sobre del Tribunal Suprem no n'hi ha cap altre. Hi ha, certament, el Tribunal Constitucional, que és un òrgan jurisdiccional i vinculant. Tanmateix, només pot decidir sobre la interpretació i l'aplicació de la Constitució i no té la facultat de substituir el Suprem en la interpretació de la legalitat ordinària o la valoració dels fets.

Amb tota seguretat, les defenses dels líders independentistes afectats per la interlocutòria en qüestió acudiran al Constitucional. Davant d'ell, però, només podran al·legar que se'ls ha vulnerat un dret fonamental dels reconeguts a la Constitució. El més probable és que invoquin el seu dret a rebre una decisió judicial que no sigui irraonable ni absurda o que les lleis penals s'apliquin amb certa previsibilitat a partir del contingut, sense interpretacions tan imaginatives. El seu recurs, si és admès a tràmit, trigarà anys a resoldre's. I quan ho faci, el màxim que pot dir el Tribunal Constitucional és que la interpretació de la llei d'amnistia que va fer el Suprem és absurda. Si aquesta fos la seva conclusió, no obstant això, no implicaria aplicar directament l'amnistia als independentistes. Hauria d'ordenar que el cas tornés al Tribunal Suprem i que dictés una nova resolució amb arguments menys irracionals. Res no garanteix que llavors els mateixos jutges, capitanejats pel magistrat Marchena, neguessin novament que sigui d'aplicació l'amnistia i s'inventessin nous raonaments o apreciant altres intencions o conductes en els acusats.

GETTY

El TC hauria d'ordenar que el cas tornés al Suprem. Res no garanteix que llavors els mateixos jutges no s'inventessin nous raonaments

Tot apunta, doncs, que la llei d'amnistia difícilment serà aplicada durant aquesta legislatura. Per descomptat, no als líders del Procés. És possible que sí que l'apliquin jutges inferiors. De fet, ja hi ha hagut dos casos d'aplicació, un del TSJ de Catalunya a l'exconseller d'Interior i a un escorta de Puigdemont; i l'altre d'un jutge d'instrucció que no ha trobat cap problema per amnistiar 46 policies nacionals imputats per les càrregues de l'1 d'Octubre malgrat que les acusacions els atribuïen delictes de tractes degradants no amnistiables. Pot ser que hi hagi algun cas puntual més aplicable, però cal començar a admetre que després de la interlocutòria del Tribunal Suprem la llei d'amnistia està pràcticament morta.

El que la dreta no va poder guanyar electoralment ho ha guanyat gràcies a un grup de magistrats col·locats a dit al Tribunal Suprem que no se senten vinculats per la llei democràtica ni dubten a imposar el seu propi criteri ideològic a allò expressat per la majoria dels ciutadans en les eleccions. El cost d'assolir els seus objectius polítics és debilitar l'estat de dret i posar en dubte el caràcter democràtic del nostre sistema. No sona gens edificant, però sembla que li compensa.

Finançament, o ara o mai

ARTUR MAS

129è PRESIDENT DE LA GENERALITAT

Tot i que en política el concepte *mai* no existeix, poso aquest títol per fer entendre que es tracta d'un tema transcendent per a la vida col·lectiva dels catalans, siguin les que siguin les seves idees o opcions polítiques. Aquests dies, arran de les especulacions per saber si es podrà investir un nou president de la Generalitat, se'n torna a parlar molt. El tema mereix deixar algunes opinions escrites.

La primera consisteix a recordar que no estem parlant d'un assumpte nou. De fet, és més vell que l'anar a peu. Del finançament en parlen els dos Estatuts d'Autonomia que s'han fet a Catalunya en les darreres dècades –el de 1979 i el de 2006–, i de finançament se n'ha discutit sempre que a un govern espanyol en minoria li ha calgut el suport dels partits catalanistes. Per tant, res de nou a l'horitzó. De fet, l'últim intent seriós per abordar aquest tema va ser l'any 2012, quan se li deia "Pacte fiscal en la línia del concert econòmic". Ara se li diu d'una altra manera, però ja se sap que els noms muten.

La segona opinió és, de fet, una constatació: des de fa deu anys, quan va caducar el model de finançament encara vigent, cap govern espanyol de cap color no ha tingut el més mínim interès a impulsar-ne un de nou. La llei ordena de manera taxativa que cada cinc anys s'ha de renovar el model, però els primers obligats a complir-la, és a dir, els governs centrals, s'han passat el mandat legal pel clatell, amb l'excusa de l'enorme complexitat política que comporta fer-hi front. Certament, la dificultat existeix i les batusses pels diners sempre afloren, però altres temes més complexos s'han tirat endavant.

La tercera opinió resideix en fer notar un tema d'oportunitat i d'eficàcia polítiques: un objectiu tan rellevant com un canvi en profunditat en el model de finançament és millor plantejar-lo quan tens la màxima força a les teves mans. En la legislatura present, aquest moment ja es va donar: va ser la investidura de Pedro Sánchez. Per al partit socialista, retenir la Moncloa ho era tot, sobretot després de perdre gairebé tot el poder territorial a Espanya. Ara ja tenen el govern i, per tant, disposen de més marge de maniobra per anar trampejant les situacions i els calendaris. Tot i això, els partits independentistes segueixen essent imprescindibles per aprovar els reptes més sensibles, entre d'altres, els pressupostos. Han perdut força respecte del punt d'arrencada de la legislatura, però en segueixen tenint molta. I cal aprofitar-la, perquè aquestes situacions no duren sempre.

Si certament el tema del finançament ha de situar-se en el frontispici de l'agenda catalana, vull posar l'accent en el fet que hem de parlar de dues coses: de poder i de diners. Angoixats i necessitats de diners com estem, històricament hem posat més la proa en obtenir recursos que no pas en guanyar poder. Ara ens cal un nou enfocament: hem d'equilibrar les dues cares, perquè són la mateixa moneda. Si deixem les coses com estan, fins i tot disposant de més diners, amb el temps tornarem a patir. La sobirania fiscal és sobretot poder, i del bon exercici d'aquest en vindran més recursos, aquells que són del tot necessaris per al benestar de la població i per al progrés de l'economia.

Per obtenir els diners que ens fan falta l'opció més clara i objectiva consisteix a fixar una quota anual que Catalunya pagaria a l'Estat

De quina mena de poder estem parlant? Sobretot de dos de fonamentals, que els bascos i navarresos ja tenen sense que s'hagi trencat Espanya: el poder de recaptar i gestionar els impostos, i el poder de modificar-los en el Parlament. D'aquests dos poders, Catalunya en disposa de manera mínima. I vull deixar constància que disposar-ne de forma plena no costa ni un euro. Per obtenir-los no cal canviar la Constitució, solament cal modificar com a màxim alguna llei orgànica. No pretenc insinuar que sigui fàcil; conec de primera mà l'enorme complexitat del tema. Ara bé, difícilment trobarem un millor moment per posar tota la carn a la graella, tenint present l'actual aritmètica parlamentària a Madrid. O ara o mai.

Si aconseguim disposar d'una Hisenda catalana plena, és a dir, de la nostra sobirania fiscal, aleshores cal abordar el tema dels diners. Poders i recursos haurien de negociar-se en paral·lel, però començant pels primers, partint de la base que els poders es queden i els diners van i venen segons les circumstàncies, sempre capriciosos i, per tant, volàtils. És el que en castellà es coneix com el *fuero* i el *huevo*. Necessitats com estem dels ous, no perdem de vista la importància de controlar el corral.

Per obtenir els diners que ens fan tanta falta i per reduir el dèficit fiscal que ens frena existeixen opcions diferents. La més clara i objectiva consisteix a fixar una quota anual a través de la qual Catalunya pagaria a l'Estat pels serveis dels quals s'ocupa, junt amb una segona quota destinada a la solidaritat amb els territoris menys productius i més necessitats. D'aquesta manera es poden combinar tres principis bàsics: transparència, solidaritat i sobirania. Actualment, la transparència és opacitat, la solidaritat és barra lliure i la sobirania fiscal és residual. O ara o mai.

DE FIT A FIT

El 72% dels votants dels EUA creuen que Biden no s'hauria de presentar a la reelecció

JORDI DURÓ

'Expats': canviar de mentalitat

SUSAN KALUNGE

JURISTA I ACTIVISTA AFROFEMINISTA

El debat sobre la gentrificació està més viu que mai. Avui hi ha a Barcelona una manifestació contra els efectes que té en aquest sentit la *turistificació* de les nostres ciutats. I, tanmateix, la manera com fem servir les paraules, a vegades des d'entorns progressistes i tot, denota contradiccions que s'han de revisar.

Em refereixo al terme *expat*. Com sabem, la paraula fa referència a les persones expatriades, és a dir, que van a viure a un altre país. Persones que fan la seva vida lluny de la pàtria d'origen. El problema amb el terme és conegut per tothom: dins de la denominació *expat* només hi encabim un tipus de persones, les estrangeres blanques o de països del nord global. De la resta en diem *immigrants*.

Diccionaris com el de l'Institut d'Estudis Catalans o el de la Reial Acadèmia de la Llengua Espanyola (RAE) defineixen el terme *expatriar* com el procés d'abandonar la pàtria, i s'estableixen com a sinònims *emigrar*, *desterrar-se* i *exiliar-se*. També s'indica que *immigrant* i *expatriat* són sinònims, definint el primer terme com aquella persona que fa un procés d'immigració. En català, *expatriar* ho trobem com a sinònim de *migrar*.

La lògica dels diccionaris és flagrant: totes les persones que emprenen un procés migratori, sigui quina en sigui la causa, són persones, indistintament, immigrants o expatriades. La definició etimològica no atorga cap matís significatiu de diferència entre ambdós termes. Però la realitat de l'ús de les dues denominacions és una altra i amb la diferència en l'ús de cada categoria el que es fa és atribuir a les persones que formen part d'un grup o l'altre una sèrie de drets –o una denegació de drets– molt clara.

La representació col·lectiva que tenen les paraules i el seu ús social són fonamentals per crear un marc on tothom entengui de què estem parlant. Les paraules no són neutres ni estan buides de significat. Les que fem servir per entomar el debat polític i social sobre la immigració o, també, el turisme són claus i determinen els espectres de pensament de la ciutadania. Avui, la terminologia ens aboca a un pensament binari entre *els d'aquí* i *els de fora*. I ara també entre *els d'aquí* i *alguns de fora*. Perquè no tothom que ve de fora és tractat de la mateixa manera. Quan a la plaça pública (mitjans, xarxes, discursos polítics...) es parla d'immigració, mai es fa referència a les persones no racialitzades que venen a casa nostra en els termes racistes i negatius que sí que s'empren quan parlem de la immigració procedent del Sud Global.

És vital que fem un canvi de mentalitat. Que ens adonem del racisme intrínsec en l'ús que fem del llenguatge. Que ens adonem de fins a quin punt la nostra mirada està esbiaixada i comencem per deixar de distingir entre *expats* i *immigrants*.

Volem ser un museu?

JOAN BURDEUS
CRÍTIC CULTURAL

Des de la primera volta de les legislatives franceses que no deixo de pensar en un tuit de Nassim Nicholas Taleb, un filòsof fascinant perquè defensa la injuriadíssima ètica neoliberal amb arguments molt més profunds que la majoria de profetes de la cosa. Taleb deia: "França: la mutació insostenible i inevitable d'un estat del benestar industrial estàndard en un estat del benestar museu de baix creixement i deute elevat amb una economia medieval centrada en bosses de mà, formatge i vi".

El museu modern, que, per cert, va néixer a França després que els revolucionaris tallessin el cap als de dalt i decidissin conservar els seus objectes en comptes de destruir-los, surt del desig de protegir la identitat de les coses de la pressió per ser útils que les obligaria a adaptar-se o desaparèixer. Hi ha un concepte de Foucault molt útil per relacionar-ho amb la política: a diferència de les utopies, que són els llocs on tot és perfecte i, per tant, ja no calen revolucions ni reformes de cap mena, els museus són heterotopies, "mons dins d'altres mons" que mantenim al marge de les forces polítiques i tecnològiques del *mainstream*. Tradicionalment, les ideologies polítiques ens prometien que, al final de la història, arribaríem a una utopia més o menys universal. Però, avui, en comptes d'aspirar a progressar en el temps, volem congelar-lo dins d'un espai delimitat, que les coses es quedin com estan dins d'unes determinades fronteres. Creix el desig de viure en heterotopies fora del caos global o, en altres paraules, el desig de museïtzar-nos.

La gràcia és que és un desig compartit per l'esquerra i per la dreta. Parlant de França, Alain de Benoist, considerat el pare ideològic de la nova dreta francesa que avui encarna Marine Le Pen, un autor que les editorials trumpistes estan traduint a l'anglès des de fa pocs anys, escrivia, a *The ideology of sameness* (La ideologia de la igualtat): "Defineixo la Dreta, per pura convenció, com l'actitud coherent de veure la diversitat del món i, per conseqüència, les desigualtats relatives que són un producte necessari d'aquesta diversitat, com una cosa positiva; i la progressiva homogeneïtzació del món, exaltada i efectuada per dos mil anys d'ideologia igualitària, com una cosa negativa". En el marc mental de la cèlebre "lluita de civilitzacions", aquesta dreta vol que el món es divideixi en parcs naturals humans cadascun amb els seus valors, tradicions i colors de pell particulars. Vladímir Putin ha sortit a demanar el vot per Le Pen per "posar fi a la dictadura de Washington i Brussel·les", que representen les forces homogeneïtzadores del progressisme cosmopolita.

És clar que Occident deixarà de lluitar per convertir el món en un museu

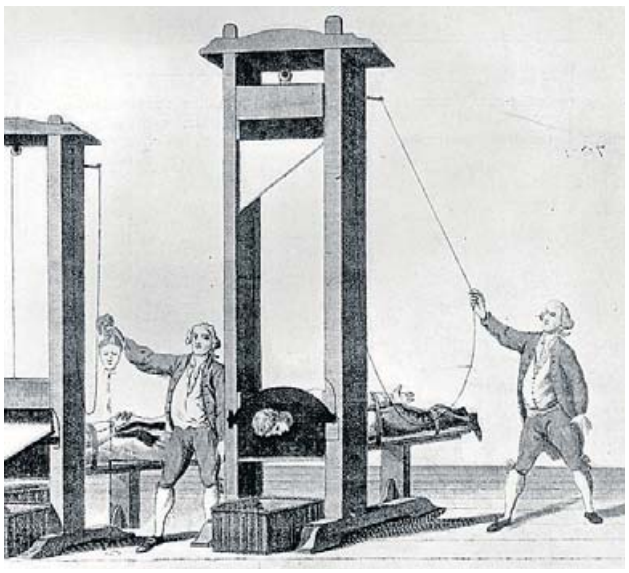

GETTY

D'una manera complementària, l'esquerra també vol protegir certes identitats. La definició de Benoist és provocativa perquè solem associar la dreta a la defensa d'identitats, i l'esquerra a la defensa de la diversitat. Però, per defensar la diversitat, no tens més remei que definir certes identitats que vols que siguin defensades. Mentre que la dreta vol protegir les identitats tradicionals d'Occident de l'universalisme, l'esquerra vol protegir les identitats tradicionals del Sud de les forces imperialistes i colonials. I, últimament, l'esquerra ha corregit molt el seu programa d'universalisme fluid posant el punt de mira en el gran tresor de la política actual: "el barri de tota la vida", que la dreta vol defensar dels immigrants pobres i l'esquerra vol defensar dels immigrants rics.

Què n'hem de fer, d'aquestes giragonses ambigües de la identitat i la diversitat? La intenció de Taleb amb el tuit sobre l'estat-museu és riure's d'un cert adormiment cultural. La idea és que les nacions emprenedores no viuen de valors estètics com ara el turisme i els productes de luxe, sinó de la productivitat en els sectors industrials punters que aporten valor afegit. Si la competitivitat d'un *brunch* escombra una *bodega*, o si una caixa ha de cedir a una multinacional bancària, és llei de vida.

L'alternativa a aquesta competició permanent, que és esgotadora i desestabilitza perquè produeix una quantitat enorme de perdedors, és abraçar el desig d'esdevenir un museu fins al final. No és casualitat que França sigui un estat on la gent es pot retirar aviat, i la idea de ser un jubilat francès gaudint del vi, el formatge i l'oferta cultural pública del país és una bona candidata a utopia. És cert que, en alguns moments del segle XX, els somnis universalistes s'imaginaven que estendríem aquesta mena d'utopies com un mantell arreu del món, i per això avui ens sap greu abandonar la resta del planeta a la seva sort, perquè sabem que molts clams de sobirania són excuses per imposar polítiques autoritàries i sofriment en nom de diferències culturals cínicament construïdes.

Però una lectura mínimament realista de la geopolítica actual fa molt difícil imaginar un ressorgiment de l'internacionalisme democràtic, liberal i redistributiu en els pròxims anys. Sembla clar que Occident deixarà de lluitar per convertir el món en un museu socialdemòcrata i es retirarà a intentar fer museu dins de les seves fronteres. Com sabem, ni el vell internacionalisme era tan honest com semblava, ni tenim cap garantia que l'aïllament ens porti a llocs millors. Ara bé, per acabar amb una nota optimista, se m'acut pensar en la Guerra Freda, durant la qual els arsenals nuclears van substituir una guerra oberta per una lluita entre models d'organització social. Paradoxalment, el darrer cop que les democràcies capitalistes liberals van haver de competir amb potències il·liberals van redoblar la productivitat i els serveis socials que oferien als seus ciutadans i, al final, tothom volia viure en aquest estat del benestar museu tan suposadament improductiu.

ABANSD'ARA

PECES HISTÒRIQUES TRIADES PER JOSEP MARIA CASASÚS

CATEDRÀTIC EMÈRIT DE LA UPF I MEMBRE DE L'IEC

De la columna de Joan Triadú (Ribes de Freser, 1921 - Barcelona, 2010) a *Serra d'Or* (III-1976) arran de la mort de Clementina Arderiu (Barcelona, 1889-1976). Avui fa 135 anys del naixement d'aquesta poeta. Joan Triadú, crític, pedagog, membre de l'IEC, s'ocupava, com Tomàs Garcés, Joaquim Molas, Maurici Serrahima i Joan Fuster, de l'obra d'Arderiu, autora que va compartir molts anys de vida amb Carles Riba, el seu espòs.

Clementina Arderiu, poeta de l'esperança (1976)

La mort de Clementina Arderiu ha caigut, discreta, aquests dies entre nosaltres. [...] Ella havia parlat sempre d'esperança, com han fet remarcar els crítics; ho diu Joaquim Molas a l'excel·lent estudi que fa de pròleg al llibre *L'esperança, encara*, publicat després de la mort de Carles Riba. En aquest llibre hi ha poemes impressionants, en cert sentit «pòstums» [...] Un d'aquests poemes, amarat de tota la desolació de la mort de l'espòs, acaba, tanmateix, amb les paraules «Encara et manca més virtut, / espera». Clementina Arderiu era una dona coratjosa, perquè la seva esperança era lúcida, de dia i de nit, pròpia d'aquell seu «dormir tan prim» de la vellesa, quan la nit «es fa més fonda» perquè l'ésser que ho havia estat tot per a ella, ja no l'acompanyava amb «aquell respir beneït». Maurici Serrahima va fer observar, fa molts anys (el 1938), que la feminitat de la poesia de Clementina Arderiu no cerca d'ésser femenina, sinó que es presenta tal com és, amb una força que li ve de la fidelitat a ella mateixa. Així fou fins als darrers poemes que jo conec, quan gosa dir, a la ratlla dels vuitanta anys, que ha estat i és «una dona que viu a ple sol», acompanyada de les paraules que són el seu cant, que són el seu pa de cada dia, i que li donen, com feu remarcar Joan Fuster, «un aire d'espontaneïtat tan accentuat». Però és que el seu coratge és exemplar, fins i tot educatiu, perquè ve d'una dona senzilla i clara, i que havia dit que volia ésser «una dona com les altres», però que així revestia per a nosaltres, tots, la seva poesia, del tremp que tota obra afinada ha de tenir perquè no es doblegui quan arriba al lector i l'alliçona. Cal dir-ho tot d'una: res no s'explica en Clementina Arderiu, ni la seva esperança, ni el seu coratge, ni la seva poesia, sense la seva Fe. Cal posar-ho amb majúscula, per tal de respectar-li alguna cosa més que l'ortografia; i no només ara, quan encara gairebé és una presència, amb tota la serena bellesa de la mort ben acomplerta. Més enllà (o més enllà, qui sap!) de la crítica literària i de l'estudi biogràfic o psicològic, el seu secret, tan públic i tan confessat, esclata amb una llum enlluernadora i amb uns efectes sobrenaturals, com si tota una vida fos la nit de Nadal que ella mateixa revestia de nous trasbalsaments en la *Nova lletra al «Cant dels ocells»*; i és aleshores quan ens diu: «Mai no m'he sentit ben sola / que Esperança vol dir Fe». I sent paraules alades, l'arbre li refloreix i un vent nou li fa ampla la casa. La mort de Clementina Arderiu ens posa el problema de saber viure com ella, amb la fermesa de la seva guerra i del seu exili, de la seva catalanitat inseparable i del seu record nítid, pur, dels seus quinze anys «pel carrer de la Princesa / el carrer dels meus sospirs»; i ens posa el problema de l'estranya alegria que dona una mort així.

FOTOTECA.CAT

Seguiu la secció 'Abans d'ara' cada dia a l'Ara.cat

Mirades

Les rutes de la lavanda

A la Terra Ferma fa relativament poc que es treballa l'atractiu turístic de la floració dels arbres fruiters, però a la Provença porten dècades fent-ho amb les rutes de la lavanda, amb els quilòmetres i quilòmetres de camps de color lila i tota la indústria que s'ha generat a partir dels sabons, colònies, perfums, aromateràpies... La imatge és a Valençòla, un poble situat al departament dels Alps de l'Alta Provença.

06-07-2024 Foto: Manon Cruz / Reuters

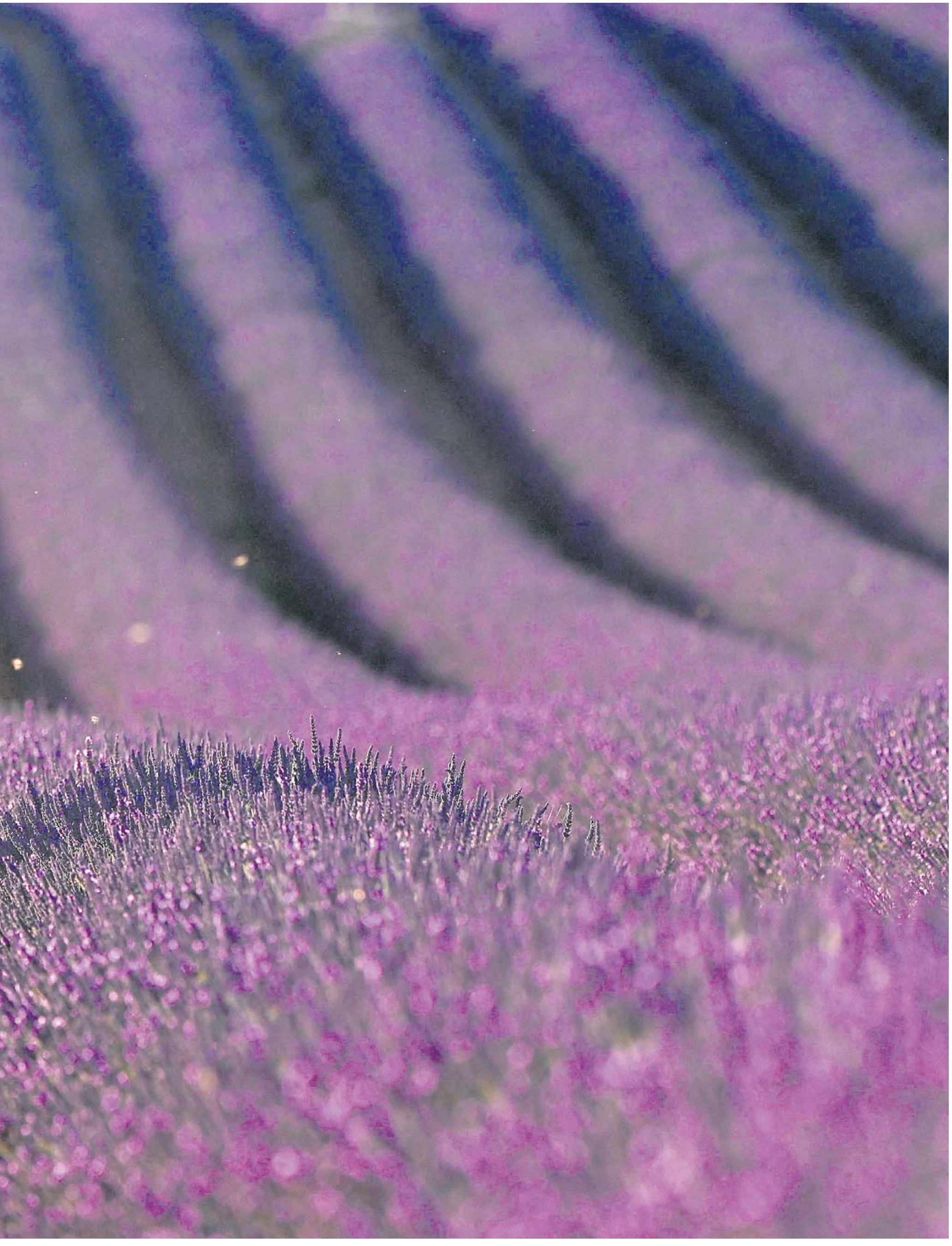

ara ciència

El bosó de Higgs
Què sabem i què ens queda per saber

Un nou accelerador de partícules de 90 quilòmetres permetrà conèixer més detalls sobre aquesta misteriosa partícula descoberta ara fa 12 anys

Hèctor Garcia Morales

El 4 de juliol del 2012 va concloure un periple que va durar gairebé quaranta anys, d'ençà que el 1964 els físics Peter Higgs i François Englert, entre altres, van predir l'existència d'una nova partícula, un bosó, que explicava el mecanisme pel qual la resta de partícules adquireixen massa. Amb l'objectiu de trobar aquesta nova partícula, l'any 2010 es va posar en marxa l'LHC, el Gran Col·lisionador d'Hadrons, al CERN, el Centre Europeu per a la Recerca Nuclear, situat a prop de la ciutat suïssa de Ginebra. A 100 metres sota terra, aquest accelerador de partícules de 27 quilòmetres de perímetre accelera protons gairebé a la velocitat de la llum i els fa col·lidir entre si en quatre punts diferents, recreant les condicions que existien a l'Univers poc després del Big Bang i generant l'entorn propici per observar el bosó de Higgs.

Només dos anys després de posar-se en marxa, van aparèixer els primers senyals de la partícula que havien predit Higgs i Englert. "Mesos abans vam veure que hi havia alguna cosa –comenta el físic David d'Enterria, investigador sènior del CERN que va participar en el descobriment–. Vam saber que l'havíem descobert un mes abans de l'anunci oficial. Va ser molt emocionant", recorda.

Dotze anys d'aprenentatge continu

Des del descobriment, els experiments duts a terme a l'LHC han servit per entendre més detalls d'aquesta partícula. Per exemple, se n'ha pogut mesurar amb més precisió la massa, així com la manera que té d'interaccionar amb altres partícules del model estàndard, la teoria que descriu el funcionament del món subatòmic. "Amb l'LHC hem aconseguit mesuraments que eren impensables quan es va dissenyar, i amb precisions molt altes", explica l'investigador del CERN.

Però lluny de representar el final d'una etapa, el descobriment va obrir la porta d'un nou univers ple d'incògnites. "Ens queda molt per conèixer. Amb l'LHC no serem capaços d'entendre com el bosó de Higgs interactua i es dona massa a si mateix, per exemple. Aquesta informació és fonamental, perquè podria tenir conseqüències fins i tot per estudiar l'estabilitat del mateix Univers", comenta D'Enterria.

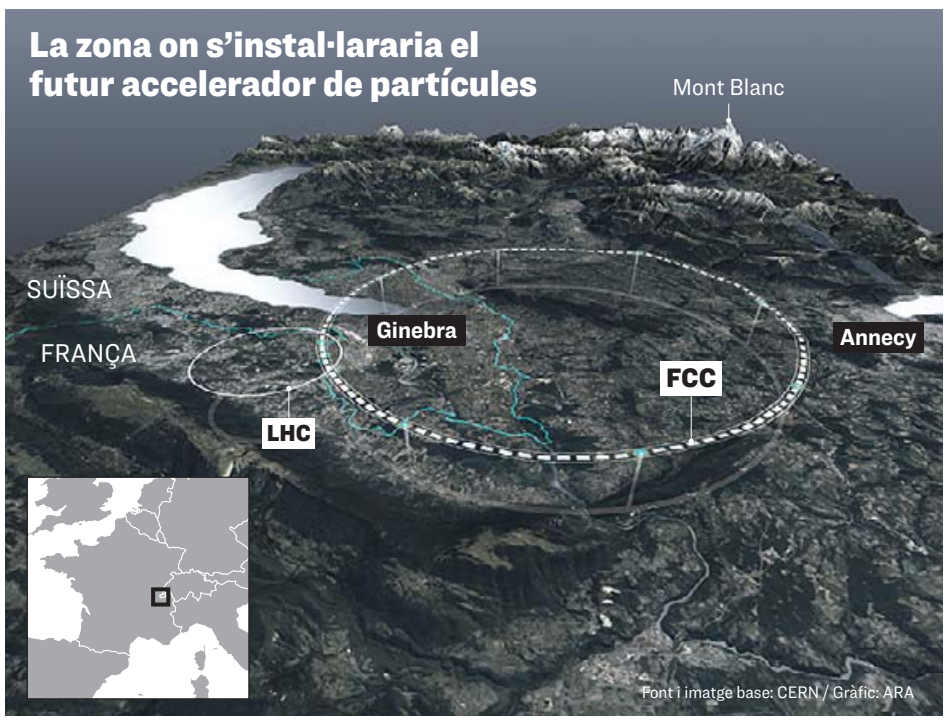

Només coneixem un 5% de l'Univers

Del que estem segurs és que sabem ben poca cosa del nostre propi Univers. La matèria ordinària que forma el nostre entorn representa només el 5% del contingut total del cosmos. El 95% restant és del tot desconegut. D'una banda, hi ha un tipus de matèria que afecta el moviment de les galàxies i que està composta d'elements diferents dels que coneixem. Aquest tipus de matèria rep el nom de matèria fosca, perquè no interacciona amb la llum. Tres quartes parts de l'Univers, les compon l'energia fosca, una mena d'energia que ompliria tot l'espai i que provoca que l'Univers no tan sols s'estigui expandint, sinó que cada cop ho faci més de pressa.

L'energia i la matèria fosques representen dues de les grans incògnites que els futurs experiments de l'LHC intentaran resoldre. Però per explorar les regions més íntimes del món subatòmic i entendre totes aquestes qüestions necessitem nous experiments que siguin capaços de produir més col·lisions amb una energia encara més elevada. "Per entendre tots aquests detalls cal una màquina més gran i potent", declara D'Enterria.

El futur experiment de 90 km

Per aquesta raó, el CERN ha proposat el que podria ser el següent gran col·lisionador de partícules: el Future Circular Collider (FCC). Instal·lat en un túnel de 90 quilòmetres de circumferència excavat a una profunditat d'uns 200 metres, el FCC es planteja en dues etapes diferents que començarien durant els anys 2030 i s'allargarien fins a finals de segle. Durant la primera etapa es farien col·lidir electrons i positrons (l'antipartícula de l'electró), cosa que permetria entendre amb molta precisió alguns processos que involucren el bosó de Higgs i adobaria el terreny per a la segona fase, durant la qual es farien col·lidir feixos de protons entre si a una energia més de tres vegades superior a la de l'LHC. En aquesta segona etapa es dipositarien totes les esperances a trobar nous fenòmens i partícules mai observades, com per exemple partícules de matèria fosca.

Més enllà del repte purament científic i tecnològic, el FCC també representa un repte a uns altres nivells, com ara el social i el mediambiental. Per exemple, l'excavació del túnel emetria a l'atmosfera una quantitat significativa de CO_2.

Un altre aspecte important és el gran consum elèctric que requeriria treballar amb aquesta màquina. En un escenari en què l'escalfament global i la crisi energètica es fan palesos, trobar estratègies per reduir l'impacte i el cost energètic és essencial per assegurar la viabilitat del projecte a llarg termini. Per tots aquests motius, la idea està actualment en una fase d'estudi de viabilitat, en què tots aquests aspectes es posen damunt la taula i es discuteixen entre els actors implicats.

Això, i l'elevat cost en conjunt del projecte, estimat en més de 20.000 milions d'euros, pot fer-ne qüestionar la viabilitat.

No obstant això, més enllà de la creació de coneixement, hi ha estudis que demostren que el retorn econòmic que pot tenir en el futur supera el cost amb escreix. L'impacte en la indústria, la formació de nous científics i la

FÍSICA

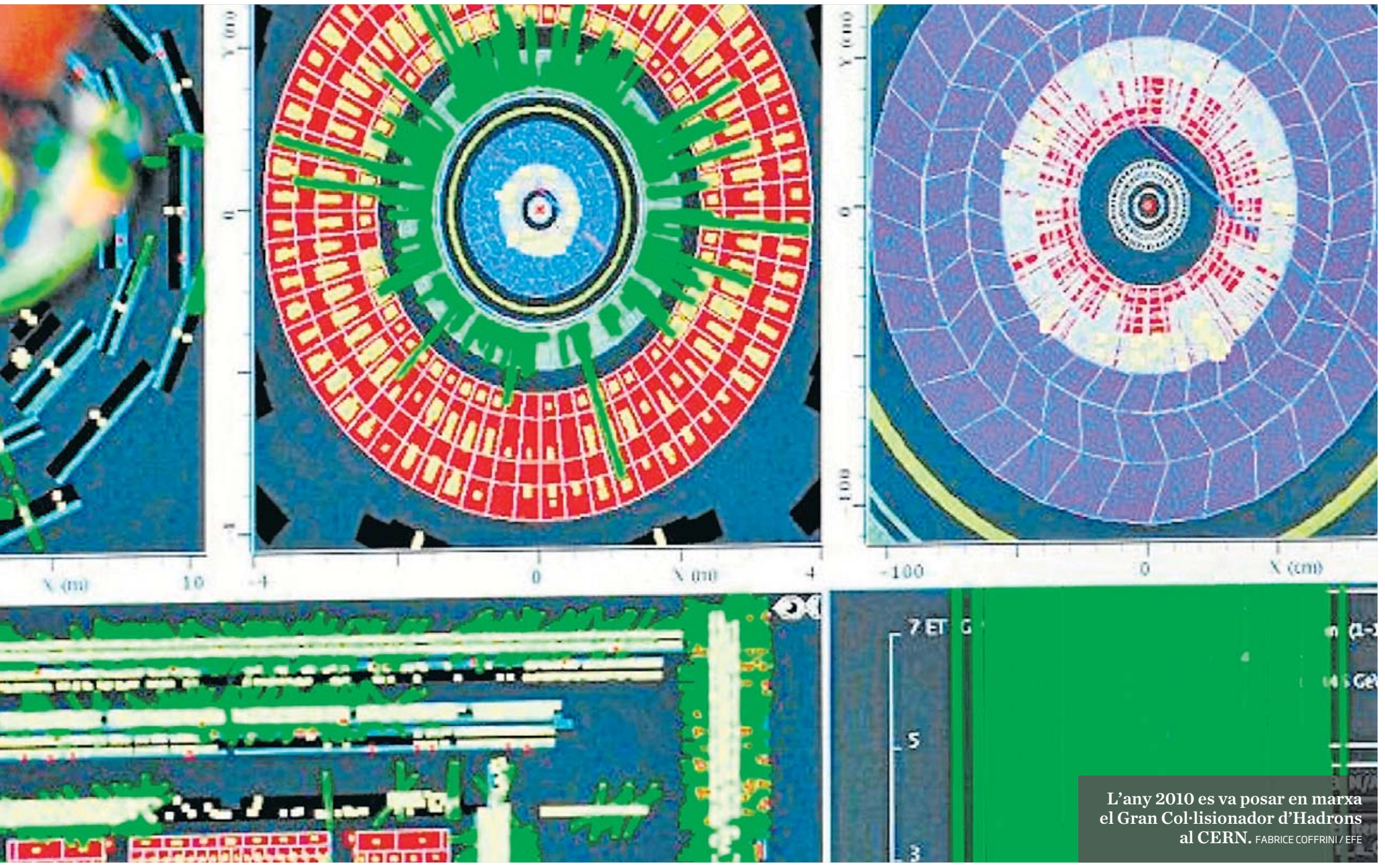

L'any 2010 es va posar en marxa el Gran Col·lisionador d'Hadrons al CERN. FABRICE COFFRINI / EFE

El model estàndard i el bosó de Higgs

El model estàndard és la teoria física que descriu el món subatòmic, que està compost per partícules de matèria, els quarks i els leptons; i per les partícules mediadores de les interaccions fonamentals: la força nuclear dèbil, responsable de les desintegracions nuclears, i representada pels bosons W i Z; la força nuclear forta, responsable de mantenir els nuclis atòmics i mediada pels gluons; i la força electromagnètica, responsable de la llum i el magnetisme, mediada pels fotons. A totes aquestes partícules cal afegir-hi el bosó de Higgs, responsable de proporcionar massa a la resta de partícules esmentades. Malgrat això, aquest model és incomplet perquè no és capaç d'explicar la matèria i l'energia fosques. Per aquesta raó, els físics busquen models que vagin més enllà del model estàndard.

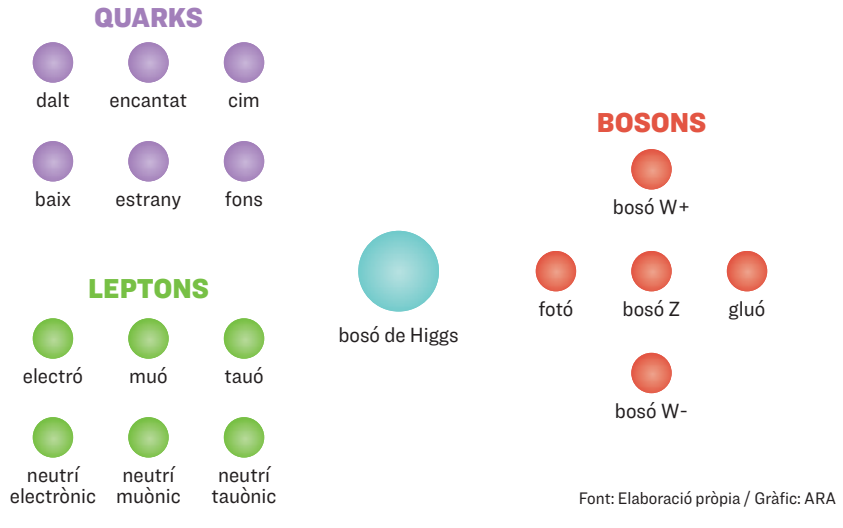

Font: Elaboració pròpia / Gràfic: ARA

creació de béns culturals s'estima que suposaria un retorn de més d'1,5 vegades la inversió.

L'estudi de viabilitat del projecte es tancarà l'any que ve i, seguint les seves conclusions, els diferents estats membres del CERN decidiran les passes a seguir en l'estratègia europea de la física de partícules.

Una lliçó del passat i un competidor

Amb el FCC no és la primera vegada que la comunitat científica planteja un projecte d'un accelerador de partícules de gairebé 100 km. Durant els anys 80, els Estats Units van aprovar la construcció del Superconducting Super Collider (SSC), un accelerador de partícules de 90 km de circumferència situat en una zona desèrtica del sud de Dallas, a Texas, per fer col·lidir protons a energies superiors a les de l'actual LHC.

Una mala gestió del projecte, uns sobrecostos desorbitats i el final de la Guerra Freda contra la Unió Soviètica van comportar que el Congrés dels Estats Units decidís cancel·lar el projecte un cop ja s'havia excavat un terç del túnel que havia d'allotjar l'accelerador. "Un dels principals problemes que va tenir l'SSC és que es va concebre com un projecte purament nord-americà. Un projecte així només pot tenir èxit si és una col·laboració internacional", explica D'Enterria.

La ciència no hi entén de fronteres i per això la filosofia del CERN és dur a terme projectes que necessiten una col·laboració a escala global, on les nacions s'uneixin amb un únic propòsit. Tanmateix, no és el punt de vista de tots els països. Per exemple, la Xina està desenvolupant el seu propi projecte de col·lisionador de partícules gegant i ja ha expressat la intenció de construir-lo. Només cal l'aprovació final del govern de Xi Jinping per començar a excavar el túnel.

Des d'Occident, la comunitat científica veu el projecte del gegant asiàtic amb molt d'escepticisme. L'opacitat i el tancament que es transmet sobre el seu estat i l'evolució generen molts dubtes. "Una màquina així és orfebreria fina. Encara que siguin capaços de construir-lo, no sabem si funcionarà mai. Estan cometent els mateixos errors del projecte nord-americà", declara D'Enterria.

Un futur esperançador

El descobriment del bosó de Higgs va requerir la col·laboració de desenes de milers de persones que treballaven amb un únic objectiu. Projectes com aquest són un exemple de cooperació i ens permeten afrontar el futur amb esperança. "Soc optimista perquè no hi ha alternativa. Quan veus el que hem aconseguit no pots sinó emocionar-te", conclou D'Enterria.

NEUROCIÈNCIA

Ressonància magnètica del cervell. GETTY

Què li passa al cervell quan planifiquem?

L'escorça prefrontal actua de 'simulador' per preveure els resultats de les decisions que prenem

David Bueno

Quan hem de prendre una decisió, sovint passem estona pensant-hi i planificant quina pot ser la millor opció. Fa temps que se sap que, just al moment de prendre-la, s'activa l'amígdala cerebral, que és la zona encarregada de generar les emocions. Això indica que totes les eleccions que fem tenen sempre un alt contingut emocional, tot i que valorar racionalment i reflexivament les opcions disponibles incrementa la probabilitat d'acabar prenent la més adequada. I, quan l'encertem, entra en funcionament l'estriat, que és l'estructura cerebral que ens fa sentir sensacions de recompensa i ens permet anticipar sensacions plaents futures.

Des d'una perspectiva evolutiva, la facultat de planificar presenta dos aspectes interessants. D'una banda, som l'única espècie biològica capaç de planificar a llarg termini. Això s'ha vist comparant el nostre comportament amb el dels nostres parents vius més propers, els ximpanzés. Aquests animals, per exemple, fan servir pedres per obrir nous i menjar-se-les. Tanmateix, malgrat que n'hagin trobat una de mida i duresa òptima, quan van d'un arbre a un altre no se l'emporten, sinó que l'abandonen i, quan els en torna a fer falta una, en busquen una altra. No pensen que després, en un futur més o menys immediat, els tornarà a ser necessària. Nosaltres, en canvi, estem constantment valorant les conseqüències de futur que poden tenir les accions i les decisions que prenem, tot i que no sempre l'encertem.

D'altra banda, hi ha un segon aspecte que té relació amb l'eficiència de les eleccions fetes. En principi, sobre una base teòrica, si disposem de molta més informació al voltant de la decisió que hem de prendre, és més probable que prenguem la més adequada. Tanmateix, el fet d'estar pensant, valorant i planificant quina creiem que és la millor, manté el cervell ocupat i, per tant, refractari a incorporar informacions noves de l'entorn.

Com escollim quina és la millor opció?

Un equip internacional encapçalat pel neuropsicòleg Marcelo Mattar i l'expert en neurociència computacional Guillaume Hennequin ha investigat quines zones del cervell estan implicades en aquests processos de planificació i quins avantatges impliquen. Segons han publicat a *Nature Neuroscience,* quan estem valorant quina és la millor decisió davant una situació i planificant-ne el resultat, les zones del cervell que tenim més actives i que estan interactuant entre elles són l'escorça prefrontal, que s'encarrega dels processos reflexius, i l'hipocamp, que gestiona la memòria. A més, han vist que la capacitat de planificació incrementa quan anticipem els beneficis que comporta raonar bé les decisions que prenem.

Han fet l'experiment comparant les respostes de persones i de rates en un laberint alhora que monitoraven la seva activitat cerebral, i ho han comparat amb un model computacional. La idea és molt simple: davant de qualsevol cruïlla d'un laberint al final del qual hi ha una recompensa, ¿què fem les persones i les rates per trobar-ne la sortida de manera més eficient i ràpida? Han fet servir rates perquè se sap que són molt bones resolent aquesta tasca i, a més, els rosegadors són els nostres parents evolutius més propers a continuació dels primats.

Segons els resultats d'aquest estudi, en les cruïlles les persones passem una estona quiets, pensant i imaginant quin dels dos camins ens sembla més probable que porti cap a la sortida. I, quan n'agafem un, continuem endavant fins a la següent cruïlla, on repetim el procés. Les rates, en canvi, gairebé no s'aturen i exploren totes les vies possibles, anant endavant i endarrere abans de decidir-se. Dit d'una altra manera: les persones meditem quina creiem que és la millor opció sense adquirir informacions noves de l'entorn, mentre que les rates es dediquen a buscar informacions noves sense meditar-les.

El cervell 'simula' els resultats

Pel que fa a l'activitat cerebral, les persones de l'experiment van mostrar-ne de molt més intensa a l'escorça prefrontal. A través de processos de reflexivitat, aquesta zona del cervell actua de "simulador" per preveure els resultats de les decisions que prenem i les accions que emprenem. Utilitza els records que tenim d'experiències passades a través de la gestió que en fa l'hipocamp i bolca aquestes simulacions a la memòria per a futures ocasions. A partir de relativament poques informacions construïm coneixements nous pensant-hi i valorant-los. En les rates, en canvi, l'hipocamp es troba molt més actiu, atès que va recollint totes les informacions que obté de l'entorn anant endavant i endarrere per explorar totes les possibles vies de sortida, sense "simular" mentalment les accions que emprèn.

Aquesta capacitat que tenim per simular mentalment els resultats i les conseqüències de les decisions que prenem ens atorga un avantatge selectiu: visualitzar els resultats i, per tant, poder-nos-hi anticipar. Tanmateix, hi ha un altre aspecte interessant. Aquesta capacitat de planificació incrementa quan anticipem que, planificant bé, la recompensa final que obtindrem serà més gran. Aquest aspecte té una rellevància especial en educació, per estimular la reflexió i la capacitat de planificació dels estudiants.

David Bueno és director de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1st

DIVULGACIÓ

Una setmana amb 37 Nobel

630 joves científics de 90 països assisteixen a la trobada anual amb grans estrelles de la recerca que se celebra al petit poble alemany de Lindau

Crònica
Toni Pou

La cerimònia de clausura de la trobada d'aquest any amb els Nobel de física. PATRICK KUNKEL / LINDAU NOBEL LAUREATE MEETING 2024

Amb tres preguntes en té prou. Primer escolta atentament durant cinc minuts la recerca d'una jove investigadora en astrofísica. Tot i que ell és expert en refredament per làser, a continuació fa dues preguntes, escolta les respostes i, finalment, llança una tercera pregunta del tipus "I si proves de fer això i allò altre?".

La cara de la jove investigadora canvia. S'il·lumina. No amb la llum de les estrelles llunyanes que estudia, ni amb la dels fluorescents de la sala, sinó amb aquella llum que va per dins però que es trasllueix a la mirada, perquè en realitat no és una llum, sinó un seguit de noves connexions neuronals que certifiquen que acaba de descobrir alguna cosa que no sabia. "No se m'havia acudit –diu–. Gràcies".

Això passa a les set i deu del matí en una saleta d'un hotel de Lindau, un bucòlic poblet a la riba alemanya del llac Constança que cada any acull una trobada amb desenes de premis Nobel (enguany són de física) i centenars de joves científics de tot el món. L'expert en làsers és Bill Phillips, guardonat el 1997 per atrapar i refredar àtoms amb làsers, un home especialment simpàtic i ocurrent que, immediatament després de la conversa il·luminadora, fa una promesa: "Tothom que, en qualsevol moment de la setmana, se m'apropi i em faci una pregunta tindrà un premi". I aixeca la mà per mostrar el guardó: una targeta amb la nova definició de les unitats de mesura (segons, metres, quilos...), que, gràcies a la física quàntica, ja no depenen de patrons com una barra o una esfera custodiats en una caixa forta de París, sinó que prenen com a referència constants fonamentals de la natura.

18 hores de ciència al dia

Els dies són llargs, a Lindau. Comencen a les set i sovint s'acaben tocada la mitjanit. Tot el que hi passa està dissenyat per fomentar la conversa, l'activitat que, segons l'enyorat Jorge Wagensberg, més impacte pot tenir en el coneixement d'una persona; més que la lectura, més que una classe magistral. Des de l'esmorzar, a peu dret i seguit d'una taula rodona, fins als passejos en petits grups per la riba del llac, passant per incomptables xerrades, debats, dinars, cafès, trobades casuals o buscades i una sortida en vaixell que molts cops acaba en karaoke.

Aquest esperit d'intercanvi és, justament, el que va impulsar dos metges alemanys a idear l'esdeveniment el 1951, amb l'objectiu que la ciència teutona reconnectés amb l'escena internacional després de la guerra. Va començar gràcies al mecenatge de la família reial sueca, els Bernadotte, que encara en són un dels principals patrocinadors, ara amb la cara visible de la comtessa Bettina Bernadotte. Una comtessa que, aparentment, té poc de comtessa. Assisteix a moltes de les sessions científiques i, per exemple, durant un dels descansos fa cua com qualsevol per a una tassa de te. Quan arriba a la gerra d'aigua calenta, recull els embolcalls de plàstic escampats sobre les estovalles, els deixa al pot que fa d'escombraries i el recol·loca lleugerament. Després d'observar-la, no puc evitar alinear la capsa dels tes amb la nova posició del pot. La comtessa aixeca la mirada i intercanviem un somriure de complicitat i amor per la simetria.

Una cosa semblant passa amb els premis Nobel. Tenen una mena d'aura que els situa en un estrat diferent de la resta, com si fossin éssers purs de llum i coneixement. Però tothom coincideix que no és així. Almenys els que accedeixen a venir a Lindau. "Més enllà de la part científica, el que més m'ha impactat és el factor humà dels premis Nobel –explica Adrià Canós, un investigador en ciència de materials a la Universitat de Graz (Àustria) que ha assistit a la trobada–. Són persones sorprenentment humils que m'han aportat consells de tota mena", afegeix.

Un dels premis Nobel amb més capacitat de produir aquest tipus de consells i, en general, autèntiques perles sobre qualsevol tema és Steven Chu, que va compartir el premi Nobel del 1997 amb Bill Phillips i va ser secretari d'Energia del govern de Barack Obama entre el 2009 i el 2013. Cada vegada que obre la boca en deixa anar un parell o tres. Expert com és en el sector de l'energia, en una taula al voltant d'un cafè rumia en veu alta que, si tant es diu que ja tenim la tecnologia per fer la transició energètica però que falta voluntat política, és que potser la tecnologia no és prou madura. I el seu consell a l'hora d'escometre qualsevol repte és començar pel més difícil, de manera que si has de fracassar ho facis ràpidament i puguis passar a una altra cosa.

Sopars vora el llac

Per a Alba Vika Sánchez Bernal, que ha acabat un màster després de llicenciar-se en física i matemàtiques a la Universitat de Barcelona i que també és a Lindau, "el més interessant és que pots parlar amb els premis Nobel en petits grups". "Està sent una de les millors experiències científiques de la meva carrera i una experiència vital sense precedents", constata Marc Botifoll, un altre jove científic assistent que tot just ha acabat el doctorat a l'Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia. "Veure els premis Nobel genuïnament interessats en la meva feina és un honor; me'n vaig a dormir cada dia sentint-me un privilegiat", assegura.

Aquesta proximitat és possible gràcies, en gran part, al programa social de la trobada. Un vespre, per exemple, hi ha un sopar a la vora del llac. A la cua de les begudes, Brian Schmidt, premi Nobel el 2011 per haver descobert l'acceleració en l'expansió de l'univers gràcies a l'observació de supernoves distants, es debat entre el vi blanc i el rosat. Després de dubtar uns instants, es decanta pel blanc, un moscat de la zona. Si és capaç de triar les supernoves adequades per mesurar l'expansió de l'univers, és capaç de triar un bon vi, penso. Així que em decideixo també pel moscat.

A les taules, Anne L'Huillier, premi Nobel el 2023 per la generació de polsos de llum ultraràpids, diu que li agradaria que hi hagués més dones en física i que sent el pes de la responsabilitat d'inspirar les noies joves, però que vol que es deixi de parlar d'homes i dones i es parli només de física, perquè aleshores voldrà dir que hi ha igualtat.

Mentre passejo per la riba del llac penso si no podríem, ni que sigui modestament, a la nostra escala, reproduir aquest esdeveniment amb tant de potencial inspirador per a les noves generacions de científics. Tenim premis nacionals de recerca (i podríem convidar alguns premis Nobel). Tenim joves investigadors. ¿No els podríem ajuntar un cop l'any en un format semblant?

L'acidesa del moscat alemany em distreu. Mala tria –un fracàs ràpid; Chu n'estaria orgullós–. Sembla que no és el mateix seleccionar supernoves que un bon vi. Vaig a buscar-me'n un de rosat mentre penso què puc preguntar a Bill Phillips. Alguna cosa sobre el segon, potser. Per què és la unitat que està definida amb més precisió? Vull tornar amb la meva targeta del nou sistema d'unitats a la butxaca.

Cultura

HISTÒRIA

01. Il·lustració d'un judici per un suposat crim de bruixeria. GETTY 02. Al·legacions del judici de Caterina Freixa. JOSEP CAPDEFERRO / BIBLIOTECA DE CATALUNYA

L'acusada de bruixeria a qui van defensar catorze juristes

Caterina Freixa va ser inculpada el 1619 per una veïna que li tenia molta animadversió

SÍLVIA MARIMON MOLAS
BARCELONA

No era gens habitual que una dona acusada de bruixeria tingués una bona defensa. Per això és força excepcional el cas de Caterina Freixa, a qui van defensar alguns dels juristes més influents del seu temps. Al segle XVII, Freixa va obrir un debat en el qual els seus defensors es van posar les mans al cap i es van preguntar on eren les proves del seu delicte.

Catalunya va ser especialment precoç perseguint bruixes a principis del segle XV. Les autoritats locals, sobretot als Pirineus, van treballar amb ganes per enviar a la foguera els membres d'una suposada secta diabòlica que, deien, feien servir ungüents fabricats amb greix de voltors, sang de ratpenats i infants lactants, volaven dalt de cavalls i someres, adoraven el Diable o boc de Biterna, i entraven de nit a les cases per ofegar els infants. La precocitat, intensitat i duresa de la persecució a Catalunya no troba paral·lel en la resta de territoris peninsulars. La primera legislació específica documentada a Europa contra el suposat crim de bruixeria és catalana. La van firmar el 1424 els senyors de la vall d'Àneu i el comte de Pallars, Arnau Roger IV.

Precisament, enguany se'n commemora el sisè centenari amb diferents activitats en localitats del Pallars, i el congrés *Els orígens de la cacera de bruixes a Europa*, que s'ha celebrat aquesta setmana a la Universitat de Barcelona (UB) i que ha impulsat i dirigeix un dels màxims experts a Catalunya en la matèria, Pau Castell, professor d'història medieval de la UB.

Investigació La UB ha acollit un congrés sobre els orígens de la cacera de bruixes

Defensa Freixa va comptar amb dos dels advocats més prestigiosos del segle XVII

Caterina Freixa era una dona jove, tenia menys de 25 anys, i s'havia casat feia poc amb un petit propietari rural quan va ser acusada. Era veïna de la parròquia d'Horta d'Artés (avui el municipi d'Avinyó, al Bages) i va ser jutjada el 1619. "Es va acusar Freixa d'haver extirpat mitjançant arts diabòliques, sense deixar ni una mínima cicatriu, part del fetge d'un infant, Valentí Galobart, que va morir pocs dies després", diu Josep Capdeferro, professor d'història del dret de la Universitat Pompeu Fabra. "Va ser inculpada per una veïna que li tenia molta animadversió, segons els advocats defensors, i va ser interrogada sota tortura, com malauradament era habitual a l'època", afegeix Capdeferro, que va explicar aquest cas al congrés de la UB.

El novembre i el desembre del 1619, juristes importantíssims de Barcelona van estar creuant arguments perquè fos condemnada o alliberada. "A favor seu es van posicionar catorze juristes, encapçalats per Pere Antoni Jofreu, i Jaume Càncer i Joan Pere Fontanella, els dos advocats més prestigiosos de la Catalunya moderna", detalla Capdeferro. Els juristes defensors, que estaven vinculats a la Generalitat i eren afins a la Companyia de Jesús, van destacar la condició social de Freixa, que era bona, i van deslegitimar la veïna que la va inculpar: Joana Pla, àlies Simoneta. "La van qualificar de mentidera, inconstant i enemiga capital de Caterina Frei-

XAVIER PUIG, NOU DIRECTOR DE L'ORFEÓ CATALÀ

Xavier Puig, actual director del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, assumirà la direcció de l'Orfeó Català a partir de la temporada 2025-2026. Així es va aprovar a la junta directiva de l'Orfeó Català del 4 de juliol. Puig agafarà el relleu de Pablo Larraz, que després de catorze anys ocupant diferents càrrecs dins de la formació ha decidit finalitzar la seva etapa al capdavant de l'Orfeó Català per motius personals. Puig compaginarà el nou càrrec amb la direcció del Cor de Cambra del Palau.

xa", explica Capdeferro. Per tant, segons els defensors de l'acusada, Pla era indigna de crèdit. Els advocats van protestar perquè Freixa havia estat detinguda i va ser empresonada tan sols amb el testimoni de Pla, i se'n va obtenir la confessió sota tortura. "Els advocats es van focalitzar en Pla, mentre que el fiscal acusador, Felip Vinyes, parlava de 14 dones que havien testificat i inculpat Freixa. Segurament hi havia inculpacions en cadena, obtingudes sota tortura", destaca Capdeferro.

02

IVRIS
RESPONSVM
PRO
Catherina Frexer & de Prat, termini Artes, Parochiæ Sanctæ Mariæ de Horta, Diœcesis Vicensis, vxore Iacobi Frexer.

BARCINONE, MDCXIX.
Ex Officina Typographica Sebastiani à Cormellas.

Un dels principals arguments dels defensors és que no hi havia cap prova de cap delicte. "On és el cos del delicte? On és l'homicidi d'infants? On són els llamps i la devastació dels camps? On és la mort d'ovelles i altres animals? On és l'homenatge o el pacte total o parcial amb el dimoni? On és el culte i adoració del dimoni? On s'ha renegat de la fe i hi ha sospita d'heretgia? On s'han trobat olles amb ungüents i altres instruments de perfídia? On són les marques i signes aparents al seu cos?", van al·legar els advocats.

Quan es va acusar Freixa de provocar calamarsades, els advocats van exclamar que era una fal·làcia la idea que una persona pogués incidir i condicionar fenòmens atmosfèrics. "Si dones com elles poguessin condicionar els elements naturals, als prínceps no els caldria enviar més militars a la guerra; es limitarien a fer devastar i incendiar les terres i viles dels seus rivals", van argumentar.

"En l'al·legació o memorial, els defensors van mostrar sense fissures la seva indignació per la superstició de la gent ignorant que culpava persones innocents de desastres naturals o malalties i morts de persones i animals. En canvi, Felip Vinyes va sostenir posicions obscurantistes, segurament alineades amb el bisbe de Vic, que era senyor jurisdiccional del territori on es produïa aquella cacera de bruixes", afirma el professor d'història del dret. Entre altres coses, Vinyes va qualificar de manera reiterada els seus contraris de "*patronos lamiarum*" (advocats de bruixes).

Sense diners per a una defensa

La majoria d'acusades, però, no van gaudir d'una bona defensa. Segons el dret penal de l'època, qualsevol persona acusada en un judici criminal tenia dret a nomenar advocats i presentar la seva defensa. També podia apel·lar a altres tribunals superiors o demanar al tribunal una valoració per part d'un expert en dret. Tanmateix, hi havia un problema de recursos. "Totes aquestes actuacions havien de ser habitualment sufragades per les mateixes acusades, cosa que feia que només les persones amb mitjans econòmics o amb suport de familiars o amics hi poguessin recórrer", explica Pau Castell.

D'altra banda, Castell ha pogut constatar que en la majoria de judicis no es conserven articles de la defensa i en molts casos es van cometre irregularitats: s'oferia una defensa, però era una simple formalitat que no anava enlloc. Així, per exemple, el 1548, quan es va jutjar Pere de l'Hereu a Mont-ros, a la Vall Fosca, aquest va respondre davant l'oferta de defensa: "I qui voleu que em defensi, si no puc parlar amb ningú!" Sovint els defensors eren amics o familiars sense coneixements de dret. Un altre factor era la por: "Hi havia por de defensar una persona acusada de bruixeria derivada de la pressió popular", assenyala Castell. En un informe, que es va enviar el 1622 al virrei del Principat, es fa explícita aquesta pressió: "Les que han estat empresonades per aquest delicte han estat tan oprimides que ningú s'atreveix a defensar-les ni gosa parlar per elles, ni tan sols el marit o un familiar, perquè tot el poble s'esvalotaria contra ells".

El destí final de Caterina Freixa

"En els pocs casos en què les defenses van ser efectivament donades i se'n conserva una còpia, les acusades van acabar sent gairebé sempre absoltes", diu Castell. Una de les instàncies on sempre podien defensar-se era el Tribunal del Sant Ofici. Castell destaca el cas de Joana Toneta, d'Escaldes (Andorra), jutjada pel Tribunal de Corts d'aquelles valls i que va acabar en mans dels inquisidors de Barcelona el 1574. "Malgrat haver confessat ser bruixa i haver reconegut una sèrie de crims davant del jutge seglar, el tribunal inquisitorial no va poder ratificar aquelles confessions i li va concedir defenses, al llarg de les quals l'acusada va demostrar l'enemistat amb alguns dels seus acusadors, i va acabar sent absolta", detalla el professor de la UB.

De moment, no sabem quin va ser el destí de Freixa. Hi ha un document on s'ordena que la portin d'Artés a Barcelona. Aquí se'n perd el rastre.

ART

"Fa molts anys que es va morir aquell porc"

El Macba exposa el gruix de l'obra de Mari Chordà

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

L'artista i escriptora Mari Chordà (Amposta, 1942) és una figura icònica pel seu art i per la lluita feminista. Està exultant per l'exposició que li dedica el Macba fins al 12 de gener: *Mari Chordà... i moltes altres coses*, titulada com el poemari que va publicar el 1976. Alhora, no abaixa la guàrdia. Chordà recorda com, per damunt de les seves pintures i escultures, es va concentrar en combatre aquell "món ranci, putrefacte i franquista", i ara adverteix que encara queda feina per fer. "No ens refiem massa, perquè no és or tot allò que llu. Atenció, homes i sobretot dones, perquè sempre hi ha una excusa per menystenir-nos, i que *avanti popolo*!", afirma Mari Chordà.

L'exposició recull amb escreix el gruix de la producció de Chordà com a artista i poeta, i una selecció de publicacions i documents de tota la seva trajectòria, que en el terreny més social té els seus puntals en espais com la barcelonina LaSal, bar-biblioteca feminista; Lo Llar, a Amposta, i Ca la Dona, a Barcelona. S'hi poden veure moltes de les característiques pintures abstractes de l'artista, moltes vegades evocadores del cos, la sexualitat i el plaer femenins, i també sorpreses com diferents composicions fotogràfiques, entre les quals hi ha *Silenci* i *Espiroqueta*, i una instal·lació de vímet amb un vídeo, titulada *Úter/Ou*.

"Com a museu, per a nosaltres és important destacar l'agència col·lectiva de Mari Chordà, el fet que des de la seva pràctica fa comunitat i defensa qüestions socials que són clau", afirma la directora del museu, Elvira Dyangani Ose. L'exposició l'han organitzat conjuntament el Macba i el Museu d'Art Modern de Tarragona, on es va poder visitar entre el febrer i l'abril. És un gran encert que ho hagin fet, perquè és un gest molt significatiu en una cadena de reconeixement que ha rebut Chordà des que la seva retrospectiva *Passar i traspassar, 1960-2000* es va veure fa més de vint anys a Amposta, Tortosa i Tarragona, i més endavant també al Musac de Lleó i la Tate Modern de Londres, i en galeries com la barcelonina Mayoral.

Compromís
Chordà és "incoformista i juganera", afirma Teresa Grandas

Comunitat
LaSal, Lo Llar i Ca la Dona han sigut puntals per a l'artista

"En aquest país els canvis respecte a les dones artistes els hem viscut tan lentament que d'alguna manera se'ns va obligar a tenir al davant una cua de senyors que fan un art semblant. Ja n'hi ha prou! Que no ens intentin vendre la història ximpleta, fa molts anys que aquell porc que teníem a sobre es va morir! Però encara hi ha molta rebel·lió entre les dones perquè és necessària!", exclama Chordà.

Observadora i subversiva

Mari Chordà, combativa fins al moll de l'os. "Ni la condició ni l'edat són un límit, sinó un estímul", afirma Teresa Grandas, conservadora del museu i comissària de la mostra. "El vincle entre l'art, l'escriptura i la vida és part d'una actitud política de la Mari que està sustentada per conviccions davant una situació social que ha viscut, però també per la seva experiència personal. M'agrada dir que la Mari és una persona molt inconformista, potser incòmoda; és molt juganera, molt divertida, i sobretot és molt subversiva –explica la comissària–. És una observadora atenta de la realitat que l'envolta, en la qual necessita prendre part i subvertir-la", conclou.

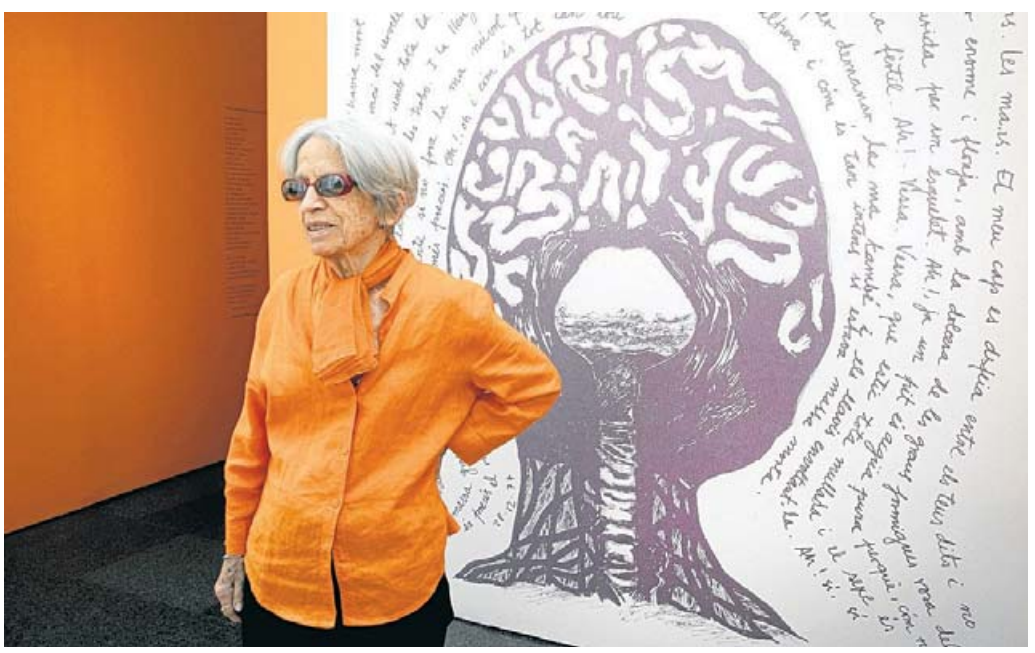
L'artista i autora Mari Chordà al Macba. PERE TORDERA

MÚSICA

Arnau Tordera

MÚSIC DEL GRUP OBESES, QUE PUBLICA 'SÍSTOLE', LA PRIMERA PART DEL DISC 'L'AI AL COR'

"Hem de prendre consciència del patrimoni que tenim"

XAVIER CERVANTES
BARCELONA

El grups Obeses ha estat sis anys sense publicar discos amb cançons noves. Sí que hi ha hagut un directe, *El ressorgiment de l'Atlàntida* (2021), i projectes com la col·laboració amb la cobla Berga Jove. A més a més, el líder de la banda, Arnau Tordera (Tona, 1986), ha treballat en infinitat de propostes, inclosa la composició musical de l'òpera *La gata perduda*, que es va estrenar al Liceu el 2022. Ara, finalment, Obeses publiquen cançons noves, les primeres de *L'ai al cor* (Música Global, 2024), un àlbum que apareixerà en dues parts: sis cançons ara (aplegades sota el nom de *Sístole*) i vuit més a la tardor (*Diàstole*).

Vau presentar la primera part del disc *L'ai al cor* en concert el 29 de juny a la sala Paral·lel 62 de Barcelona. Quines sensacions vas tenir?
Va ser un concert memorable, un d'aquells en els quals agraeixes tot el sacrifici, tota la dedicació i tot el temps invertit en aquest ofici. Va ser una nit d'aquelles joioses, plenes de felicitat compartida, que és una cosa bonica, perquè no només gaudeixes tu, sinó que el gaudi es multiplica en la resta de persones que estan en un mateix espai. Va ser francament bonic, el retrobament amb els nostres seguidors. I la certesa indubtable que Obeses segueix en plena forma, que és una cosa sobre la qual potser hi havia hagut algun dubte darrerament.

Tenies dubtes sobre poder continuar connectant amb el públic?
No tenia evidències que poguessin donar raó al dubte, però un sempre està sotmès a la incertesa de com arribarà la seva proposta. Malgrat això, la veritat és que estic satisfet i agraït de la resposta que ha tingut.

Publiqueu *L'ai al cor* en dues tongades, com han fet els Blaumut.
En primer lloc, per poder oferir un gaudi més intens, més profund i més específic d'aquesta primera part. I en segon lloc, per aconseguir una notorietat en un temps relativament curt. Per tant, això ens permet ser notícia dues vegades en relativament poc temps. Naturalment, després de tants anys de silenci, és una cosa que ens interessava.

Tanmateix, en aquests sis anys la teva activitat ha sigut bastant frenètica.
Si l'aparició d'aquest disc s'ha dilatat durant tots aquests anys, en bona mesura ha estat per la meva agenda i la meva limitació com a ésser humà, que està limitat per la seva dimensió física i temporal. És una cosa amb la qual no m'havia topat fins ara, però sí, he estat immers en projectes certament estimulants i experiències molt gratificants, que al mateix temps m'han impedit de portar a terme el que considero que és la meva tasca principal com a artista, que és generar cançons per a Obeses. Jo mateix vaig obligar-me a tenir mig any per dedicar-me a la creació de nou repertori, i aquí està.

De quina manera creus que tots aquests projectes s'han escolat en les cançons d'Obeses?
Com a artista, ho vulgui o no ho vulgui, tot el que vaig fent, tot el que vaig experimentant i tot el que d'alguna manera m'alimenta creativament forma part de la meva trajectòria. I diria que en totes i cadascuna de les coses que he anat fent fins al dia d'avui s'hi veuen reflectides les coses anteriors que he anat gestant.

Per exemple, el tractament musical de la cançó *La meva llengua* pot ser que tingui a veure amb el que vas fer amb la cobla Berga Jove i amb les investigacions en músiques d'arrel, que no és l'àmbit d'on venies.
Vinc del consum de música anglosaxona, principalment, i, per tant, també hi ha un despertar personal davant d'unes realitats musicals que eren molt més properes i que es vinculen molt més a la meva tradició personal, i de les quals a poc a poc vas sent conscient. El projecte amb la cobla Berga Jove va obrir-me un ventall de riquesa musical que es vinculava també amb l'herència musical tradicional catalana, si bé és cert que anys enrere ja havia escrit una sardana per al segons disc d'Obeses. *La meva llengua* sorgeix justament d'una altra singularitat de la tradició musical catalana: les cançons que s'interpretaven amb pandero quadrat. D'aquesta idea de la cançó tradicional generada només amb una base rítmica i una base melòdica de la veu, se'm va acudir generar una nova peça que fa la següent reflexió: aquest tipus de cançons tradicionals de transmissió oral han aportat informació sobre el passat, qüestions morals, qüestions de reflexions amoroses, etc., però, al mateix temps, transmeten una llengua que, justament gràcies al fet de cantar aquestes cançons, perviu. I amb la voluntat de crear una peça en homenatge i honor a la llengua catalana, que és la llengua amb la qual he crescut i m'expresso, i que m'ha pogut revelar el món que conec, vaig conjugar aquestes dues possibilitats creatives. *La meva llengua* és un homenatge a la pròpia llengua i a una instrumentació vinculada a la història musical catalana. Hi ha la viola de roda, la tenora, la gralla i, per descomptat, el pandero quadrat.

> "Com a compositor sempre m'he guiat molt més per la intuïció que pel coneixement"

> "Quan a la cartellera d'un teatre català apareix una obra que no és en la llengua del país, hi ha un responsable que ho ha decidit"

Diguem que és una riquesa musical que, afortunadament, en els últims anys està revifant perquè tenim molts projectes que tiren per aquí.
Sí, és una bona notícia. Evidentment, hi ha responsables de tot això. Per exemple, la Fira Mediterrània de Manresa és un feu important de revitalització de tot aquest tipus de projectes i, en aquest sentit, també hi ha un cert despertar col·lectiu del valor d'aquest patrimoni. Evidentment, ens podem meravellar de projectes d'una tradició musical forastera, per descomptat, les coses bones s'han de consumir, ens hem d'enriquir dels seus valors, però al mateix temps hem de prendre consciència del patrimoni que tenim, que no només és bo, que és una cosa que sempre s'ha de celebrar, sinó que a més és propi i ens vincula a la nostra història.

Has reivindicat que es fessin més musicals en català. I el Govern ha aprovat una línia de subvenció específica per a musicals en català i occità. Sembla que t'hagin sentit.
Bé, no em penjaré la medalla. Som molta gent que fem pressió, i és important, perquè quan a la cartellera d'un teatre català hi apareix una obra que no és en la llengua del país, hi ha un responsable que ha decidit això. Tindrà els seus motius i ja vindrà aquí a explicar-los si ho creu convenient. Però tota la resta de persones que tenim sensibilitat pel tema lingüístic hem de fiscalitzar aquest tipus d'actes si aquest espectacle no és en català, que és la llengua amb la qual s'haurien de representar tots els espectacles que es fan al país o la immensa majoria d'ells, com passa arreu del món [amb la llengua respectiva]. Quan hi ha una actitud reprovable s'ha de poder fiscalitzar qui ha pres una mala decisió, reconduir-la i prendre'n una de

Mireu l'entrevista a l'Ara.cat

EDUARD MORATÓ / MÚSICA GLOBAL

bona que possibiliti que el català tingui presència també a les cartelleres barcelonines.

Tornant al disc, sembla que *La meva llengua*, per contrast, dialogui amb *Amor artificial*, que és una cançó que no hi té res a veure.
Una peça utilitza recursos instrumentals tradicionals i l'altra, entre cometes, moderns o futuristes, fins i tot. Això és marca de la casa d'Obeses de sempre. Si generés en un mateix disc dues peces de tessitura similar, ja no seria estimulant per a mi. Jo necessito, en termes creatius, tenir el repte de generar peces noves en cada moment i peces que ofereixin experiències estètiques diferents i contrastants entre elles. Forma part de la meva manera de vincular-me amb la música. Sé que hi ha molts artistes que prefereixen replicar centenars de vegades les mateixes fórmules. És la seva opció i n'hi ha alguns a qui els hi va prou bé. En tot cas, la meva opció no va per aquí i, de moment, no em puc queixar de com em va.

De Magalí Sare, amb qui cantes *Potser ho hauríem d'haver vist*, dius que és una de les millors veus del país.
La Magalí té un domini exquisit de l'instrument, un gust inherent a la seva persona i una teatralitat que era fonamental per expressar-se en una peça d'aquest tipus, que té moltes herències diverses però que es connecta indubtablement amb el cuplet. La qüestió escènica de la música és una cosa que sempre he cultivat i m'ha agradat utilitzar-la en el meu repertori.

Estem vivint un bon moment d'instrumentistes, cantants i compositors a Catalunya, oi?
Per descomptat. Al final, les escoles del país han anat donant els seus fruits. Hi ha gent que s'ha format de manera fantàstica amb grans professors i que avui en dia té un nivell extraordinari. El que falta potser són llocs on aquests artistes puguin desplegar el seu art i les seves capacitats. Hem vist com reiterativament s'anaven tancant sales de concerts, com cada vegada és més difícil oferir concerts de petit format en bars musicals. Hem vist fins i tot la televisió pública de Catalunya oferir un programa sobre música amb un desplegament econòmic absolutament desorbitat i no presentar-hi instrumentistes en directe, cosa que va generant una imatge col·lectiva que les noves generacions van absorbint i acceptant, que els músics en directe no són necessaris. Cal denunciar-ho quan un tipus de projecte d'aquest tipus deixa de banda un ofici tan important, tan històric i tan essencial com el de la interpretació de la música en directe.

Estem parlant d'*Eufòria*, oi?
En efecte.

Abans parlaves de la llengua, i el que fas a *La vida és massa curta per passar-la renegant* és un gran exercici lingüístic a propòsit dels renecs. Com als còmics del Tintín.
Sí, hi ha un paral·lelisme; de fet, hi ha una cita explícita: "llamp de llamp de rellamp". La llengua catalana ha generat un pòsit de renecs extraordinari. A vegades oblidem que un renec és el fet de malparlar d'una cosa sagrada. Probablement, avui en dia, se'n diuen menys perquè ja no hi ha res sagrat al país o perquè la societat ja no té elements que consideri sagrats. Vaig llançar un tuit a la xarxa demanant que la gent m'oferís uns quants renecs i en vaig obtenir un llistat immens. De tot aquest pòsit en vaig fer la cançó, aquesta història desgraciada d'un home que es lleva i li passen totes les desgràcies i davant d'aquestes desgràcies va responent renegant cada vegada més creativament... Bé, és un *divertimento* i una fórmula musical que m'agrada, connectada també amb el món del cuplet i en aquest cas també amb un exercici lingüístic prou simpàtic.

I amb una mica de swing, també.
Sí. De fet, el cuplet històricament ja hi tenia vincles. Era just l'època en què la música nord-americana ja estava arribant aquí, i al mateix temps aquí hi havia una tradició de músics, entre cometes, acadèmics, clàssics, ja molt formats en aquest gènere. És molt interessant com músics que de dia estrenaven òperes al Liceu de nit no podien evitar llaminejar amb aquest repertori més popular del cuplet. És una cosa que sempre m'ha cridat molt l'atenció.

Tant els vídeos sobre musicacions de Verdaguer que fas per al Museu d'Història de Barcelona com les col·laboracions a la ràdio mostren una cara teva molt analítica. A l'hora de compondre tu una cançó, què hi fas prevaldre, la intuïció o la part analítica?
Encara que pugui no semblar-ho, quan faig les meves obres no soc gens analític. La intuïció és absolutament el que vertebra les meves obres. Com a compositor sempre m'he guiat molt més per la intuïció que pel coneixement, però sí que és cert que vaig adonar-me en un moment determinat de la meva vida musical, quan era adolescent i volia millorar com a músic, que les idees que germinaven dins del meu cap no tenia mecanismes ni recursos per portar-les a terme. Va ser llavors quan vaig comprendre que era importantíssim formar-me per poder traslladar aquestes idees al món real. El que la gent pot sentir en una de les meves cançons és la màxima aproximació que he aconseguit fer a la idea de cançó perfecta que tinc. Mai aconsegueixo fer exactament la peça que he imaginat, però cada cop hi estic més a prop. ▬

ARQUITECTURA

Un peritatge dirà si la Biblioteca García Márquez té defectes de construcció

BERTA COLL
BARCELONA

L'Ajuntament de Barcelona farà un peritatge per determinar les causes dels moviments estructurals que ha patit l'edifici de la Biblioteca Gabriel García Márquez, segons va informar dijous el conseller del PSC Nil López durant el plenari del consell de districte de Sant Martí, tal com va avançar Betevé. "Fins ara sabem que l'edifici s'ha mogut; no sabem si forma part dels moviments d'assentament típics de qualsevol nova edificació o si és per un defecte en l'execució", va explicar López, que va aclarir que "les responsabilitats de les incidències" hauran d'assumir-les "qui determini el peritatge, que encara s'ha de fer". És a dir, es tracta de saber si hi ha hagut defectes en la construcció de la biblioteca.

Fa unes setmanes, SUMA Arquitectes va explicar que els moviments estructurals són habituals els primers anys de vida d'un edifici, i encara més en el cas d'un edifici "complex i fins i tot pioner en molts aspectes". L'Ajuntament, en canvi, no descarta que els moviments siguin culpa d'una execució defectuosa.

El peritatge es tirarà endavant paral·lelament a les obres de reforma de l'edifici, que començaran el 29 de juliol, costaran 478.092 euros i obligaran a tancar la biblioteca fins al 18 d'agost. "Per evitar els moviments, es col·locaran uns suports estructurals i un umbracle a l'accés", va especificar López durant la intervenció al plenari. Els defectes de l'edifici es van evidenciar després que els grans finestrals de vidre de la façana s'esquerdessin i hi hagués goteres a l'escala central.

Des que es va estrenar el 2022, la Biblioteca Gabriel García Márquez ha rebut diversos reconeixements, com el premi FAD i el premi Mies van der Rohe d'arquitectura, que precisament reconeixien les qualitats arquitectòniques de l'edifici. L'estiu del 2023 també va guanyar el premi a la millor biblioteca del món atorgat per la Federació Internacional d'Associacions i Institucions Bibliotecàries, que va destacar especialment la interacció de la biblioteca amb l'entorn i la cultura local. ▬

La Biblioteca Gabriel García Márquez, a Barcelona. PAU DE LA CALLE

ara llegim

L'assaig 'Bibliotecas. Una historia frágil' (Capitán Swing, 2024) planteja un recorregut amè, instructiu i sorprenent pels més de 2.000 anys de vicissituds dels temples del saber escrit. El signen dos grans especialistes en el món del llibre, Andrew Pettegree i Arthur der Weduwen

EL PRIMER BIBLIOTECARI QUE VA FER CALLAR ELS LECTORS

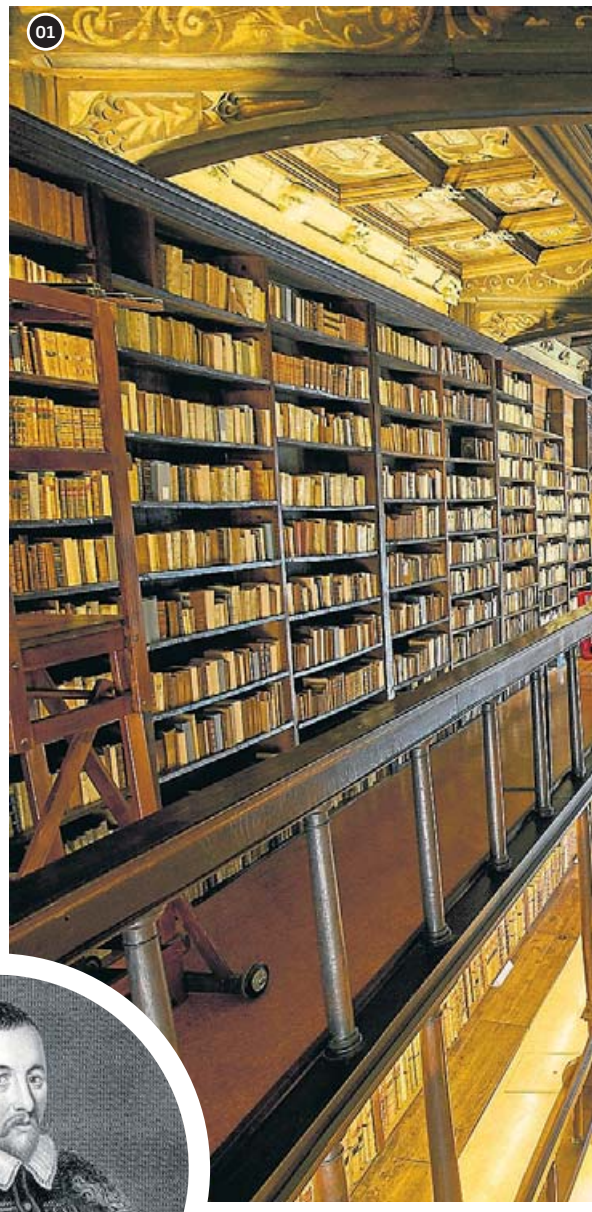
01

02

Jordi Nopca

Sota el bigoti rinxolat i la mirada suspicaç de Sir Thomas Bodley (1545-1613) s'hi amagava un esperit revolucionari. El diplomàtic anglès va fer una proposta extraordinària a la Universitat d'Oxford el 1598: pagaria la restauració de la biblioteca, que s'havia anat dispersant i malmetent al llarg de tot aquell segle –a causa de la Reforma protestant– i la convertiria "en un lloc meravellós, amb seients, prestatgeries, escriptoris i tot el que fos necessari per estimular la benevolència d'altres homes que contribuïssin a omplir-la de llibres", segons explica Mary Clapinson, autora del llibre *A brief history of the Bodleian Library* (2015).

En només quinze anys, la Bodleiana es va convertir en la biblioteca institucional més sofisticada d'Europa. Es va inaugurar el 1602, amb una col·lecció de 2.000 exemplars, i quan va morir el seu impulsor ja en tenia 23.000. Entre les mesures visionàries que Bodley va portar a terme hi havia aconseguir una sòlida dotació econòmica, integrada per terres i rendes, que li permetés fer créixer el fons sostingudament i obrir-la a les visites d'un públic acadèmic i universitari durant sis hores al dia, una mesura, en aquells temps, d'una generositat sense precedents.

Per poder estar-se a la Bodleiana, els lectors només havien de complir dues normes senzilles: la primera era guardar silenci, detall que la convertia en la primera biblioteca moderna en què s'imposava aquesta condició; la segona era no encendre "cap foc ni flama", fet que, sobretot a l'hivern, havia contribuït a l'emmalaltiment, i fins i tot la mort, d'alguns d'ells. La Bodleiana tampoc deixava llibres en préstec a ningú. Ni tan sols als reis: el 1645, Carles I va fer arribar una nota al director de la biblioteca, John Rouse, per demanar consultar l'exemplar que tenien d'*Histoire universelle*, del poeta i soldat francès Agrippa d'Aubigné. La resposta va ser clara: segons els estatuts de la Bodleiana, ni aquell ni cap altre llibre podien sortir de l'interior del recinte. El monarca va haver d'aconseguir la lectura per una altra banda.

Viatge a Mesopotàmia

L'imperi assiri va ser pioner en la creació de biblioteques

Quatre segles després de la seva fundació, la Bodleiana, repartida en 26 edificis –tots ells a Oxford–, és la segona biblioteca més gran del Regne Unit i posa a disposició dels lectors més de 13 milions de documents. Aquesta és només una de les moltes i prodigioses històries que es poden llegir a *Bibliotecas. Una historia frágil* (Capitán Swing, 2024), en què dos reconeguts estudiosos del món del llibre, Andrew Pettegree i Arthur der Weduwen, s'han proposat fer un recorregut pels més de 2.000 anys d'història d'aquests espais en perpètua transformació. Hi apareixen des de "col·leccions personals i mundanes, que reflecteixen el gust particular d'un individu" –com la que va impulsar el cardenal Giulio Raimondo Mazzarino a París el 1644, coneguda com la Biblioteca Mazarina– fins a d'altres que "van ser fundades com a monuments a l'orgull nacional i que han estat guiades per la idea de reunir el coneixement humà en el seu conjunt": la primera que va exemplificar aquesta aspiració va ser la biblioteca d'Alexandria, impulsada durant el segle IV aC per Ptolemeu I, "herència de la idea imperial expansiva d'Alexandre el Gran", segons recorden els autors, abans de precisar que el recinte era una "acadèmia intel·lectual" en què els seus integrants aconseguien "un càrrec vitalici, un salari generós, l'exempció d'impostos i alimentació i allotjament gratuïts". La biblioteca va arribar a emmagatzemar fins a mig milió de rotlles de papir. Hi ha diverses versions de com va acabar destruïda: Pettegree i Der Weduwen consideren poc plausible la versió de l'incendi de l'any 48 aC com a part de la campanya de Juli Cèsar per entregar Egipte a Cleòpatra, i es decanten per la versió que fixa l'any 272 dC, a conseqüència de l'atac ordenat per l'emperador Aurelià.

BIBLIOTECAS
A. Pettegree i A. der Weduwen / Capitán Swing
Trad. Enrique Maldonado
592 pàg. / 29 €

Els pioners en la creació de biblioteques no van ser els grecs, diuen els dos autors de *Bibliotecas. Una historia frágil*, sinó els governants de l'imperi assiri de Mesopotàmia. "Durant segles van reunir quantitats considerables de documents, tauletes de fang cuit amb escriptura cuneïforme gravada", expliquen. Entre elles destaquen les biblioteques reials de Nínive, que en van acumular fins a 35.000. El llegat assiri es va perdre quan els babilonis van conquerir l'imperi, entre els anys 614 i 612 aC, i les van assolar.

Democratitzar la paraula

Les biblioteques han viscut un cicle repetit de "creació i dispersió"

"Un dels grans eixos democratitzadors de la paraula han estat les biblioteques",

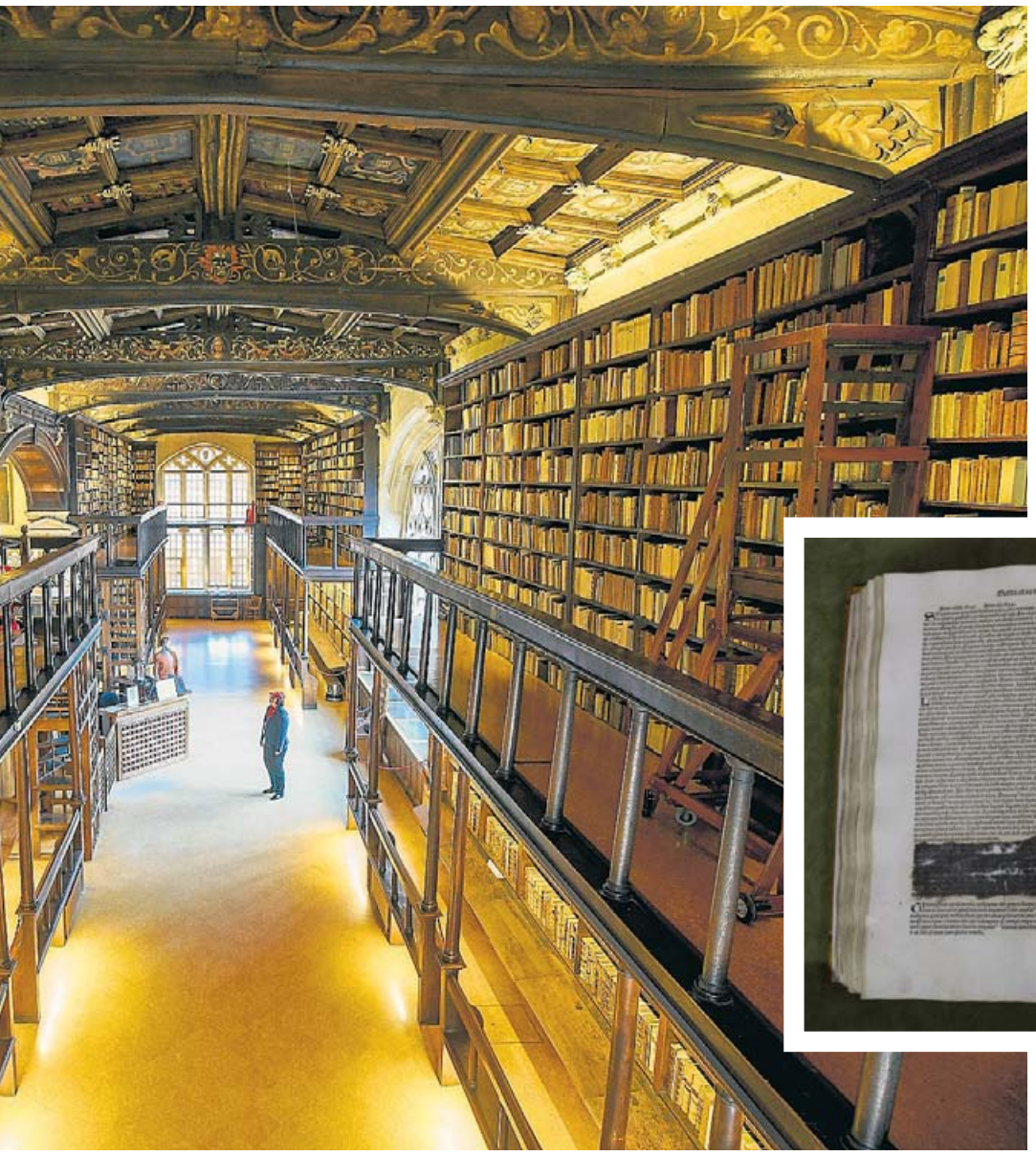

01. Interior actual de la biblioteca Bodleian d'Oxford. C.FURLONG / GETTY
02. Sir Thomas Bodley. GETTY
03. La Biblioteca García Márquez de Barcelona. PAU DE LA CALLE **04. Detall de l'incunable *Crònica de Nuremberg*, del 1493, que es troba a la biblioteca de la Universitat de Barcelona.** M. GARCÍA

afirma la filòloga i escriptora Irene Vallejo, que va aconseguir una gran repercussió amb *L'infinit dins un jonc* (Siruela, 2019 / Columna, 2020), assaig sobre els orígens de la transmissió escrita de la cultura. "Reivindico la importància de l'anonimat de moltes de les persones que han contribuït a mantenir viu el llibre en èpoques d'empobriment i analfabetisme", afegeix l'autora.

Andrew Pettegree i Arthur der Weduwen exposen al seu assaig com les biblioteques han viscut "un cicle repetit de creació i dispersió, de decadència i reconstrucció". Si durant l'Edat Mitjana, que arrenca al segle V i arriba fins al segle XV, el saber escrit es va copiar i emmagatzemar sobretot en monestirs i en palaus reials, canviant el rotlle de papir pel còdex de pergamí, la Reforma protestant impulsada per Martí Luter a principis del segle XVI va causar estralls en les col·leccions atresorades durant generacions. "Es van cremar molts monestirs –fan memòria–. Només a Turíngia se'n van destruir una setantena. Les biblioteques que hi havia, lògicament, es van consumir entre les flames".

Un enemic encara pitjor que el foc per a les biblioteques ha sigut "el lent deteriorament en golfes i edificis en ruïnes", adverteixen Pettegree i Der Weduwen: "La humitat, la pols, les arnes i els polls dels llibres han fet més mal que la destrucció deliberada de col·leccions". L'assaig dona diversos exemples, com ara la visita a la prestigiosa biblioteca de Federico da Montefeltro, duc d'Urbino, per part d'un reconegut bibliòfil, Gabriel Naudé, l'any 1630: "L'estat era tan deplorable que els lectors es desesperaven si volien trobar un llibre en concret".

Una expansió imparable

La xarxa de biblioteques públiques catalanes encara creix

A partir de mitjans del segle XV, gràcies a la invenció de la impremta, l'expansió dels llibres va ser imparable, acompanyada de l'abaratiment del preu, fet que va estimular que proliferessin les biblioteques. Encara va caldre esperar força perquè comencés a germinar una idea radical, la d'una "xarxa de biblioteques públiques, gratuïtes per a tothom, que atengués les necessitats lectores d'una part important de la població", recorden Pettegree i Der Weduwen. Això no va passar fins a mitjans del segle XIX: a Anglaterra la primera que va funcionar "per préstec gratuït i sense subscripció" va ser la de Campfield, a Manchester, inaugurada el 1852; als Estats Units va ser decisiva la figura d'Andrew Carnegie (1835-1919), empresari i filantrop que va aportar xifres milionàries per desenvolupar la xarxa (només el 1899 va donar 5,2 milions de dòlars per construir 67 seus de la xarxa de biblioteques públiques de Nova York). "Segons la Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i Biblioteques [IFLA], el 2020 encara existien més de 2,6 milions de biblioteques institucionals al planeta, entre les quals 404.487 són públiques", detallen els autors a l'assaig.

El cas català té les seves particularitats. Abadies com les de Montserrat i Poblet disposen de biblioteques de gran valor que arrenquen al segle XI i XII, respectivament. "Una de les primeres universitats que van tenir biblioteca, entesa com un espai dissenyat per a la consulta i l'estudi i una col·lecció de llibres, va ser la de Cervera, creada poc després del decret de Nova Planta, el 1717 –explica Lluís Agustí, director de l'Escola de Llibreria i coordinador del postgrau de prescripció lectora de la UB–. No va ser fins a l'últim terç del segle XVIII que es va inaugurar, a Barcelona, la biblioteca pública més antiga de la ciutat, la Biblioteca Pública Episcopal (1772), si bé tenia un accés més restringit que la futura Biblioteca Pública Arús: inaugurada el 1895, els 24.000 volums de l'Arús es van posar a disposició de qualsevol barceloní."

Dues dècades més tard, amb l'inici de la Mancomunitat, el seu president, Enric Prat de la Riba, va encarregar el projecte de Biblioteques Populars a l'escriptor Eugeni d'Ors. Entre el 1915 i el 1925 se'n van inaugurar vuit en municipis com Canet de Mar, Valls, Olot, Figueres i el Vendrell. Juntament amb la proliferació de biblioteques de caixes d'estalvis –entre les quals hi havia les Sales de Lectura Sant Jordi, de Caixa Catalunya, i les biblioteques de La Caixa–, la xarxa de la Mancomunitat va inspirar les biblioteques impulsades per les diputacions provincials ja en època democràtica. "Només a Barcelona hi ha, actualment, 40 biblioteques públiques, que cada dia visiten més de 20.000 usuaris i que al cap de l'any sumen 4 milions de préstecs –explica Ferran Burguillos, gerent del Consorci de Biblioteques de Barcelona–. El Pla de Biblioteques 2030 preveu l'obertura de cinc equipaments més, entre els quals hi ha la Biblioteca Pública de l'Estat, la central urbana i nous equipaments en diversos districtes".

Mirant cap al futur

Les biblioteques s'han de convertir en potents centres culturals

La capital catalana pot presumir de tenir la millor biblioteca pública del món: l'agost passat la Biblioteca García Márquez es va imposar a nous equipaments d'Eslovènia, Austràlia i la Xina. Inaugurada el 2022 al districte de Sant Martí, la García Márquez –a punt de començar a ser reformada per problemes estructurals– s'assembla força a com ha de ser una biblioteca que miri cap al futur, segons Andrew Pettegree i Arthur der Weduwen. Al catàleg de llibres disponibles s'hi afegeix una nodrida oferta en molts altres formats: música, pel·lícules, videojocs, sèries i jocs de taula. També una atapeïda programació cultural: cursos, tallers, presentacions, concerts i activitats familiars. La tecnologia avança "a una velocitat vertiginosa", adverteix el tàndem d'autors de *Bibliotecas*, tant que "en qüestió de pocs anys hem assistit a l'ascens i el discret comiat del CD-ROM, que havia de ser el futur dels llibres del passat, i suports com el Kindle d'Amazon sembla que seguiran el mateix camí". Els dos especialistes tenen clar que, tot i que no s'ha de sacralitzar el llibre com a objecte –i les col·leccions s'han d'anar renovant–, aquest suport "vell i maltractat es nega a caducar". I la professió de bibliotecari continua sent d'una gran vigència: "Els seus coneixements, gustos i capacitat de discriminació sens dubte ajuden els usuaris a decidir què trien". Potser les biblioteques d'avui són espais una mica menys silenciosos que en els temps de Sir Thomas Bodley, però són més inclusius, fan un servei imprescindible a la comunitat i estan plens de vida.

Els més venuts

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Blackwater. La riuada
MICHAEL MCDOWELL
Blackie Books
272 pàgines / 9,90 €
1/21

[2] Un animal salvatge
JOEL DICKER
La Campana
448 pàgines / 23,90 €
3/13

[3] Blackwater. El dic
MICHAEL MCDOWELL
Blackie Books
272 pàgines / 9,90 €
4/19

[4] Història d'un piano
RAMON GENER
Columna
464 pàgines / 22,90 €
2/16

[5] Blackwater. La casa
MICHAEL MCDOWELL
Blackie Books
272 pàgines
9,90 €
5/17

1

2

3

NO-FICCIÓ

[1] Quadern Blackie Books
DIVERSOS AUTORS
Blackie Books
64 pàgines / 9,90 €
2/4

[2] Merèixer la victòria
DAVID MADÍ I CENDRÓS
Columna
336 pàgines / 21,90 €
1/4

[3] Tres mesos de vacances
NEUS ROSSELL
Rosa dels Vents
216 pàgines / 20,90 €
3/15

[4] Vull estar despert quan em mori
ATEF ABU SAIF / Blackie Books
240 pàgines / 20 €
-/1

[5] Un dia a la vida de l'Abed Salama
NATHAN THRALL
Periscopi
328 pàgines / 21,90 €
4/5

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Un animal salvaje
JOËL DICKER
Alfaguara
448 pàgines / 23,90 €
7/13

[2] Blackwater. La riada
MICHAEL MCDOWELL
Blackie Books
272 pàgines / 9,90 €
1/21

[3] Blackwater. El dique
MICHAEL MCDOWELL
Blackie Books
272 pàgines / 9,90 €
4/19

[4] Esnob
ELÍSABET BENAVENT
Suma de Letras
500 pàgines / 21,90 €
3/4

[5] Blackwater. La guerra
MICHAEL MCDOWELL
Blackie Books
272 pàgines
9,90 €
-/15

1

2

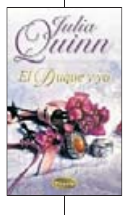

3

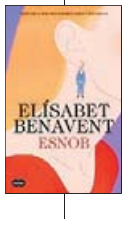

NO-FICCIÓ

[1] Cuaderno Blackie 13
VARIOS AUTORES
Blackie Books
96 pàgines / 12,90
1/4

[2] Recupera tu mente...
MARIAN ROJAS ESTAPÉ
Espasa
320 pàgines / 20,90 €
6/13

[3] Hábitos atómicos
JAMES CLEAR
Harper Collins
336 pàgines / 19,90 €
2/198

[4] Cuaderno golden Blackie
VARIOS AUTORES
Blackie Books
96 pàgines / 12,90 €
5/4

[5] Estuve aquí y me acordé de nosotros
ANNA PACHECO
Anagrama
152 pàgines / 11,90 €
4/16

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura

* Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

Opinió

A peu de pàgina

ANNA GUITART

Un escalador preparant el mosquetó durant una sortida. GETTY

Quan la pèrdua de les paraules es converteix en un llibre commovedor

"El pare feia cims, sempre en va fer. Prenia un camí i enfilava amunt, sense mirar enrere. Amunt." Aquest és l'inici d'un dels llibres més bonics i commovedors que he llegit últimament. Cristina Masanés comença així *Marxarons* (L'Avenç), però de seguida, molt poques línies després, fa un gir: "Quan vaig entrar a la unitat de cures intensives, no hi havia ningú." I és que el llibre lliga molt bé aquestes dues coses: Masanés ens parla de la travessia que va haver de fer el seu pare, quan, amb 67 anys, va patir un vessament cerebral i va perdre la capacitat de parlar. Alpinista apassionat, havia fet molts cims, però ara li tocava intentar conquerir-ne un de molt difícil: recuperar la parla estava a l'altura de coronar l'Everest. El paral·lelisme funciona molt bé al llarg de tot el llibre: "Viatgers i caminants ho saben: quan no hi ha un terreny fressat, cal obrir-ne un de nou. Com sigui".

Això és exactament el que van haver de fer. Si no es podien comunicar amb llenguatge –el seu pare ja no tenia les paraules– havien de buscar maneres noves de fer-ho. L'autora explica com va ser la cerca d'aquest espai comú, i entenem la importància d'un gest, d'una mirada, d'una carícia. Seguim la travessia logopèdica, i Masanés ens parla de com es fa la construcció del llenguatge, que comença quan som petits. Una cosa que em va impressionar especialment és el moment en què explica com el seu pare havia de tornar a aprendre a parlar, amb els mateixos recursos que els nens, però amb una diferència: "El pare s'apropava al llenguatge amb un llast insalvable, amb la càrrega d'una expectativa, des de la consciència d'haver perdut un món i amb el desig de recuperar-lo". Els nens no saben què els espera, però la desesperació, la frustració de saber tot el que has perdut, de no poder recuperar-ho, devia ser terrible.

També per a la família: *Marxarons* explica el procés del pare, però també és la crònica d'un acompanyament, ple de dubtes, incerteses i tristeses que l'autora no especifica, però que es llegeixen entre línies. Parla de mentides que volien animar el pare, que s'esforçava sempre, sense resultats. Humor, cava, muntanyes i un gos, el gos del pare, van ajudar a la resistència, que devia ser dura. Em sembla que, com a lectors, hi podem reconèixer l'experiència d'acompanyament, d'altres malalties o circumstàncies, i el neguit de com ser-hi, de com fer-ho, de no defallir.

Hi ha molta dignitat i molta tendresa en la manera com Masanés parla del pare: "El sentim plorar", i no cal que digui res més. Mentre ens parla del procés per recuperar la parla, de totes les preguntes que han d'intentar respondre (allò que no s'anomena deixa d'existir?, és possible imaginar un món sense noms?, s'ha de renunciar a la comunicació sense paraules?), Masanés fa el retrat d'un home nascut el 1935, "d'una generació que va aprendre a escriure mentre es perdia una guerra". M'ha agradat molt aquesta part, també com parla de l'avi, que va deixar el camp per la ciutat i a qui fer pa va salvar de la guerra. Amb molt poc, Masanés dibuixa un univers. Quan vaig tancar el llibre, vaig pensar dues coses. La primera, que quina manera tan bonica de transmetre'ns la bellesa i la màgia del llenguatge, de fer-nos apreciar una cosa que a vegades donem per descomptada. I la segona: com ha pogut posar tantes coses en un llibre tan petit?

L'entrevista

Colpit per la mort abrupta del pare, professor de literatura de 52 anys, es proposa reconstruir-ne la vida. D'aquesta manera s'adona com el racisme estructural de la societat brasilera ha marcat un home que mai va tenir l'oportunitat de fer el que hauria desitjat. 'L'altra cara de la pell' és la primera novel·la traduïda al català del brasiler Jeferson Tenório. Se n'ha ocupat Josep Domènech Ponsatí per a L'Agulla Daurada

Jeferson Tenório

Escriptor. Publica 'L'altra cara de la pell'

"És horrible passar por cada vegada que veig un policia"

CRISTINA CALDERER

Jordi Nopca

En aquesta novel·la seva, la vida del pare del Pedro acaba de forma abrupta, però l'*accident* amaga una realitat més inquietant.
Volia escriure sobre la mort de persones negres al Brasil: som objectius recurrents de la policia. Els nostres cossos són observats amb suspicàcia per les forces de l'ordre cada dia. I no hi ha dia que passi en què no mori algú negre.

***L'altra cara de la pell* ens explica que important que és prendre consciència de la negritud, del procés de "dominació" i de "denominació de les pells". El pare del protagonista hi arriba a través de l'aula: és un professor qui li obre els ulls.**
Cada vegada que diem *negre* a algú li estem amputant part de la identitat.

¿A la seva generació també li va costar tant prendre consciència?
A nosaltres també ens va costar, encara que vinguéssim d'un context diferent. En el meu cas concret, no vaig adquirir una certa consciència racial fins als 30 anys. I hi vaig arribar gràcies a l'amor per la literatura, que vaig descobrir també tard, quan en tenia 24, gràcies a un llibre de contes meravellós de Rubem Fonseca que es diu *Feliz ano novo* [*Bon any nou*, 1975].

Va acabar doctorant-se en teoria de la literatura. Quin tema va escollir?
La representació del pare en les literatures luso-africanes. Partia de la idea que els pares occidentals eren més absents, violents i dramàtics. Els pares africans, en canvi, eren més col·lectius i amistosos. Vaig arribar a la conclusió que, siguin occidentals o africans, tots els pares causen algun tipus de trauma als fills.

"Siguin occidentals o africans, tots els pares causen traumes als seus fills"

Igual que el pare de la novel·la, vostè es va dedicar a la docència, oi?
Sí. He estat professor durant dinou anys. Tota una vida. Ser professor de llengua i literatura m'ha permès acabar escrivint novel·les, n'estic convençut.

Potser per això els seus narradors són tan joves.
Segurament. Els joves m'han ensenyat que cal ser valent.

El pare de *L'altra cara de la pell* mai arriba a tenir prou confiança per dedicar-se a escriure.
Arribar a controlar la pròpia vida m'ha preocupat i em preocupa molt encara. Potser per això he estudiat a fons l'existencialisme a partir d'autors com Sartre i Nietzsche. Per als escriptors negres l'existencialisme és fonamental.

Vaig llegir que una de les raons per les quals s'ha dedicat a escriure és per denunciar la violència policial que vostè mateix ha patit. És així?
Sí. Els cossos negres sempre estan en perill. Fa dos mesos era en un parc amb un fotògraf del *New York Times*. Em dedicaven un reportatge i m'havien de fer una sessió de fotos. Un cotxe de policia es va aturar, en van sortir dos agents i em van demanar la documentació apuntant-me amb les armes.

Deu ser horrible haver de viure així.
Ho és. És horrible passar por cada vegada que veig un policia.

La realitat que vostè descriu és la del sud del Brasil.
Estats com Paranà, Santa Catarina i Rio Grande do Sul són molt racistes. Encara hi ha molts casos de persones negres que truquen a la policia per denunciar un atac i quan la policia arriba els detenen a ells.

Encara viu a Porto Alegre, capital de Rio Grande do Sul?
No, he marxat a Sao Paulo. El meu fill, en canvi, sí que hi viu. Amb la seva mare li hem parlat molt sobre com s'ha de comportar davant d'un policia. No l'ha de mirar mai als ulls directament. Ha d'evitar fer qualsevol moviment ràpid davant seu. Sempre que surti de casa ha de portar el carnet d'identitat a sobre. Se'ns fa difícil explicar-li tot això, però és necessari. És un manual de supervivència.

***L'altra cara de la pell* ha estat censurat fa uns mesos en diversos estats del Brasil com a lectura d'institut perquè "l'obra conté expressions inadequades per a menors". Què en pensa?**
Han atacat el vocabulari i el suposat contingut sexual del llibre, que és inexistent, per emmascarar el rebuig a la crítica a la policia que hi faig, i també per la denúncia del racisme. Encara que Bolsonaro ja no governi, el discurs de la ultradreta té molt de pes, ara mateix, al Brasil: encara que tinguem més informació sobre les desigualtats econòmiques, socials i racials, la nostra societat és més conservadora, racista i masclista que fa uns anys.

No ha millorat, el panorama, des que Jair Bolsonaro va deixar de ser president?
L'única diferència és que el govern de Bolsonaro promovia directament la violència. El feixisme continua ben viu: primer censura els llibres, després els crema... i al final acaba cremant les persones.

Opinió

Els llibres i les coses

IGNASI ARAGAY

Salvar la Costa Brava... als anys 30

Si volem turisme, un turisme limitat, però d'èxit indubtable, és qüestió de no desfigurar el caràcter del nostre paisatge, ni el de la nostra gent". Ho escrivia l'agost del 1935, al diari *La Veu de Catalunya*, el crític d'art i pintor Rafael Benet. Al cap d'uns dies hi tornava: "La Costa Brava és, i ha d'ésser per sempre, l'anti Cote d'Azur", i citava la petició de Josep Lluís Sert, l'arquitecte del GATCPAC, d'anar cap a una mena d'urbanització "inurbana" que salvés els camins antics que condueixen a les platges. Creien que la democratització del paisatge, és a dir, el turisme massiu, s'havia de fer amb respecte pels valors naturals i culturals. El conseller d'Obres Públiques de la Generalitat, Joan Vallès i Pujals, havia sortit feia uns dies en defensa de l'harmonia de les construccions a la vista, deia Benet, d'algunes "urbanitzacions i construccions poca-soltes". Ja llavors Benet proposava dos objectius: crear un Gran Parc Nacional en aquesta costa i una "policia de les costes". I encara: "Res de casinos amb ruleta. Res de grans hotels... Als catalans no ens convé un corrent turístic incontrolat". Us sona, tot això?

Aquest era l'esperit republicà. Va venir la Guerra Civil i la dictadura franquista, amb l'aïllament autàrquic inicial (d'entrada es va acabar el turisme) i l'obertura de cames posterior (turisme més *desarrollismo*) que van portar exactament el contrari del que defensaven Benet, Sert i tanta altra gent. El paisatge que havien mitificat Verdaguer, Dalí i Pla va començar a desvirtuar-se de manera accelerada. Es va optar per una modernitat i un progrés banalitzadors, per vendre's al millor postor. Sense filtres. Gairebé tothom va participar acríticament en la festa turística: alcaldes, arquitectes, propietaris rurals, botiguers, periodistes... Amb la vinguda de la democràcia, els frens urbanístics o naturalístics van ser limitats. La dinàmica ja s'havia imposat. Rafael Benet, mort el 1979, va veure, per tant, bona part de la destrossa.

Personatge interessant i poc conegut, representa aquella Catalunya culta i sensible que no va poder ser, reflectida al llibre *Tossa, Babel de les Arts* (1933-1936), editat per Glòria Bosch i Susanna Portell i publicat per la Diputació de Girona a la Col·lecció Josep Pla. Es tracta d'uns fulls retrobats el 2019 a l'Arxiu Municipal de Girona dins els fons Santos Torroella. Els havia mecanografiat l'autor el 1968, però van quedar inèdits. Igual com es va perdre la genuïnitat de la Costa Brava, també van quedar en l'oblit aquests papers.

Nascut a Terrassa el 1889, Benet va descobrir Tossa el 1928, on va connectar amb tota una colla d'artistes i escriptors estrangers i catalans i va participar en la creació (1935) del primer museu d'art contemporani de tot l'Estat. A la pionera Tossa també s'havien salvat els mosaics d'una vil·la romana, El Cafè d'en Biel, les havaneres, la barberia de Pere Darder, els aplecs en ermites, els pescadors, la llagosta amb xocolata, les vetllades a la pensió Steyer (Cal Trenta)... Tossa agermanava art i natura. Benet va esdevenir-hi un pilar.

La colònia bohèmia d'estrangers era fenomenal: francesos, anglesos, russos, ucraïnesos, polonesos, txecoslovacs, alemanys, austríacs, sudamericans, armenis, turcs, etc. Molts havien fugit de Hitler. La llista és llarga: de Marc Chagall al txec Georges Kars (es va suïcidar a Suïssa el 1944 després de fugir de la Gestapo), de Serge Brignoni a Jean Metzinger i la seva dona també pintora Suzanne Phocas, André Masson, la parella formada per Roger Wild i Germaine Labaye, el fauvista T.W. Schülein i la seva parella Suzanne Carvallo, el fotògraf Friedrich Lewy, l'arquitecte racionalista Henri Mullender (amic de Sert), o els també alemanys Alf Ballmüller i Oswald Petersen. I molts altres. Jean Matisse i Olga Sacharoff hi havien passat abans que hi arribés Benet. Entre els catalans, Enric Casanovas, Pere Créixams, Apel·les Fenosa, Emili Grau Sala, Josep Masriera, Enric Monjo, Manuel Humbert, els olotins Ignasi Mallol i Francesc Vayreda...

Benet, que havia estat acusat de reaccionari als anys republicans, va marxar a l'exili el 1936, i el 1939, a Sant Sebastià, ja el titllaven "de separatista i fins de terrorista". Però finalment va poder tornar a la seva Tossa.✍

Ara que no s'ofengui ningú

JUANJO SÁEZ

Minúcies

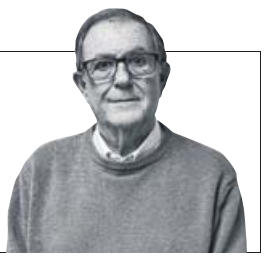

JORDI LLOVET

Nacionalisme i idees totalitàries

Els moviments feixistes del segle XX van demostrar a bastament que un moviment totalitari no necessita cap ideologia i amb prou feines un programa: en té prou amb unes quantes consignes, uns eslògans eficaços –"Un poble, una nació, un líder", "Sang i terra"–, noves banderes, grans concentracions de masses, himnes emfàtics... i tot el poder a la mà. Com va explicar molt bé Hannah Arendt a *Els orígens del totalitarisme*, posseir una ideologia, un cos organitzat d'idees entrellaçades i subordinades entre si, fa més nosa que servei a un dictador, que ha de poder canviar les frases fetes i els eslògans quan li sembli bé, sense haver d'incórrer en cap contradicció amb una ideologia.

Mussolini podia sentir-se emparat per les idees de Giovanni Gentile i D'Annunzio, però si no haguessin existit, no hauria passat res. Franco es va desembarassar de les idees de José Antonio, perquè van acabar engavanyant-lo.

Quan s'estudia el moviment nacionalsocialista alemany sempre apareixen les idees de Gobineau (*Assaig sobre la desigualtat de les races humanes*), les de Nietzsche i el seu malinterpretat "superhome", les de Wagner –les més ben explotades pel dictador en la mesura que exalçaven els mites "fundacionals" de l'Imperi a l'Edat Mitjana–, les més pròximes a Hitler d'Oswald Spengler (*La decadència d'Occident*) o les del gendre de Wagner, Houston Stewart Chamberlain, autor d'un llibre, *Els fonaments del segle XIX*, que es troba ple de tesis molt pròximes a les de Hitler, però que a aquest li resultaven massa refistolades i que ni tan sols devia llegir: *Mein Kampf* era més que suficient per assentar les bases d'un moviment nacional-totalitari que va acabar dominant l'escena alemanya per expressa voluntat del poble i escagarrinament del president Von Hindenburg, el qual, de passada, es va morir de seguida i va deixar el terreny lliure a un successor amb el títol de *Führer* (guia). Amb totes les simplificacions que es troben al llibre de Hitler, que es va vendre a gavadals, n'hi havia més que prou.

A Europa han pres forma unes iniciatives polítiques amb molt poca ideologia i menys moralitat, però carregades d'exabruptes

És el que passa quan el nacionalisme s'alia amb les idees totalitàries, una cosa que a nosaltres, per poc que siguem capaços de destriar el gra de la palla, no ens passarà. Però caldrà estar alerta. A Europa han pres forma unes iniciatives polítiques amb molt poca ideologia i menys moralitat, però carregades d'exabruptes i exaltacions que poden espatllar-ho tot.✍

Crítica

El llibre de la setmana

Històries imprevistes des de la boca de l'infern

George Saunders, que acaba de publicar 'El dia de l'alliberament', escriu sobre mons on han triomfat dictadures polítco-tecnològiques aberrants i fosquíssimes

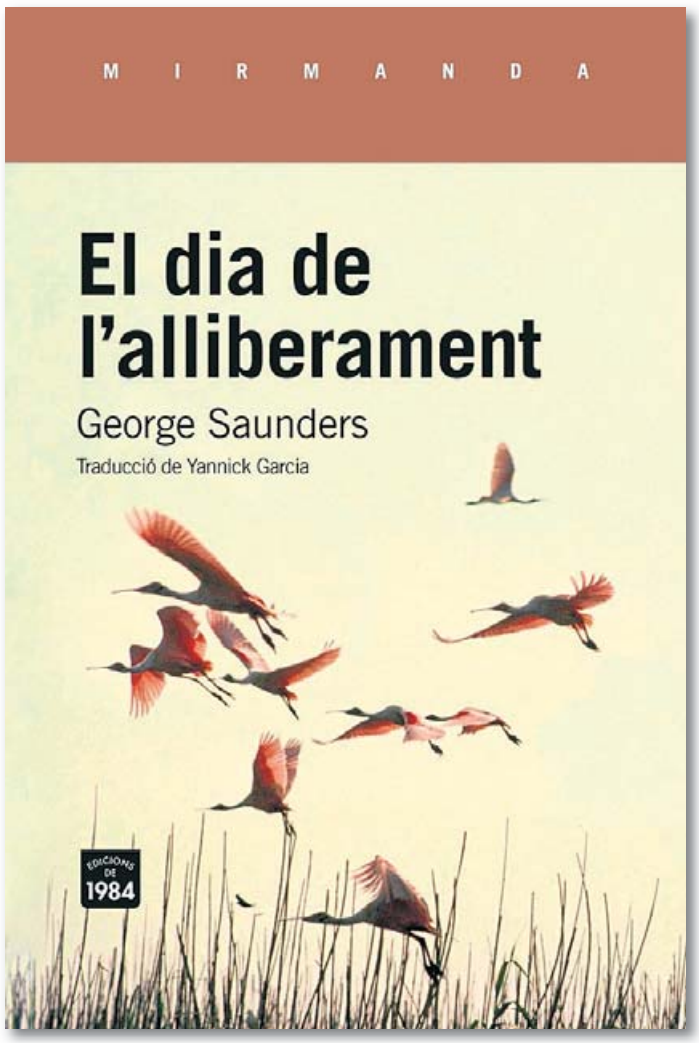

EL DIA DE L'ALLIBERAMENT

George Saunders

Edicions de 1984 / Seix Barral

Trad. Yannick Garcia

288 pàg. / 19,90 €

Marina Espasa

En els contes de George Saunders no s'hi entra: s'hi irromp. L'efecte s'assembla força a la primera vegada que entràvem a Twitter, quan semblava que érem en una sala plena de gent on tothom cridava molt. La cacofonia que provoquen les veus múltiples, de personatges o de narradors (o les dues coses alhora), és un dels recursos que més li agrada utilitzar a l'escriptor nord-americà per començar les històries *in medias res*, sense facilitar cap mena de presentació de res ni de ningú, com un seguit de notes apressades d'escriptura, detalls incoherents que exigeixen una lectura atenta i activa. Al cap de poc es dissipa la boira i ens topem amb un mur, al bell mig del qual hi ha penjat un mirall negre amb una inscripció dissuasiva: el futur no pinta bé, i si et mires en aquest mirall el veuràs, perquè el futur segurament ets tu ara mateix.

GETTY

Saunders, a qui a aquestes altures ja és un clixé anomenar mestre absolut del conte, escriu sobre mons on han triomfat dictadures polítco-tecnològiques aberrants i fosquíssimes. Només es permet deixar encesa una flameta d'esperança cap al final dels contes, quan algun personatge veu la possibilitat si no de salvar-se, sí de fer algun gest que l'honori com a ésser humà. Perquè no ens enganyem, *El dia de l'alliberament* és un tractat sobre la humanitat i el seu moment moral, així com el polític: com hem arribat a estar abocats a aquest precipici infernal? Els personatges són com la granota que bull a poc a poc dins de l'olla, cada vegada a un grau més: fa anys que viuen atrapats en situacions de les quals no saben com sortir, i es podria dir que no l'han vista venir. La dictadura els ha enganxat passant el vespre al porxo de darrere la casa, i les granotes fa estona que no rauquen.

Un observador agut i perspicaç

Hi ha imaginaris i situacions excèntriques, a més de distòpiques, que s'assemblen als contes anteriors: gent penjada a les parets de les cases, o cadàvers dins de bosses d'escombraries amagades en un racó d'un parc temàtic, però ha pujat la temperatura i la negror. Si els parcs temàtics de fa deu anys eren només una excusa per criticar el turbocapitalisme, els d'ara són molt més a prop d'un camp d'extermini. Saunders és un observador agut i perspicaç de la realitat, a banda d'un ciutadà que ja ha estat governat per Donald Trump, i sap que la cultura de l'espionatge massiu i de la delació com a sistema de control i ascens social per als qui la practiquen ja forma part dels manuals de tot (bon) governant de l'època que certs assagistes han definit com a posthumanista, perquè està integrada no per individus singulars i definits sinó per éssers que poden encarnar diferents identitats. En l'era de les xarxes socials, no acaba d'estar clar quan som més autèntics, si davant o darrere de la pantalla.

Hi ha uns quants contes que són més tradicionals, i es podria dir que estan alliberats d'una certa parafernàlia que a vegades els enganya. Un d'ells és com una fuetada: una carta que escriu (a mà, per escapar dels controls tecnològics) un avi a un net que té una amiga en dificultats amb la justícia, i on es van desplegant tot d'arguments de l'avi –a vegades són excuses de mal pagador, a vegades explicacions d'allò més humanes– per desanimar el net sobre les opcions que li queden de salvar l'amiga i també per justificar la inacció d'ell i de tota la seva generació davant del desastre que arribava, la gravetat del qual ningú no va saber apreciar: "Tinc la sensació que dec ser una decepció per a tu", li confessa. La fuetada fa mal al cor.

Si els parcs temàtics dels contes que Saunders escrivia fa deu anys eren una excusa per criticar el turbocapitalisme, els d'ara són molt més a prop d'un camp d'extermini

Crítiques

L'amor esguerrat d'un home singular

'L'amor dels homes singulars', del brasiler Victor Heringer, toca el moll de l'os d'una veritat inapel·lable: la irrevocabilitat dels destins malaurats

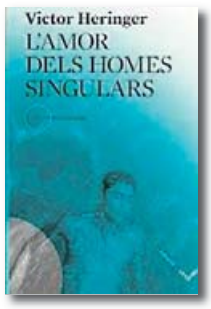

L'AMOR DELS HOMES SINGULARS
Victor Heringer
Editorial Les Hores / Sexto Piso
Traducció de Pere Comellas
160 pàg. / 17,90 €

Jordi Llavina

En Camilo Cruz creix a Queím, un suburbi de Rio de Janeiro, als anys setanta. Tot i que està envoltat "de gent pobra", carn de favela, és fill d'una família de classe mitjana, amb prou comoditats. El pare és metge, fa moltes guàrdies. La mare s'està a casa, i passa un munt d'hores tancada en una habitació plena d'ous que col·lecciona, ous per fer bonic. El noi té una germana més petita. El matrimoni gairebé no es parla, i està a punt de separar-se. "El teixit de les nostres videtes era fosc i ens amagava completament, un burca sense ulls". En Camilo va néixer amb el cordó umbilical embolicant-li el coll, estrenyent-l'hi. Per culpa d'això, pateix el que ara en diríem una *diversitat funcional*. Ell, però, fa servir un llenguatge més directe: "Esguerrat, però no gaire". Utilitza crosses per caminar des dels vuit anys.

Victor Heringer (1988-2018) incorpora dibuixos i fotografies a la novel·la. I, de tant en tant, també uns petits sols fets d'apòstrofs i fins algun cor negre, que, integrats en el text, resulten més aviat puerils. També s'inventa un fotimer de paraules: *xiuxiuodi, terrofàstic, discapacilent* o *rirriure*, que el lector ja jutjarà si aporten cap mena de plus expressiu al relat (jo m'inclino a pensar que no). Però la història, desesperançada, en alguns passatges arriba a commoure. Per exemple, quan assaja alguna forma de compassió: "Estava borratxo [el pare]. Anava una mica de tort, com el fill esguerrat".

JOSE LUCENA / EUROPA PRESS

L'amor per un germanastre

Un dia, quan en Camilo encara és petit, son pare arriba a casa amb un nen de pell més fosca, en Cosme. ¿És fill de víctimes de la dictadura militar? La primera reacció consisteix a rebutjar el nouvingut, que sembla que hagi fet acte de presència per torbar la pau d'una llar que no resulta, precisament, un model d'harmonia. Però a poc a poc el parer d'en Camilo cap al seu germanastre anirà canviant. I també el seu afecte, que és compartit per l'altre. Junts descobriran la sensualitat. I l'amor. El primer amor. "Jo vaig estimar en Cosmet com la Bárbara va estimar en Guilherme". Aquesta frase forma part d'una llarga tirallonga de frases que ens fan saber que tot de persones, tot de noms, estimen altres persones, altres noms. Sis pàgines plenes de noms amorosos, sis!: "El vaig estimar com en Lucas va estimar la Sophia i en Daniel va estimar la Gabriela". Suposo que és un tret més de l'escriptura *il·luminada* que també fa lloc als petits sols o, en un capítol anterior, a una llarga enumeració de nens de la classe (que, en realitat, és una tipologia de criatures possibles al Brasil dels setanta).

Quan el protagonista ja és gran, acull a casa seva un nen de carrer, en Renato, i hi ha un cert efecte de simetria respecte a l'adveniment inexplicat d'en Cosme tants anys enrere. El protegeix, com li hauria agradat que algú l'hagués protegit a ell, durant la infantesa. Hem llegit infinitat d'històries de formació. Aquesta no difereix gaire de la majoria. Hi ha, però, un fet tràgic, que estroncarà la relació entre en Camilo i en Cosme: "Les meves coses tenen una mica de memòria, i la seva memòria està enganxada al record d'en Cosmet". Malgrat tots aquests trets d'estil que més aviat em fan arrufar el nas, la història va creixent, i toca el moll de l'os d'una veritat inapel·lable: la irrevocabilitat dels destins malaurats. Tot molt trist, com la presència de la mare, ja derrotada per l'existència, que es mostra al narrador com una "olor de dents gairebé corcades, però acabades de rentar". ✍

'La reina d'Àfrica': la vida com a aventura existencial

La novel·la de C.S. Forester no té l'aura ni la categoria de l'adaptació cinematogràfica de John Huston però, així i tot, és entretingudíssima

LA REINA D'ÀFRICA
C.S. Forester
Viena / Trad. Marc Donat
220 pàg. / 23 €

Pere Antoni Pons

Quan llegeixes una novel·la que ha servit de matèria primera per filmar una pel·lícula extraordinària i mítica, inevitablement vas establint comparacions entre el text literari i la seva adaptació cinematogràfica: què hi ha en un que no sigui en l'altre, en què concorden, en què divergeixen, quin funciona millor, quines escenes s'han suprimit i quines s'han afegit, etc. *La reina d'Àfrica* (1951), dirigida per John Huston i protagonitzada per Humphrey Bogart i Katharine Hepburn, és un dels títols més estimats i gloriosos del Hollywood dels 40 i dels 50, una obra mestra de l'aventura, l'amor i la vitalitat. Està basada en el títol homònim de C.S. Forester (El Caire, 1899 - Califòrnia, 1966), una novel·la publicada originàriament el 1935 que no té l'aura ni la categoria de la pel·lícula que s'hi basa però que, així i tot, és entretingudíssima. Escrita amb humor, gràcia i ritme, funciona bé com un cant a l'amor i el vitalisme, és a dir, a la vida entesa com a aventura existencial.

L'argument de la novel·la –i de la pel·lícula– és meravellós en la seva fluida i dinàmica simplicitat. Quan esclata la Primera Guerra Mundial (1914), a l'Àfrica central dominada pels alemanys, Rose Sayer, una missionera servicial i reprimida, i Charlie Allnutt, el pilot i mecànic rodamon d'una barca vella i ronyosa, emprenen junts un viatge pel riu Ulanga. L'objectiu inicial és escapar dels alemanys, enemics de la Gran Bretanya, però aviat la insòlita parella pren la decisió d'arriscar la vida per ajudar el seu país i es confabulen per dur a terme una missió heroica, quasi suïcida. Durant el periple hauran de superar mil perills –els ràpids del riu, la calor sufocant, sangoneres i insectes, avaries mecàniques, els trets dels alemanys–, seran positivament transformats per l'experiència i s'enamoraran. Forester, hereu de Kipling, està imbuït de l'optimisme superbiós propi de l'imperialisme britànic.

Hi ha dos aspectes en què la novel·la és més explícita que la pel·lícula, en un cas per a bé i en l'altre per a mal. En el procés d'emancipació i d'alliberament de la Rose, germana d'un missioner, filla d'un botiguer i víctima durant els seus 33 anys de vida d'una "trista passivitat", la novel·la és gairebé feminista en la denúncia de la repressió patriarcal soferta per les dones angleses, i és una celebració constant de la presa de consciència de la protagonista i de la seva florida com a dona d'acció decidida, valenta, no sotmesa a res ni a ningú. En contrast, Forester també carrega més les tintes en la dimensió patriòtica de la proesa dels seus herois, cosa que dona a la novel·la un to de vegades propagandístic.

El punt més feble de la novel·la, comparat amb la pel·lícula, és el protagonista masculí. Mentre que l'Allnutt literari és d'una vulgaritat vulnerable i ximpleta, i només és redimit de la seva tosca insignificança per l'amor de la Rose, l'Allnutt fílmic és un bandarra desarrapat però meravellosament seductor i carismàtic. La diferència entre l'un i l'altre, esclar, té nom i cognom: Humphrey Bogart. El final de la novel·la, vulgaríssim en la seva feixuga bel·licositat, també és molt pitjor que el de la pel·lícula, romàntic, ràpid i audaç. ✍

Opinió

L'escriptora accidental

Els llibres, com nosaltres, també es convertiran en pols

Una imatge de l'interior de la impremta Romanyà Valls.
PAU DE LA CALLE

Carlota Gurt

Si em preguntessin el nom d'una empresa que es dediqui a la impressió editorial a Catalunya segurament només em vindria un nom al cap: Romanyà Valls. Per més que no és la més gran, segurament sí que és la més històrica. Si sou lectors haureu llegit desenes de llibres que han sortit de les seves màquines: és gairebé impossible que no sigui així. L'any passat, per exemple, van sortir d'allà sis milions i mig d'exemplars d'editorials com ara Anagrama, Penguin Random House, Acantilado, Quaderns Crema, Club Editor, L'Altra, La Segona Perifèria o Periscopi.

Fa poc vaig conèixer l'Elisenda Romanyà en una festa del sector i em vaig adonar que els impressors són una de les baules més invisibles del món del llibre. Els editors, els autors, els traductors, els llibreters i els lectors ens els trobem arreu i estan envoltats de l'aura literària: les idees, la vida intel·lectual, l'art contra el món. En canvi, tinc la sensació que els impressors, com també els distribuïdors i altres branques, són injustament considerats una maquinària logística necessària però amb poca elevació espiritual: de la mateixa manera que ens entestem absurdament a separar el cos de l'ànima, amb els llibres separem l'objecte físic de la seva ànima.

Aterro, doncs, a Romanyà Valls un dimarts a les dotze. Al vestíbul em reben dos grans quadres amb retrats de l'oncle de l'Elisenda (en Joan, el fundador) i de la seva mare, la Gemma, que el 1973 va agafar les regnes de la impremta i la va convertir en el que és ara, fins que va passar el testimoni a la seva filla. Una reproducció del pensador de Rodin em vigila mentre la recepcionista m'atén. L'Elisenda baixa de seguida. M'ensenya les oficines i m'explica que són 49 treballadors. Tenir-ne un de més els farà saltar a la categoria d'empresa mitjana, i això comporta unes obligacions per a les quals s'estan preparant. També allà, doncs, com passa arreu, hi ha més feina que mans.

M'ensenya amb orgull les instal·lacions (més de sis mil metres quadrats). "La vista des d'aquí m'encanta", diu mentre obre una finestra que dona a una immensa sala plena de màquines. A l'ampit s'hi acumula una mena de neu; és la pols de paper que deixa anar la talladora. Els llibres, com nosaltres, també es convertiran en pols.

Baixem a les tripes de l'empresa, on en lloc de budells hi ha grans màquines per donar i per vendre enmig de sorolls industrials: impressores offset, inkjet, rotatives, talladores, cosidores, plegadores, serradores, encoladores, assecadores, paletitzadores. Les màquines, al contrari del que ens volen fer creure, són fal·libles: sempre n'hi ha alguna que es desajusta, que s'avaria, que exigeix manteniment, i que comporta prendre decisions per no fallar amb els terminis promesos. Contemplar el procés en sèrie del paper en blanc transformant-se en centenars, milers, de llibres, té alguna cosa hipnòtica, gairebé com un mantra visual. Imprimir, tallar, plegar, cosir, encolar, assecar, tallar sobrants, retractilar, paletitzar. Aquí i allà llibres empolsinats, carretons d'exemplars defectuosos, com els cadàvers de la batalla.

Sentir-se minúscula

Després visitem els magatzems on s'amunteguen milers de llibres, d'idees, d'històries. Entrem a la sala amb les torres de bobines de paper d'una tona que aviat serviran per imprimir tres mil llibres cadascuna. Em sento minúscula. M'explica coses. Que la majoria del paper ve de Suècia. Que per diferenciar el paper de pasta mecànica –el que s'esgrogueirà amb el temps a causa de la lignina– del de pasta química, els ulls no serveixen, només la punta dels dits. Em parla satisfeta de les obres de fa uns mesos que per fi han donat llum natural a la zona de treball; m'ensenya la màquina CTP novíssima, immensa, amb aires de nau espacial i més gran del que necessitaven perquè l'Elisenda mira no cap a les necessitats presents, sinó futures; em parla del canvi a la tinta vegetal i altres mesures en el camí de la sostenibilitat. M'explica que han apujat preus; sé que alguns editors rondinen. Potser els impressors són dels pocs que, per sort, no cedeixen davant del xantatge dels sacrificis econòmics en nom de la cultura. Les coses valen el que valen.

Tot fent la volta per l'exterior del recinte, trobem els arbres fruiters que s'arrengleren en un edèn en miniatura. Li pregunto si llegeix. Sí que ho fa. Em parla dels llibres que li han agradat últimament. Però la majoria dels seus treballadors no llegeixen. Quina pena, tenir tants llibres a l'abast i ni mirar-se'ls. La jungla en què vivim és així i la literatura, digueu-me pessimista, és un animal salvatge en perill d'extinció.

Tornant cap a casa m'avança un cotxe de morts a l'A-2, un Mercedes, i se m'acut que potser la literatura és això: un cadàver dins d'un cotxe de luxe que circula a tota velocitat per les autopistes de l'oci modern, directe cap al seu funeral. Foragito el pensament. No ens podem desanimar, com deia la mare de l'Elisenda: amunt i crits! I també tinta i paper. Perquè el cos i l'ànima són una sola cosa. ✍

En breu

Helena Rufat i Salvador Ortells, premiats a Gandia

Les ànimes fidels, d'Helena Rufat (Torrelameu, 1967), ha estat proclamada vencedora del premi Joanot Martorell de novel·la, dotat amb 20.000 euros. La novel·la, tercera de l'autora lleidatana, tracta les lluites personals i col·lectives d'una mestra i una infermera en temps de guerra, a la rereguarda de l'Ebre.

Salvador Ortells (Sueca, 1977) ha guanyat el premi Ausiàs March de poesia gràcies a *Insomni*, dotat amb 8.000 euros. Es tracta d'un poema llarg dividit en cinc parts, en què el poeta exposa els seus pensaments en una nit d'insomni, adreçant-se sovint a la seva filla. Els dos premis literaris Ciutat de Gandia seran editats aquesta tardor per part d'Edicions 62.

La Gil de Santander, escollida llibreria de l'any

Des del 1995, el premi Boixareu Ginesta de la Federació de Gremis de Llibreters d'Espanya destaca la tasca dels llibreters i les llibreries que excel·leixen en el desenvolupament i el foment de la lectura. Enguany ha reconegut la feina de la llibreria Gil, fundada el 1967 a Santander.

Després de sis dècades de vida, la llibreria Gil compta amb un fons editorial de més de 30.000 títols en què s'inclouen no només obres literàries com ara novel·les, poesia o teatre, sinó també assaig, fotografia, art, cinema i viatges, siguin divulgatius o especialitzats. L'establiment dona visibilitat a editorials petites i independents, a més de promoure editorials hispanoamericanes, especialment les provinents de Xile, l'Argentina i Mèxic.

Sis traduccions aspiren al premi Aurora Bertrana

La tercera edició dels premis Aurora Bertrana a la traducció d'una obra ja publicada ja té finalistes. Es tracta d'*A passes cegues per la terra*, de Leib Ròkhman i traduïda per Joan Ferrarons; *La mort del Rei Artús*, traduïda per Lola Badia; *Guerra i pau*, de Lev Tolstoi i traduïda al català per Judit Díaz; *Maria o el món contra les dones*, de Mary Wollstonecraft i traduïda d'Esther Tallada; *Maria Antonieta*, de Stefan Zweig i traduïda per Ramon Farrés, i *Gata sobre una teulada de zinc calenta*, de Tennessee Williams i traduïda per Joan Sellent. El jurat ha escollit aquests finalistes d'entre més de 700 títols traduïts en català d'editorials dels Països Catalans. La dotació del premi Aurora Bertrana és de 6.000 euros.

GETTY

Mèdia

XARXES SOCIALS

Kurt Wagner

PERIODISTA

“Musk vol que X sigui entreteniment i per això hi permet continguts porno”

ALEJANDRA PALÉS
BARCELONA

Kurt Wagner fa més d’una dècada que informa sobre les xarxes socials, i des del 2019 cobreix el sector tecnològic per a *Bloomberg*. El periodista nord-americà acaba de publicar *Twitter. El pájaro de la discordia* (Península), un llibre en què repassa la història de Twitter, ara X, des del seu inici fins al moment actual, quan està sota les regnes d’Elon Musk.

CEDIDA

El seu llibre és un relat molt detallat de la història de Twitter. És sorprenent descobrir que va començar com un projecte molt idealista. ¿Jack Dorsey [creador de Twitter] era naïf?
Era idealista, això segur. Tenia aquesta visió inicial que Twitter havia de ser una espècie de bé públic o una mena de servei públic. Crec que probablement en aquesta fase sí que era una mica naïf, perquè quan reps diners d’inversors i tens accionistes elimines la possibilitat de funcionar com una mena d’organització sense ànim de lucre. Era la primera vegada que estava construint una empresa, potser si ho tornés a fer ho faria diferent. Però també és difícil imaginar la supervivència de Twitter sense els diners dels inversors. No crec que hi hagués una solució alternativa en aquest cas.

¿Creu que Jack Dorsey va ser un visionari?
Sí, però també crec que va patir molt estant al capdavant de Twitter. Era una persona idealista que no estava gaire interessada en la gestió diària de la companyia. L’empresa va patir per la seva manera de ser i això va obrir la porta a l’arribada d’Elon Musk i a les coses que està fent ara. Si Dorsey hagués sigut un CEO més connectat al dia a dia, o més interessat en el negoci, la situació actual seria molt diferent.

Quin paper han tingut els mitjans en l’èxit de Twitter?
Hi han tingut un paper important, hi han tingut un paper important. Els periodistes i comunicadors eren els usuaris que més utilitzaven la xarxa: hi publicaven cada dia, contribuïen al flux d’informació, i com a resultat Twitter va rebre molta més atenció i cobertura que moltes altres companyies de la seva mida. Crec que l’empresa es va beneficiar del fet que els periodistes fossin dels primers usuaris de la xarxa, perquè era més probable que escrivissin sobre Twitter i fessin atractiva la marca per a gent de fora del sector de la comunicació. Almenys inicialment, l’obsessió dels mitjans amb Twitter va néixer del fet que ells mateixos utilitzaven molt Twitter i en treien molt rendiment.

Parlem moltíssim de Twitter, ara X, però hi ha molta gent que mai ha utilitzat aquesta xarxa. ¿Aquesta gent també està influenciada per Twitter?
Em sembla que sí. Parlant específicament dels Estats Units, que és on jo visc i és el que conec, entre 2016 i 2020 vam tenir un president que tuitejava una dotzena de vegades al dia i que donava notícies a través de Twitter. Així que, encara que no fossis a Twitter, les notícies que rebies es produïen a Twitter. Una de les coses que he intentat reflectir al llibre és que Twitter sempre ha tingut una influència cap a l’exterior, encara que econòmicament fos més petita que altres companyies o que tingués menys usuaris que altres plataformes. Crec que Twitter ha influenciat moltes vides més enllà de les persones que hi tenen un perfil.

> “Twitter ha influenciat moltes més vides més enllà de qui hi té un perfil”

Com deia, Donald Trump va ser un usuari prolífic de Twitter. ¿Ha sigut un dels grans maldecaps de la plataforma?
Trump va obligar Twitter a pensar sobre qüestions a les quals no havia donat importància fins llavors. Ells pensaven “Ah, tenim una molt bona política contra el discurs d’odi i el *bullying*”, però les normes funcionaven per a usuaris petits o menys prominents. El que va fer Trump va ser convertir aquestes qüestions en un problema a gran escala i això va forçar l’empresa a preguntar-se si la seva política era tan bona com creien. Trump representava molts dels problemes que tenien i, sobretot, els va posar pressió i els va obligar a pensar en coses sobre les quals no havien reflexionat fins a aquell moment.

¿Twitter ha contribuït a la polarització que vivim actualment?
Cent per cent. Una de les coses que fa interessant Twitter és que reflecteix la cultura i la política del moment, així que quan hi ha tensió la trobes a la xarxa. És una mena de mirall de la societat: si està passant al món, normalment també està passant allà. Quan observes el moment polaritzat que vivim, Twitter hi té un rol important. Segurament ara hi té un paper més rellevant que mai perquè una de les persones més polaritzadores que hi ha, Elon Musk, està al capdavant de la companyia.

Amb l’arribada de Musk, Twitter va passar a ser X. Què diferencia X de l’antic Twitter?
El producte continua funcionant més o menys igual. Si uses la plataforma actualment i la utilitzaves fa dos anys no crec que hi trobis gaire diferència pel que fa al producte. El que feia millor Twitter abans de ser X és que era un espai de notícies d’última hora, era el lloc on sabies què estava passant al món just en aquell moment. En canvi, Elon Musk vol convertir X en l’espai més entretingut d’internet i crec que com a resultat d’això et trobes molts més vídeos absurds i xocants, de caigudes i coses així, del que solia haver-hi. També m’hi he trobat moltes més discussions i polèmiques o continguts en format de llistes. Twitter era molt bo amb les notícies, i X està al servei de l’entreteniment. Per a mi ja no és tan útil com abans.

¿Elon Musk té una estratègia a llarg termini per a X?
Ell ha parlat d’una estratègia a llarg termini, per ser una aplicació total, com la xinesa WeChat, que et permeti fer pagaments, compres i operacions bancàries. Soc bastant escèptic

EL PRODUCTOR STEVE BLACKMAN, SOTA SOSPITA

A un mes de l'estrena de la quarta i última temporada de *The Umbrella Academy* s'ha encès la polèmica contra el seu productor, Steve Blackman, a qui acusen de provocar un ambient de feina "tòxic". L'acomiadament d'una dona embarassada és una de les múltiples acusacions que acumula Blackman, que el 2023 va rebre una queixa de recursos humans. Aquestes informacions haurien afectat, segons informa *Rolling Stone*, dos projectes de Blackman per a Netflix: *Horizon Zero Dawn* i *Orbita*.

amb aquesta estratègia perquè no estic segur que els usuaris de X estiguin disposats a canviar el seu comportament. Els usuaris de X ja tenen altres aplicacions des d'on fer totes aquestes coses. Jo no vull que X sigui un banc, vull que X em porti notícies.

Al juny, X va actualitzar les seves normes d'ús per permetre de forma oficial la distribució de continguts adults. En les normes, parlen de defensa de la llibertat d'expressió. Realment té a veure amb això?
Per a mi és una qüestió que està més vinculada a la idea de potenciar l'entreteniment que no pas a la llibertat d'expressió. La meva interpretació és que Elon Musk vol fer X entretingut i creu que els continguts per a adults o porno són el que farà X més entretingut. És un moviment que farà fora molta gent, però molta altra ho trobarà divertit i que s'allunya del que fan altres xarxes com Instagram o TikTok, que tenen normes contra aquest tipus de continguts. Musk vol ser arriscat i fer coses que incomodin la gent.

Des que Elon Musk en va agafar les regnes, ¿hi ha hagut un declivi d'usuaris?
Twitter solia informar del nombre d'usuaris però ara no rebem actualitzacions. En la meva experiència personal, veig que molts periodistes han saltat a Threads, que és de Meta. Elon Musk tuiteja de forma regular sobre suposats rècords d'usuaris, suggerint que X encara està en creixement. Musk parla de transparència, però X és una companyia de la qual és molt més difícil informar ara que abans.

Musk també parla molt de llibertat d'expressió, però ¿realment la defensa?
Crec que per a Musk la llibertat d'expressió significa una cosa diferent del que significa per a la resta de la gent. Si hi ha alguna cosa que li molesta personalment, considera que està en contra de les normes de X. Qualsevol persona que dirigeixi una companyia com X haurà de prendre decisions sobre què s'hi pot permetre i què no, i crec que això està bé. Crec que el problema és que ell es presenta com un defensor de la llibertat d'expressió absoluta però després pren decisions que no ho reflecteixen. Si simplement digués "Ei, això reflectirà només el discurs que jo vull" jo no hi estaria d'acord, però almenys ell estaria sent honest.

Com veu el futur de X?
Abans parlàvem de la influència de la xarxa social i crec que és un element essencial per mantenir viva l'empresa. Si el seu impacte comença a decaure, veurem desaparèixer l'empresa. Encara hi ha moltes qüestions polítiques i culturals que estan influenciades per X, especialment als Estats Units. Si tot això comença a desaparèixer, serà un problema important, encara que Musk tingui els diners per fer que continuï funcionant.

El 'pajaporte' i el videoclub del meu barri

Opinió

JORGE CORRALES

No tenia cortina, així que s'hi podia mirar, però no hi miràvem. Era al final de la sala gran. No on eren les estrenes, sinó on hi havia les pel·lícules dolentes, les d'acció sense actors coneguts. El que em causava més curiositat no eren els vídeos en si, sinó saber qui hi entrava. En el temps que vaig passar al videoclub del meu barri (i que va ser molt: vaig arribar a memoritzar totes les caràtules, amb el director i els actors) no vaig veure mai entrar ningú a la sala de les pel·lícules porno. Tot i que, segons es rumorejava, el videoclub es mantenia gràcies al lloguer de vídeos X.

Suposo que això és el que pretén crear el govern, una sala del videoclub per a adults, amb la nova Cartera Digital Beta (coneguda a les xarxes com el *pajaporte*), una eina que permetrà reconèixer si la persona que entra en una web porno és adulta o no. La idea és, per si mateixa, lògica. Si els adults volen veure escenes sexuals, que presentin una acreditació i punt. El problema és que el govern no s'ha adonat que el sexe és, sobretot, il·lògic.

Entorns
Les regles socials de la vida analògica no són les mateixes de la vida digital

Ja portem prou anys de segle XXI per saber que el porno és el principal contingut que es consumeix a internet, però de manera anònima. És a dir, ningú (o gairebé ningú) publica a les seves xarxes socials quins vídeos porno consumeix, ni quina pàgina de vídeos li sembla la millor.

Tot i això, el govern vol que, a l'entrar al videoclub, ens acostem a l'encarregat i diguem: "Hola, venia a veure pel·lis porno, puc passar?" No cal ser un geni de la informàtica per saber què passarà, fins i tot abans que treguin el famós *pajaporte*. Es crearà una aplicació per saltar-se les restriccions i poder veure aquestes webs sense el registre.

Però el més interessant sorgeix d'un altre lloc. És "com demanar-li el DNI a algú que entrarà a la discoteca", ha afirmat el ministre Escrivá. Bé, doncs potser aquí hi ha el problema: el món virtual no és una rèplica del món físic. Les regles socials que s'apliquen a la vida analògica no són les mateixes que les que s'apliquen a la vida digital. No em sembla malament que es legisli sobre la vida digital, però s'ha de fer amb eines digitals.

Internet ha canviat el món on vivim, però tinc la impressió que encara somiem canviar internet per fer-lo tal com era el nostre món. Com si poguéssim endarrerir la història i tornar a aquell lloc on ens sentíem còmodes, on res no era incertesa, on la lògica era fàcil de seguir. És a dir, tornar al videoclub del meu barri.

TELEVISIÓ

01. Graset presentarà el nou magazín de TV3. PAU DE LA CALLE **02. Marina Romero canvia la ràdio per la televisió.** CCMA

Xavier Graset salta a les tardes de TV3

Agafarà el relleu del 'Planta baixa', i Marina Romero el substituirà al 'Més 3/24'

ALEJANDRA PALÉS
BARCELONA

Després d'anunciar la nova programació de Catalunya Ràdio, 3Cat va avançar ahir la renovació de la graella de TV3. Xavier Graset agafarà el relleu del *Planta baixa* d'Agnès Marquès i es posarà al capdavant d'un nou magazín, que s'emetrà de 17.45 h a 19.15 h. Això fa que també hi hagi canvis al *Més 3/24*. A partir del setembre Marina Romero, fins ara a l'equip d'*El matí de Catalunya Ràdio*, liderarà l'espai de dilluns a divendres.

Segons ha explicat TV3, en el nou programa de Graset s'hi tractaran "temes d'interès, que van des d'aquells més vinculats a l'actualitat fins a diverses seccions d'entreteniment, de tendències, de cultura o d'estil de vida pròpies dels gèneres televisius". Afegeixen que el nou format s'inspira en els espais de trobada entre amics, com si fos un *afterwork*, motiu pel qual el plató recrearà "la imatge d'un bar o cafeteria molt particular". La nova proposta està produïda per Atomic Beat, que, entre altres projectes per a TV3, va fer el *Zona franca*.

Xavier Graset porta més de 30 anys vinculat als mitjans públics de Catalunya. Des de la temporada 2015-2016 presenta el *Més 3/24*, un dels espais informatius de referència de TV3, molt celebrat per la seva atenció a la cultura i la literatura. Abans havia fet *El món s'acaba* a Catalunya Ràdio durant set temporades i havia estat delegat de l'emissora a Madrid i subdirector d'*El matí de Catalunya Ràdio*. A la ràdio pública també va dirigir durant nou temporades la tertúlia diària *L'oracle*.

Per la seva banda, Marina Romero fa el salt a la televisió després de dedicar-se principalment a la ràdio. Com a part de l'equip d'*El matí de Catalunya Ràdio*, l'últim mes va assumir la presentació del matinal mentre Ricard Ustrell estava de baixa per paternitat. El 2022 també es va encarregar de la versió d'estiu del programa i, posteriorment, es va incorporar a *La tarda de Catalunya Ràdio*, on va assumir la part informativa que fins llavors feia Òscar Fernàndez, que va ser nomenat director d'Informatius de l'emissora.

Estils

FOTOS: GETTY

¿CORBATA O SANDÀLIES?

Guia d'estil per sobreviure a l'oficina a l'estiu

Els codis en el vestir es relaxen amb les altes temperatures, però encara hi ha professions que mantenen unes regles innegociables

MARIA ALMENAR
BARCELONA

Hi ha reflexions aparentment banals que ens porten de cap i formen part de la nostra quotidianitat. A la batalla diària del *què em poso* que es lliura quan s'obre l'armari farcit de roba, ara s'hi suma una nova variable: què em poso per anar a treballar a l'estiu? Necessito la corbata? Aquesta peça és massa escotada? Peu tapat o descobert? Són qüestions que haurien de ser més fàcils de resoldre durant una temporada en què es treuen capes de roba, els teixits s'alleugeren i els codis estètics es relaxen, com si cada dia fos *casual Friday* –algunes empreses permeten vestir indumentària informal als seus treballadors els divendres.

"Tothom té un segell personal que s'adapta a cada ocasió. El problema ve quan no és l'adequat", remarca l'estilista Marta Pontnou, especialitzada en assessoria d'imatge. Abans de tot, cal seny. "Es tracta de trobar l'entesa entre la feina que tens, l'empresa que representes i la temperatura", afegeix. Per tant, és possible vestir d'estiu amb estil a l'oficina.

La moda corporativa

Hi ha professions que encara conserven el seu propi uniforme, que es concep com a símbol de pertinència a una col·lectivitat i forma part d'una identitat corporativa molt marcada. En aquest cas, "la roba representa una imatge i una cultura d'empresa", assegura Pontnou. Molts d'aquests uniformes laborals compleixen més una funció pràctica que estètica. Els sectors de l'aviació, la restauració, la medicina o la construcció en serien alguns exemples. D'altres àmbits, com la banca, l'advocacia o la política, han instaurat un altre tipus de moda corporativa més subtil per reflectir altres valors, com el rigor, el compromís o la professionalitat, i han trobat en el vestit masculí, la corbata i la sabata tancada els seus aliats estilístics per exposar-se de cara al públic. "Els codis d'indumentària hi són per alguna cosa i estan en consonància amb els privilegis de què certes professions disposen", explica Marta Pontnou, experta en imatge i assessorament polític. "Tenir un cotxe oficial, un despatx, una sala de reunions o de plens amb aire condicionat... Tot això són privilegis que la resta de persones no tenim", diu l'estilista sabadellenca per arribar a una conclusió: "Si tens calor en algun moment fora d'aquest entorn laboral, t'has d'aguantar".

L'era de l'"smart casual'

Independentment de les imposicions de cada empresa o sector, sí que és cert que vivim un moment en què els límits entre la roba formal i la informal es desdibuixen. Una tendència global iniciada durant el canvi de mil·lenni i que s'ha accentuat després de la pandèmia. En aquest sentit, el vestuari per anar a treballar s'ha contagiat de l'esperit despreocupat del carrer i s'ha flexibilitzat, per prioritzar altres valors com la comoditat, la funcionalitat o fins i tot la sostenibilitat. "Ara busquem peces de roba versàtils que no cal encasellar com a roba d'anar a treballar, però que juguen un paper fonamental a l'hora d'elaborar un *look* d'oficina", explica Patricia Gutiérrez, estilista i consultora de moda. El triomf de l'*smart casual* també sedueix l'entorn laboral, si no hi ha una normativa clara. "La clau és anar ben vestit, però sense passar-se de la ratlla. L'arreglat informal de tota la vida", afegeix Gutiérrez.

Quan els llindars són confusos, totes dues estilistes coincideixen a tenir de peces de roba que mai fallen i estan absents de polèmiques com un vestit de dues peces, una armilla, una camisa llisa en tons neutres o amb un estampat discret, una faldilla ni llarga ni curta, uns pantalons de tall recte o, fins i tot, unes bermudes a l'altura del genoll. "La clau és saber-les combinar amb altres peces més bàsiques com samarretes de màniga curta que sempre queden bé amb tot i ens faran sentir còmodes", diu Patricia Gutiérrez. A l'estiu es posa el focus en la roba de tonalitats més clares perquè reflecteixen la llum del sol i això fa que siguin més fresques, però també en els materials i les textures més lleugeres: "Busquem teixits orgànics com el cotó i el lli, sobretot que siguin transpirables, més que destapar-nos", assegura Marta Pontnou.

Pudor i sentit comú

Amb tot, sempre hi ha uns límits que es mouen entre el pudor i el sentit comú, però no deixen de ser recomanacions. "No oblidem que anem a treballar i no tot s'hi val", adverteix Gutiérrez. En aquest aspecte, totes dues estilistes coincideixen a evitar *tops* setinats que imiten la llenceria, escots molt pronunciats, transparències, peces molt ajustades o que mostren en excés les cames. Pel que fa als peus, s'enceta un meló. "T'has de sentir a gust, però recorda que no vas a la platja ni a una festa", explica Patricia Gutiérrez, que recomana algunes fórmules de calçat: "Una sabata plana o amb taló de pocs centímetres, un mocassí o una sandàlia arreglada són molt adequades". Marta Pontnou defensa el contrari. "Els peus tapats, i més si representes una institució de poder. T'imagines a Ursula von der Leyen al Parlament Europeu amb els dits a l'aire? Jo tampoc", conclou.

PARAMOUNT PICTURES

El significat ocult del vestit masculí

El vestit d'home, aquest conjunt integrat per pantalons, americana, armilla, camisa i corbata, va néixer al segle XVIII per diferenciar l'aristocràcia de la burgesia durant les revolucions liberals. "Llavors era elitista i marcava la distinció de classe", explica Sílvia Rosés, historiadora de moda i col·laboradora habitual de l'ARA. Al segle XIX, el seu ús es va consolidar quan sectors en alça com els ferrocarrils i els bancs van requerir als seus treballadors que utilitzessin aquesta indumentària per demostrar professionalitat, aportar credibilitat i crear identitat corporativa. Les grans transformacions van venir al segle XX: dels uniformes rígids fets a mida a les produccions massives i despersonalitzades.

Als anys 80, sota el paraigua del neoliberalisme, va sorgir el *power dressing*, coincidint amb la incorporació de la dona a les altes esferes dels negocis. I aquest poder el transferia precisament el vestit masculí: "Es presentaven més voluptuosos que mai, i dissenyadors com Nino Cerruti els van popularitzar a través de pel·lícules com *Pretty Woman* o *American Gigolo* amb un estil grandiloqüent", diu Rosés.

Actualment, per molt que els temps canviïn, el vestit d'home encara conserva els valors conservadors dels seus orígens en matèria econòmica, política i moral. "Dur-lo implica formar part del sistema. Diu el tipus de treball que fas, la ideologia de l'empresa i la posició social que exerceixes", afegeix. Si encara hi ha dubtes, Rosés planteja una qüestió final: "Per què en les professions creatives no veiem vestits masculins i, en canvi, en bufets d'advocats o entitats bancàries en trobem pràcticament sempre, sense excepció?" Sens dubte, el vestit d'home marca la diferència: "És inqüestionable", conclou.

Gent

María León, a judici per atemptat contra l'autoritat

ARA
BARCELONA

El jutjat d'instrucció número 18 de Sevilla ha obert aquest divendres judici oral contra l'actriu María León i dues persones més per l'altercat que van protagonitzar amb una patrulla de la policia local l'1 d'octubre del 2022. L'obertura del judici oral implica també que l'actriu haurà de pagar una fiança de 150 euros.

Els fets van tenir lloc l'1 d'octubre a la nit, quan l'actriu va veure una patrulla de la policia local interrogant un home que circulava amb bicicleta amb una copa de vidre a la mà. Mentre els agents li feien una prova d'alcoholèmia, que va sortir positiva, un grup de persones, entre elles León, van començar a increpar la policia i van gravar l'escena amb el mòbil. La patrulla va demanar la documentació a l'actriu i, com que no la portava, la van portar a comissaria per identificar-la. Va ser aleshores quan, presumptament, va agredir un dels agents, fet pel qual va ser detinguda i va passar la nit al calabós. L'endemà va ser traslladada als jutjats de Sevilla per fer un judici ràpid en el qual es va acollir al dret constitucional de no declarar i va ser posada en llibertat amb càrrecs.

És per aquests fets que la Fiscalia demana a León un any i nou mesos de presó per un presumpte delicte d'atemptat contra l'autoritat i una multa per un presumpte delicte lleu de lesions, fets que ella sempre ha negat i pels quals s'ha defensat al·legant que va ser "víctima d'abús policial". L'actriu no ha estat l'única acusada, perquè dues de les persones que l'acompanyaven la nit dels fets també han anat a judici, implicades presumptament en delictes d'atemptat i resistència a l'autoritat. Per la seva banda, els tres agents de la policia local que formen part de l'acusació particular han reclamat a León una condemna de presó de dos anys i un dia per un delicte d'atemptat contra l'autoritat, a més de sol·licitar un pagament d'una multa de 5.400 euros per presumptes delictes de desobediència i lesions.

EUROPA PRESS

La narració dels agents

Segons l'atestat policial, mentre feien la prova d'alcoholèmia al ciclista, un grup de 10 o 12 persones on hi havia María León va començar a increpar-los. Apunten que León presumptament va gravar els fets amb el seu telèfon mòbil tot i que se li va demanar que deixés de fer-ho. L'atestat també diu que "la investigada es va dirigir al policia dient "Tonto, tu què ets, el xèrif?", cosa que l'agent va considerar una falta de respecte i li va demanar la documentació per sancionar-la per una infracció administrativa. Segons la versió dels policies, l'actriu no portava a sobre la identificació i els agents li van demanar que pugés al cotxe per identificar-la a comissaria. L'atestat policial afegeix que diverses persones haurien rodejat el cotxe patrulla i una d'elles hauria obert una porta. Aleshores, León va intentar sortir del vehicle i un agent l'hi va intentar impedir, moment en què suposadament l'actiu l'hauria colpejat, fet que va derivar en la seva detenció i inici de la causa.

Vanessa Hudgens, contra els paparazzis

L'actriu **Vanessa Hudgens**, coneguda per *High School Musical*, ha vist com un dels moments més feliços de la seva vida, el naixement del seu primer fill, quedava enterbolit per l'assetjament dels paparazzis. Hudgens s'ha queixat que els fotògrafs fessin fotos del nadó abans que ella i la seva parella, el jugador de beisbol **Cole Tucker**, poguessin anunciar el naixement de la criatura. En les fotos publicades es podia veure l'actriu sortint de l'hospital en cadira de rodes i portant en braços el seu fill, nascut el mateix dia que Tucker, que va celebrar el seu 28è aniversari amb l'arribada del nadó.

GETTY

"Ens entristeix que la privacitat de la nostra família no hagi estat respectada i se l'hagi explotat en un moment tan especial a causa de la cobdícia d'un teleobjectiu que alimenta els mitjans de comunicació", ha expressat Hudgens a través del seu perfil d'Instagram. "Malgrat tot, la mare, el pare i el nen estem feliços i sans", conclou l'actriu.

Hudgens, de 35 anys, va fer públic que estava embarassada durant la cerimònia dels Oscars d'aquest any, al març. Per tercer any consecutiu, ella va ser l'encarregada de conduir el xou de la catifa vermella abans de la gala de premis. L'actriu va sorprendre tothom apareixent amb un ajustat vestit negre que feia evident la seva panxa d'embarassada.

Hudgens i Tucker s'havien casat tres mesos abans, el desembre del 2023, a Tulum, Mèxic.

EL DARRER PARTIT DE TONI KROOS
Comiat amarg per a Toni Kroos, que després d'anunciar quan va acabar la lliga que penjava les botes, ahir va disputar el seu últim partit com a professional.

Esports

CARVAJAL, EXPULSAT
El lateral va ser expulsat en veure dues targetes grogues i no podrà jugar les semifinals. Le Normand, per acumulació de grogues, tampoc.

PEDRI, LESIONAT
El migcampista del Barça té un esquinç al lligament lateral intern del genoll esquerre per culpa d'una entrada de Toni Kroos.

Lamine Yamal i Dani Olmo celebrant el primer gol de la selecció espanyola, obra del jugador de Terrassa.
RONALD WITTEK / EFE

Dani Olmo condueix Espanya a les semifinals de l'Eurocopa

El futbolista de Terrassa marca i assisteix en el sofert triomf del combinat estatal contra Alemanya (2-1)

ALBERT NADAL
PERIODISTA

Si hi ha una cosa que no se li pot negar a la selecció espanyola, plena de jugadors joveníssims, és que diverteix de valent a qui es mira els seus partits, bé sigui per simpatia amb el combinat estatal bé sigui per gaudir d'una bona estona de futbol malgrat no empatitzar gaire amb els seus colors. Joventut, valentia i diversió. I talent, molt talent. Com el del català Dani Olmo, el gran protagonista d'un triomf lluitat i sofert d'Espanya per carregar-se Alemanya, l'amfitriona, a la pròrroga (2-1) i classificar-se per a les semifinals. El terrassenc va marcar el primer gol del partit i va servir l'assistència a Mikel Merino perquè marquès la diana definitiva quan tan sols quedava un minut per al final del temps extra.

Olmo es va colar per la porta gran a la festa d'una selecció comandada per dos punyals a les bandes, Lamine Yamal i Nico, que fan les delícies de la competició mentre molts seguidors del Barça tenen somnis humits pensant que el curs vinent podrien compartir vestidor a Barcelona. Abans de la festa d'Olmo, el partit havia començat marcat per l'electricitat dels dos extrems i un intercanvi de cops amb Alemanya. Les dues seleccions havien sortit disposades a buscar la victòria i no enrocar-se a especular. No hi havia lloc per a la timidesa al Stuttgart Arena. S'enfrontaven dos equips valents: un, l'amfitrió, obligat a engrescar la seva afició, i l'altre, amb la rauxa dels esmentats Lamine Yamal i Nico, la velocitat i l'envejable cabellera de Marc Cucurella, el tremp de Rodri com a director d'orquestra i, especialment, la verticalitat i l'olfacte d'Olmo.

El jugador de Terrassa, criat al planter del Barça, va entrar en acció abans del previst. En la prèvia només un dubte planava sobre l'onze que escolliria Luis de la Fuente per afrontar el partit més complicat fins ara: jugaria Pedri o Olmo? El seleccionador espanyol va resoldre el dubte confiant en els mateixos titulars que li havien funcionat fins ara en els duels més exigents i l'escollit va ser el tinerfeny. Pedri, però, cauria lesionat abans dels deu minuts de partit. El malson de les lesions musculars fa temps que persegueix el migcampista blaugrana, que aquest cop va haver d'enfilar el camí de la infermeria després d'una entrada duríssima de Kroos.

Malgrat sacsejar els plans inicials del preparador espanyol, l'entrada d'Olmo va ser un regal per a Espanya. El terras-

Espanya		Alemanya
ENTRENADOR: Luis de la Fuente		**ENTRENADOR:** Julian Nagelsmann
2		1

JUGADORS
Unai Simón; Carvajal, Le Normand (Nacho, 46'), Laporte, Cucurella; Rodrigo, Fabián (Joselu, 102'), Pedri (Dani Olmo 8'); Lamine Yamal (Ferran Torres, 63'), Nico Williams (Mikel Merino, 79') i Morata (Oyarzabal, 79')

TARGETES
Le Normand (30'), Ferran (74'), Unai (82'), Rodrigo (110') i Carvajal (100' i 124')
Carvajal (124')

GOLS
Dani Olmo (52') i Mikel Merino (119')

JUGADORS
Neuer; Kimmich, Rüdiger, Tah (Thomas Müller, 80'), Raum (Mittelstädt, 57'); Can (Andrich, 46'), Kroos, Gündogan (Füllkrug, 57'); Sané (Wirtz, 46'), Havertz (Anton, 91') i Musiala

TARGETES
Rüdiger (13'), Raum (28'), Andrich (56'), Kroos (67'), Mittelstädt (73'), Schlotterbeck (8'), Wirtz (94') i Undav (113')
Cap

GOLS
Wirtz (89')

ESTADI: Stuttgart Arena ■ **NOMBRE D'ESPECTADORS:** 54.000 ■ **ÀRBITRE:** Anthony Taylor (Anglaterra)

França passa a semis derrotant Portugal a la tanda de penals

El blaugrana João Félix falla el tercer llançament d'un partit sense gols

Portugal	0 (3)
França	0 (5)

Portugal: Diogo Costa; Cancelo (Semedo, 74'), Rúben Dias, Pepe, N. Mendes; Bruno Fernandes (Conceição, 74'), Palhinha (Neves, 90'), Vitinha (Nunes, 119'); Bernardo Silva, Cristiano Ronaldo i Rafael Leao (João Félix, 106'). **Entrenador:** Bob Martínez.
França: Maignan; Kounde, Upamecano, Saliba, Hernández; Kanté, Tchouaméni, Camavinga (Fofana, 91'); Kolo Muani (Thuram, 86'), Griezmann (Dembélé, 67') i Mbappé (Barcola, 106'). **Entrenador:** Deschamps.

Gols: cap. **Tanda de penals:** Dembélé (0-1), Cristiano (1-1), Fofana (1-2), Bernardo (2-2), Kounde (2-3), João Félix (falla), Barcola (2-4), N. Mendes (3-4) i Theo Hernández (3-5).
Àrbitre: Michael Oliver (Anglaterra).
T.grogues: Palhinha (79') i Saliba (84'). **T.vermelles:** cap.
Estadi: Volksparkstadion (Hamburg). 47.789 espectadors.

MARTÍ MOLINA
BARCELONA

França serà la rival d'Espanya a les semifinals de l'Eurocopa. El conjunt gal va derrotar Portugal a la tanda de penals (0-0, 3-5) en un partit que va anar de menys a més i que només va tenir emoció en el tram final. L'eliminatòria de quarts es decidia des dels onze metres, i el blaugrana João Félix , que tan sols havia disputat 90 minuts en tot el torneig i que havia sortit a la segona part de la pròrroga, fallava el seu llançament.

No hi va haver gols en els primers 90 minuts. Tampoc a la pròrroga. Ni tampoc gaires ocasions a la primera part, que va passar sense pena ni glòria. França va fer gal·la del plantejament que més li agrada al seleccionador Deschamps, el de ser rocós en defensa i confiar en alguna transició per marcar gol. I Portugal, a l'expectativa, no va córrer riscos.

Els jugadors de França celebrant la classificació. LISI NIESNER / REUTERS

La cosa es va animar al segon temps, quan Portugal va fer un pas endavant i va tenir algunes arribades molt interessants per obrir el marcador. Les més clares, de Bruno Fernandes i Vitinha, que sempre van topar amb el porter Maignan. França també hauria pogut marcar amb les rematades de Kolo Mouani i Camavinga, que van sortir fora, la primera de les quals refusada a l'últim instant per Diogo Costa. Deschamps va provar de revolucionar el partit amb Dembélé, que va entrar en el lloc d'un desaparegut Griezmann, va sacsejar la banda dreta de l'atac francès i va estar a punt de marcar amb un xut llunyà que va fregar l'escaire.

L'exblaugrana va donar un altre aire a França, amb canvis de ritme i conduccions eternes. Però, igual que al Barça, a Dembélé se li fonien els ploms. Tampoc va tenir el dia Mbappé, que va ser substituït a la pròrroga i que continua fent una Eurocopa molt discreta i va acabar substituït. Igual que Cristiano Ronaldo, tot i que en el seu cas ho juga tot però sense trobar el camí del gol.

João Félix va entrar per jugar els últims quinze minuts, i va tenir una ocasió força clara per obrir el marcador d'una eliminatòria que estava destinada a decidir-se a la pròrroga. Però va fallar, com també el penal, que va refusar el pal i va ser la condemna per a Portugal.

Empat de la selecció alemanya

La diana d'Olmo havia picat l'orgull dels alemanys i Espanya començaria a patir més per retenir la pilota i li tocaria defensar-se amb dents i ungles. L'entrenador alemany ben aviat va incorporar pólvora al terreny de joc. A l'amenaça de Musiala i Havertz s'hi sumava Füllkrug, que no tardaria a posar la por al cos del combinat espanyol després d'estavellar una rematada al pal. No s'acabarien aquí els ensurts per a Espanya, perquè Unai Simón va cometre una errada en un servei de porteria que no va saber aprofitar Havertz, amb una vaselina que va sortir alta.

Continuava el patiment per a la selecció de De la Fuente, que rebria una dolorosa galleda d'aigua freda amb el gol de l'empat de Wirtz quan faltaven només dos minuts per al final del temps reglamentari. Wirtz va tenir la fortuna que no havia tingut abans Füllkrug i va rematar a plaer una assistència amb el cap de Kimmich. La diana enviava el desenllaç del partit a la pròrroga.

Tot i que Espanya va saber entrar bé al temps extra, aconseguint retenir més la pilota i provocant alguna ocasió, com una rematada creuada d'Oyarzabal, Alemanya va generar molt més perill. Wirtz va tornar a amenaçar amb una rematada que va sortir desviada per ben poc i els alemanys van reclamar penal per unes mans involuntàries de Cucurella. Unai Simón també es va haver de lluir després d'una nova rematada de Füllkrug. Era l'avantsala, el patiment necessari abans de l'esclat d'emoció del combinat espanyol amb la diana definitiva de Mikel Merino, amb una colossal rematada de cap que val un bitllet per a les semifinals de l'Eurocopa.

GIRONA

Quique Cárcel, director esportiu del Girona, posant per a l'ARA en una fotografia d'arxiu.
DAVID BORRAT

Més de 400 operacions: vida i miracles de l'arquitecte del Girona

L'obra de Quique Cárcel al Girona FC, el projecte de la seva vida, compleix deu anys

Perfil

JORDI BOFILL
GIRONA

Quique Cárcel va ser presentat com a director esportiu del Girona el 3 de juliol del 2014. "El club s'està fent històric a Segona A. Pocs equips hi han encadenat set anys, per alguna cosa deu ser", valorava sense arribar a intuir ni el solar on havia aterrat ni tot el que vindria en una dècada inimaginable. "Hem de buscar realisme i fer les coses ben fetes", matisava, collat per una caixa forta plena de teranyines, lluny dels 100 milions de pressupost dels quals disposa actualment. Va ser en la misèria econòmica quan va atrevir-se a fer volar la imaginació, plasmant un tarannà que encara es manté: donar oportunitats a futbolistes que no passaven per un bon moment amb l'esperança que Montilivi els despertés. Va crear una identitat dissenyant bons vestidors, alimentant la companyonia i el sentiment de pertinença a un club, el Girona, que ho tenia tot per fer.

Deu anys després, els gironins floten de felicitat. En aquest interval de temps ha passat de tot. I de tot vol dir de tot. Dos ascensos a Primera, una classificació per a la Champions històrica i dues permanències més a l'elit defineixen el glamur. Però abans, Cárcel va picar pedra fins a convertir els blanc-i-vermells en un gegant de la categoria de plata quan tan sols era un convidat de luxe al futbol professional que sobrevivia com podia. Va perdre dos *play-offs* d'ascens abans de tastar el caviar per primera vegada; en va perdre un parell més, amb l'afegit d'un descens cruel cap a l'infern, abans de repetir glòria entre els millors. Cárcel hi ha perdut cabells, però no energia. I ha guanyat un títol, la Supercopa de Catalunya.

El director esportiu barceloní té mil aventures per explicar. De bones, esclar, i també de dolentes. De la satisfacció per haver sabut convertir un projecte guanyador, fet a mida, acompanyat per persones de la seva confiança, a la cara més crua, la de les faltes de respecte a les xarxes socials, el desgast o plantejar-se engegar-ho tot a pastar fang. El Girona és el club de la seva vida, però uns minuts més tard de la seva presentació, aquell llunyà 2014, va temptejar amb el llavors president, Francesc Rebled, la seva rescissió perquè no es veia "capaç de treballar en la mateixa línia que el Girona portava". Sort que no va anar a més, perquè probablement ni uns ni altres haurien tingut l'impacte per si sols que han tingut anant de bracet.

És difícil oblidar la primera decisió: demanar a tres capitans, Jandro, Juanlu i David García, que s'abaixessin el sou perquè el contracte signat no es podia afrontar. Cárcel mai no ha estat un home de grans celebracions; més aviat ha patit, i Montilivi, en això, hi té la pell endurida. També en l'eufòria, quan no va celebrar el primer ascens com hauria desitjat, perquè al cap hi tenia les reunions que faria l'endemà, on negaria a algun dels herois la seva continuïtat a la plantilla. Prendre decisions va amb el càrrec, sí, però algunes són massa doloroses quan els projectes estan envoltats de relacions personals i de confiança. Fer mal és inevitable. Cárcel, una persona de la màxima confiança dels propietaris, que sempre ha rebutjat les ofertes que ha rebut, ha après a alliberar-se i a ser feliç. Però li ha costat.

Més de 400 moviments

Anem a les xifres. Quantes operacions ha tancat? Més de 400 entre traspassos, rescissions, cessions que arriben, cessions que tornen i finalitzacions de contracte, segons el portal Transfermarkt. Quants diners ha rebut? Uns 78 milions d'euros. Quants n'ha invertit? Uns 79. Números gairebé idèntics. El primer moviment va ser la cessió de Jonás Ramalho. El primer traspàs arribaria un any més tard, quan es van pagar uns 150.000 euros al Llagostera per Alcalá. En aquell moment, va ser el fitxatge més car de la història del Girona, que aquest estiu ja ha invertit uns 12 milions en Ladislav Krejci, que s'ha quedat amb el particular trofeu del fitxatge més car, i 9 per Abel Ruiz. La Champions i les seves històries.

El Girona ha jugat 453 partits en aquests deu anys, amb punts àlgids evidents com són sempre les victòries, algunes de cridaneres com les aconseguides contra el Barça i el Madrid. L'exigència ha comportat asteriscos, com ara que part de l'entorn blanc-i-vermell confongués expectatives i entengués com a fracassos temporades que en altres temps haurien estat inoblidables. Quan t'acostumes al caviar ja no vols res més, però això no justifica els excessos cap a la figura d'un director esportiu que, per si no en tenia prou amb el pes de la derrota, ha hagut de conviure amb la toxicitat de les xarxes socials. "A casa hem plorat molt [té una filla i un fill]. Vaig parar de mirar-les, però els fills són joves, tenen mòbil i han vist de tot. Bromes de molt mal gust. Sogues al coll [se li trenca la veu recordant aquells moments amb la família]. Va ser complicat. També per a la meva dona. És la persona que sempre ha estat al meu costat, em coneix i ho ha patit", revelava al llibre *Endavant, Girona! Les claus de l'èxit*.

Connectar amb Míchel, un entrenador que ha millorat l'era viscuda amb Machín, va impedir que marxés, tal com ha reconegut moltíssimes vegades. Cárcel s'havia buidat i amb la figura del tècnic madrileny es va tornar a omplir. Ara té feina, però manté la humilitat i els peus a terra: gaudirà de la Champions, només faltaria, tot i que sap que el gran objectiu és mantenir el Girona a Primera Divisió per consolidar-lo. La seva obra, el projecte de la seva vida al club de la seva vida, encara té capítols per escriure.

RENDIMENT ESPORTIU

L'eivissenca que va salvar la carrera de Tony Parker comparteix la seva recepta

Lorena Torres vol traslladar el seu aprenentatge a les persones que mai guanyaran una medalla olímpica

Reportatge

ÀLEX GOZALBO
BARCELONA

"Sempre he volgut destacar en un món esportiu dominat pels homes. Durant el coronavirus vaig patir una situació personal difícil, el meu món es va aturar i ara he canviat les meves prioritats. Vull aprofitar la meva vida d'una manera diferent. El meu repte és ser feliç". Després de treballar durant dues dècades amb alguns dels esportistes més famosos del món, Lorena Torres també vol traslladar el seu aprenentatge a les persones que mai guanyaran una medalla olímpica ni una Lliga de Campions. Per això ha escrit un llibre.

"Soc una dona competitiva i tossuda que s'ha hagut de superar moltes vegades. He passat per molts moments en què m'han posat les coses difícils. Des de fora, el món de l'alta competició sembla fantàstic i fabulós, però la realitat és que és molt difícil. Hi ha moments en què plores, et posen obstacles i les coses no surten com vols", adverteix Torres.

L'eivissenca, doctora en ciències de l'esport, va tenir un paper destacat a la NBA com a coordinadora de ciències de l'esport als San Antonio Spurs i com a directora de rendiment als Phidalephia 76ers. Després del seu pas per la NBA, el 2021 va fitxar com a coordinadora de l'àrea de rendiment de la selecció masculina de bàsquet. Actualment és directora de rendiment a You First –l'agència de representació d'Alexia Putellas, Fabián Ruiz, Ja Morant i Ona Carbonell, entre altres– i consultora de plans de rendiment. You First és una empresa espanyola que s'ha internacionalitzat i que a finals del 2022 va entrar a la llista de *Forbes*.

Lorena Torres és directora de rendiment a You First, l'agència de representació d'Alexia Putellas, Fabián Ruiz i Ona Carbonell, entre d'altres. ARA

"A la NBA vaig viure les vivències personals més potents", reconeix Torres. Un dels seus casos d'èxit és el de Tony Parker. "Quan vam començar a treballar plegats, tenia molta curiositat sobre el que em podria aportar. Així que vaig fer-li moltes preguntes. El seu coneixement em va sorprendre, era una bogeria... És tan apassionada i tan entregada que es va guanyar el meu respecte i es va convertir en una de les persones més importants de la meva carrera", reconeix l'exjugador, quatre vegades campió de la NBA.

Parker és l'autor del pròleg d'una obra (*Supérate*, editat per Conecta) en què Torres surt de la seva zona de confort, que és l'esport d'alt rendiment. "El llibre no és per a esportistes. Va dirigit a persones curioses que volen millorar, gent que quan vol superar-se busca informació perquè les coses li surtin millor. Hi ha recomanacions de nutrició, però també eines per ser creatius. És una visió 360º plena de divulgació. Per poder creure en tu, t'has de sentir bé. L'esport és clau, tant pel que fa al vessant físic com al psicològic", argumenta.

"No passa res si no aconsegueixes sempre ser el millor. Qui és capaç de guanyar totes les competicions en què participa? El fracàs forma part del procés. Perdre no significa ser un perdedor, perquè de les derrotes pots aprendre'n moltes coses. El pas important és intentar les coses", analitza Torres.

Ona Carbonell, un cas d'èxit

Lorena Torres no només ha treballat amb jugadors de bàsquet, sinó també amb medallistes olímpiques com Ona Carbonell. "Ella ha sigut un referent per a mi com a professional i també com a dona que s'ha obert un camí en un món d'homes. No només ha sobreviscut, sinó que també ha destacat. Ella va ser la primera entrenadora que vaig tenir. Hem passat per moltes etapes juntes i s'ha convertit en una amiga. És una dona amb molta personalitat que ens empodera a totes. Té les coses molt clares, que és bàsic quan et vols moure en un món d'homes. Sempre ha tingut molta confiança en ella mateixa. En molts àmbits la igualtat de gènere no és fàcil", diu la nedadora.

Segons Carbonell, Torres s'anticipa a les necessitats dels esportistes. "No es tracta de recuperar-te d'una lesió, sinó d'ajudar-te a fer que no et lesionis. Hi ha una sèrie de coses que et poden ajudar a competir millor i, gràcies a ella, ho vaig aconseguir. Va estudiar tots els aspectes de la meva vida per veure quins podia corregir per arribar a ser campiona olímpica. La rutina del dia a dia no ens permet pensar gaire. Jo tenia molta disciplina, però ella em va empènyer a fer més treball de gimnàs fora de la piscina, que a mi em costava molt".

BARÇA

El 'forensic' contra Bartomeu arriba finalment als jutjats

ARA
BARCELONA

L'auditoria *forensic* que va presentar l'actual directiva del Barça contra la junta de Josep Maria Bartomeu ha arribat finalment als tribunals. El jutjat d'instrucció número 16 de Barcelona ja està investigant la gestió dels anteriors mandataris, segons avançava el *Què t'hi jugues* de la Cadena SER. La causa ha estat declarada secreta i ha estat fruit de la investigació de la Fiscalia, que s'ha allargat més d'un any.

El club, ara sota la presidència de Joan Laporta, va presentar el febrer del 2022 un informe on es detectaven presumptes irregularitats en la gestió de Bartomeu, algunes de les quals podien arribar a suposar un delicte penal. Segons va detallar en el seu dia el Barça, en una compareixença que va fer el president Laporta en persona, la mala gestió podria haver suposat un perjudici per al club d'uns 30 milions d'euros per "pagaments sense causa, amb causa falsa o amb imports desproporcionats".

Moviments sospitosos

Entre aquests pagaments hi ha la comissió del fitxatge de Malcom, de 10 milions d'euros, quan el traspàs havia estat de 40 milions (el 25%). També s'assenyalaven els 1,7 milions pagats al Club Esportiu Laietà per molèsties, soroll i pols previs a les obres de l'Espai Barça. O els 15 milions extres pagats a l'Atlètic de Madrid unes setmanes després d'abonar la clàusula de 120 milions d'Antoine Griezmann.

La investigació de la Fiscalia ha durat més d'un any, abans de traslladar aquestes presumptes irregularitats al jutjat penal. La causa està declarada secreta. Segons detalla el programa, inicialment el cas es va traslladar al jutjat d'instrucció número 16, que va cedir-lo al 32. Però aquest últim es va inhibir i el cas ha tornat al 16.

L'informe *forensic* el va emetre l'empresa Kroll i arribava després que el club anunciés unes pèrdues la temporada 2020/21 –que va començar Bartomeu i va acabar Laporta– de 481 milions. En paral·lel, Carles Tusquets, president de la comissió gestora, també va denunciar en el seu dia factures irregulars que ell s'havia negat a signar.

Josep Maria Bartomeu en una imatge del 2020. GERMÁN PARGA / FCB (VIA EFE)

'SNOOKER'

L'advocat d'una Big Four que somia en 22 boles i sis forats

Aleix Melià compagina la seva feina amb la pràctica d'una modalitat de billar

Perfil

GUILLEM DELSO
BARCELONA

Quan a les vuit de la tarda Aleix Melià (Barcelona, 1996) surt del seu despatx a Deloitte, on treballa com a advocat en dret fiscal, intenta tenir temps d'anar a La Centena, una sala de billar al barri de Sant Andreu. Allà no sempre troba una taula lliure per jugar, però quan la troba sorprèn els presents. És el millor jugador de *snooker* d'Espanya, una modalitat de billar amb una taula més gran, quinze boles vermelles, sis de colors diferents i la blanca.

Una tradició familiar

Melià va descobrir aquest esport amb vuit anys per influència del seu avi, que era jugador de carambola, i se'n va enamorar amb onze, quan el veia per la televisió amb el seu pare: "Ens agradava moltíssim, i el meu pare em va dir que quan fos més gran em portaria a provar-ho". A aquella edat Melià ni tan sols feia l'alçada suficient per arribar a una taula de *snooker*. Amb catorze va començar a practicar al Bowling de Pedralbes i va anar a una escola de tecnificació a Sheffield (Anglaterra) durant un estiu. Allà va confirmar la seva passió i va adonar-se que no tindria mai prou nivell per dedicar-s'hi. En tornar a Barcelona, però, va deixar la resta d'esports que practicava per centrar-se en l'*snooker*. Amb un entrenador va començar a destinar-hi hores per perfeccionar la tècnica.

L'arribada del referent

Sempre amb els peus ben clavats a terra, amb divuit anys va entrar a la Universitat de Barcelona per estudiar dret. Mentrestant, amb quatre amics amb qui practicaven al Billar Monforte, van llogar una sala privada i hi van posar una taula per entrenar-se.

Per allà va aparèixer Daan Leyssen, un belga que jugava a *snooker* des dels sis anys. Es va convertir en el referent de Melià. "És qui més m'ha servit a mi i a la resta de jugadors de Catalunya: jugar contra algú millor que tu és el millor entrenament". Leyssen també volia dedicar més hores a l'*snooker* i va convertir la sala privada en el seu negoci: la sala de billar La Centena.

Mentre aprovava assignatures de la universitat, Melià va començar a apuntar-se a tornejos. Els 200 jugadors de *snooker* d'Espanya i Portugal competeixen a la lliga LASE i la Federació Espanyola de Billar organitza anualment el Campionat d'Espanya de Snooker. El seu bon rendiment li obria portes. "He participat en quatre campionats amateurs d'Europa i en cinc Mundials". Com a guanyador del Campionat d'Espanya, Melià podia accedir als tornejos internacionals becat.

Però el 2021 l'Aleix Melià advocat va tornar a frenar l'Aleix Melià jugador. El seu millor resultat, un bronze al Campionat Amateur d'Europa, va coincidir amb el seu fitxatge per KPMG, una empresa comptable de les denominades Big Four.

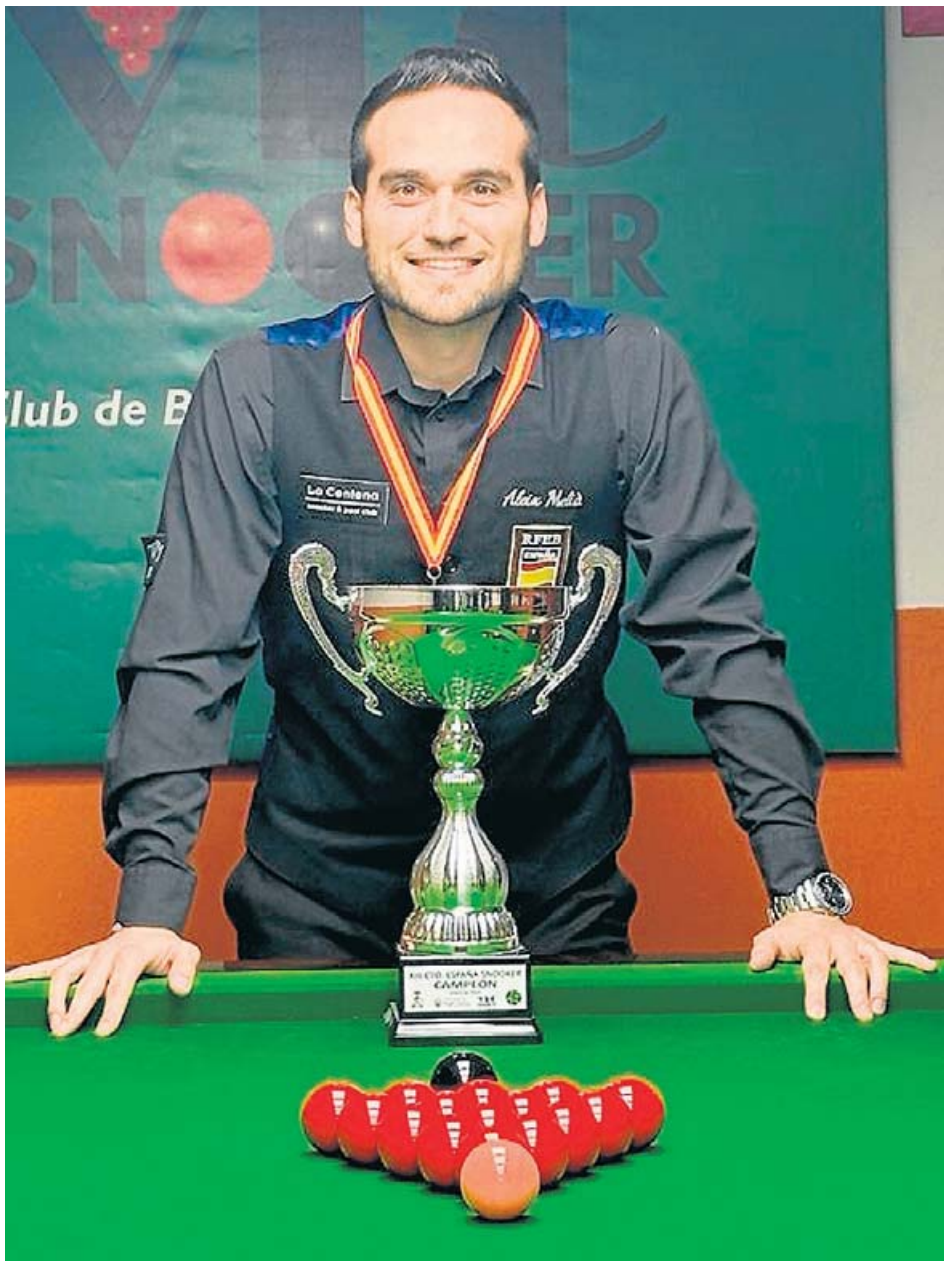

Aleix Melià és jugador de *snooker*, una modalitat de billar amb una taula més gran, quinze boles vermelles, sis de colors diferents i la blanca. ARA

El creixement professional

L'entrada al món laboral va canviar les coses per a Melià: "Els primers anys de la meva carrera professional he de treballar moltes hores". Ha exercit a KPMG i ara a Deloitte. Entre assessoraments i declaracions fiscals, les hores davant d'una taula de *snooker* es redueixen dràsticament. Mentrestant, La Centena va creixent, explica Melià satisfet. "Cada vegada hi ha més socis i cada vegada és més complicat, també, tenir la taula lliure i poder-se entrenar". Ara Melià hi va un cop o dos per setmana, però a vegades s'ha de quedar a la barra prenent una Coca-Cola. Ser el campió d'Espanya no et dona dret a jugar si algú arriba abans que tu.

Leyssen vol acabar amb aquest problema i pensa en traslladar La Centena a un local més gran. El creixement de l'*snooker* a Espanya és general, explica Melià: "Cada vegada hi ha més afició i gent que el practica". Però també hi ha la part negativa. "En infraestructura, jugadors, àrbitres, federació... estem a anys llum d'altres països d'Europa". Aquest any la Federació Espanyola s'ha començat a moure i ha creat el rànquing espanyol, amb quatre tornejos durant l'any en diferents ciutats del territori. Els millors classificats tenen bitllet per als campionats internacionals.

Malgrat les poques hores d'entrenament, Melià se sent "amb més confiança que mai i capaç de guanyar qualsevol". De fet, al mes de gener va tornar a guanyar el Campionat d'Espanya Amateur. Tot i estar consolidat a Deloitte, el somni d'arribar al Top 128 mundial de *snooker* sempre hi és. La majoria de jugadors que hi són, anglesos i xinesos, poden viure d'aquest esport. Per accedir-hi cal guanyar el Campionat d'Europa o el Mundial d'amateurs, però també existeix la via dels campionats de final de temporada, on s'aconsegueixen vuit places. Melià s'hi vol presentar per canviar els despatxos d'advocats per les taules de *snooker*.

Qui sap si d'aquí uns anys Aleix Melià serà el jugador de *snooker* que fa d'advocat en el seu temps lliure.

enbreu

Tenis - Wimbledon

Alcaraz remunta i supera Tiafoe en cinc sets

Carlos Alcaraz ja és als vuitens de final de Wimbledon després de derrotar el nord-americà Frances Tiafoe en cinc sets (5-7, 6-2, 4-6, 7-6 i 6-2). El murcià, vigent campió a Londres, va necessitar gairebé quatre hores per superar ronda. El seu rival sortirà del partit entre Brandon Nakashima i Ugo Humbert, que es va suspendre per culpa de la pluja (1-2 per al francès i empat a 6 al quart set). També acabarà avui el seu partit Roberto Bautista Agut.

Carlos Alcaraz celebrant el triomf davant Tiafoe. ADAM VAUGHAN / EFE

Ciclisme - Tour

Evenepoel s'endú la crono i retalla distàncies

El belga Remco Evenepoel va fer bona la seva condició de campió del món de contrarelloatge i va imposar-se a l'etapa d'ahir, en la que va ser la seva primera victòria a la ronda francesa. El ciclista del Soudal, que debuta al Tour, va retallar 12 segons a la general a l'eslovè Tadej Pogacar, que manté el mallot groc amb una renda de 33 segons sobre el belga. Avui, etapa de mitja muntanya amb inici i final a Troyes de 199 quilòmetres.

Remco Evenepoel durant la crono d'ahir. KIM LUDBROOK / EFE

Motor - Fórmula 1

Carlos Sainz, a un pas de fitxar per l'escuderia Alpine

El futur de Carlos Sainz passa per pilotar un Alpine la temporada vinent. Així ho assegurava *La Gazzetta*, que detallava que el madrileny serà el cap de files de l'equip i signarà per dos anys. Mentrestant Sainz, encara amb un Ferrari, disputa aquest cap de setmana el Gran Premi de la Gran Bretanya. Avui, la qualificació (16 h, DAZN).

Vols tenir un bon paper?

ara
Última hora
Josep Rull, nou president del Parlament amb els vots de Junts, ERC i la CUP
El BOE publica la llei d'amnistia, que entra en vigor
ara
ara.cat
"Els diners no t'han de controlar: els tu has de controlar els diners"

Llegeix el diari de paper de dissabtes i diumenges i en digital de manera il·limitada cada dia

Paper cap de setmana + digital il·limitat per només 15 €/mes*

Subscriu-t'hi a **d.ara.cat/ofertapaper** o escanejant el codi. També ens pots trucar a **93 275 11 10**

*Pagament trimestral de 44,69 € ~~75 €~~

ara

PROGRAMACIÓ TELEVISIVA

INFORMACIÓ SERVIDA PER ONEDATA

TV3

06.00 **Notícies 3/24.**
12.20 **El tros** (Concurs). ...i de casa ens tragueren Pagesos i urbanites es desafien a amuntegar i tallar llenya sota l'atenta mirada de Marta Casas, experta en la matèria. Després, Anna Simon anuncia les dues parelles nominades: una l'escullen els concursants, i l'altra la seleccionen els jutges i la convidada. Finalment, la prova d'eliminació consisteix a collir pomes amb un punxó mentre l'altre membre de la parella compta segons fins arribar a un temps establert. La destresa i la precisió decideixen qui continua al concurs i qui se'n va cap a casa.

13.50 **Zona zàping** (Zàping). Programa d'entreteniment que ofereix un resum de les imatges més espectaculars i divertides del món de l'esport.
14.30 **Telenotícies migdia.** Presentador: Ramon Pellicer. Esports: Dani Ramírez.
15.40 **Tarda de cine: Secrets de família.** Canadà, 2021. Dir.: Stefan Brogren. Int.: Alex Paxton-Beesley i Madelyn Keys. La Katherine va ser mare en plena adolescència, ara fa 20 anys. La Joyce, l'àvia de la nounada, va donar-la en adopció i va fer creure a la Katherine que el nadó havia nascut mort. Actualment la Katherine i el Chuck són pares de la Haley, una nena de sis anys que està greument malalta de leucèmia. Aleshores apareix una donant de medul·la òssia, la Libby, que aconsegueix salvar-li la vida. L'àvia de la Haley remou cel i terra, fins a extrems diabòlics, per impedir que se sàpiga que aquesta noia de 20 anys és en realitat l'altra filla de la Katherine.

17.20 **Tarda de cine: Nadia.** França, 2016. Dir.: Léa Fazer. Int.: Barbara Schulz i Thomas Doret. La Nadia està molt orgullosa del seu fill Noè, a qui educa sola als afores de París i que acaba de ser admès en una prestigiosa escola de secundària parisenca. Per tal d'afavorir els seus estudis, la Nadia es trasllada a París i s'endeuta perquè no li falti res. A poc a poc, desenvolupa una addicció al consum.
19.10 **Hudson & Rex** (Sèrie). Sota pressió: El cos d'un submarinista aparentment assassinat apareix en una platja. Un cop identificat, el Hudson contacta amb la seva xicota, amb qui l'home va discutir en públic el mateix dia que va morir. Quan el Rex i el Hudson troben el cotxe abandonat de la víctima, veuen com un desconegut el fa explotar. Tot i la negativa de l'home a parlar, els investigadors de delictes greus comencen a estirar d'un fil que els porta a un grup secret d'ecoterroristes.
20.15 **Tens un minut?** (Concurs). Els millors moments Concurs en què els participants que accepten el repte han de respondre, en un minut, el màxim de preguntes possibles sobre llengua i cultura catalanes per tal d'endur-se els diners, que es van acumulant amb cada resposta correcta.
21.00 **Telenotícies vespre.** Presentador: Ramon Pellicer. Esports: Dani Ramírez.
22.05 **Havaneres a Calella de Palafrugell** (Musical). Programa especial dedicat a la Cantada d'Havaneres de Calella de Palafrugell, un espectacle tradicional que arriba cada any amb l'estiu.

23.55 **Copa Amèrica** (Esportiu) Colombia-Panamá. Quarts de final. Comentaristes: Jordi Sunyer, Àlex Castells i Agustí Alavés. Des de l'State Farm Stadium.. En directe.
02.05 **Notícies 3/24.**
02.55 **Copa Amèrica** (Esportiu) Uruguay-Brasil. Quarts de final. Comentaristes: Jordi Sunyer, Àlex Castells i Agustí Alavés. Des de l'Allegiant Stadium.. En directe.
05.00 **Notícies 3/24.**

SX3 / 33

06.00 **Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir.**
06.45 **Les tres bessones.**
07.11 **Agent Binky: Mascotes de l'univers.**
07.33 **Comptem amb la Paula.**
08.03 **LooLoo Kids.**
08.09 **Titó.**
08.36 **LooLoo Kids.**
08.42 **La fàbrica de somnis dels germans constructors.**
09.03 **Mascotes sapastres.**
09.15 **Leo da Vinci.**
09.39 **Cute.**
10.03 **Ràndom.** Presentadors: David Its Me, Maria Bouabdellah.
10.28 **Els pingüins de Madagascar.**
11.13 **Els germans Kratt.**
11.34 **Els Mini Ninges.**
12.06 **Mascotes sapastres.**
12.29 **Artús i els vailets de la Taula Rodona.**
13.14 **Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir.**
14.02 **El xai Shaun.**
14.51 **El millor en tot.**
15.30 **Pel·lícula: La Ponyo al penya-segat.** Japó, 2008. Dir.: Hayao Miyazaki.
17.07 **Bricociència.**
17.30 **La vida en calçotets.**
17.52 **Yakari.**
18.17 **Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir.**
19.04 **Els Dalton.**
19.41 **Els pingüins de Madagascar.**
20.25 **Kung Fu Panda: Les potes del destí.**
21.11 **Silverpoint.**
21.33 **Itch.** Itchingham Lofte, Itch, és un adolescent que viu a Seaburgh, a Austràlia, amb la seva mare i la seva germana. És un apassionat de les ciències, sobretot de la química, fins al punt que es dedica a col·leccionar elements de la taula periòdica. Tot canvia el dia que l'Itch descobreix un element nou, un element de la taula periòdica fins ara desconegut.
21.55 **El gran dictat.**
22.15 **Bogeria a la pastisseria.** En aquest capítol, La Fura dels Baus encarrega a Escribà un pastís molt especial per agrair l'esforç i la dedicació dels treballadors de La Fageda.

23.50 **Dinamita** (Sèrie).
01.26 **Bogeria a la pastisseria.**
03.01 **Dinamita** (Sèrie).
04.38 **(S)avis.**
05.30 **Thalassa.** Els guardians de la llum.
05.37 **Xarxa natura.** Inclou Sant Llorenç i Prades.
05.48 **Videoclips.**

ESPORT3

06.00 **Desafío Ruta 40.**
06.25 **Urbance 2023.** Infantil i Absolut.
07.25 **324 Esports.**
07.45 **Onze.**
09.20 **Urbance 2023.** Professional i Parelles.
10.20 **Copa Amèrica.**
12.05 **Onze.**
13.40 **FIA World Rally Championship.** WRC ORLEN 80th Rally Poland. Resum.
14.30 **L'home més fort del món.** Giants Live 2: Europe's Strongest Man.
15.20 **L'home més fort del món.** Giants Live 3: The Strongman Classic.
16.05 **Copa Amèrica.**
17.55 **Zona zàping.** Nico i Lamine Yamal enlluernen Europa.
18.25 **Betfred Super League.** Hull KR-Dracs Catalans. En directe.

20.15 **Aire lliure.**
22.20 **Zona zàping.** Nico i Lamine Yamal enlluernen Europa.
22.55 **Vaques Sagrades.**
00.00 **324 Esports.**

LA 1

09.40 **Va de verd.**
10.10 **De carrer.**
11.00 **Vive San Fermín.**
12.30 **Españoles en el mundo.**
13.55 **D Corazón.**
14.00 **L'informatiu.**
14.30 **D Corazón.**
15.00 **Telediario 1.**
16.00 **Tour de France.**
17.40 **UEFA Euro 2024.** Anglaterra-Suïssa. Prèvia i partit (18.00 h).
20.00 **Camino a Berlín.**
20.30 **Telediario 2.**
20.40 **UEFA Euro 2024.** Països Baixos-Turquia. Prèvia i partit (21.00 h). Tot i classificar-se com a tercera de grup i oferir una imatge pobra en la fase inicial del torneig, la selecció que dirigeix Ronald Koeman ha aconseguit arribar a quarts de final després d'eliminar fàcilment el combinat romanès.

23.00 **Pel·lícula: Pride (Orgullo).**
00.50 **Pel·lícula: La llamada.**

ANTENA 3

08.15 **Los más...**
09.45 **Tu cara me suena.**
12.50 **Cocina abierta con Karlos Arguiñano.**
13.50 **La ruleta de la suerte.**
15.00 **Antena 3 Noticias 1.**
15.45 **Deportes.**
15.55 **El tiempo.**
16.00 **Multicine: Los sueños de Heaven.**
21.00 **Antena 3 Noticias 2.**
21.45 **Deportes.**
21.55 **El tiempo.**
22.10 **La Voz Kids.** Semifinal. En aquest lliurament, el programa escull els finalistes de l'edició. Els quatre artistes que segueixen a cada equip passen per l'escenari i només dos aconseguiran l'anhelat passi a la final. A més, el públic del plató serà molt important ja que és l'encarregat de decidir-ne un, mentre que l'altre l'haurà d'escollir el coach.

01.00 **La Voz Kids: grandes momentos.**
02.30 **The Game Show.**

CUATRO

07.00 **Love Shopping TV Cuatro.**
07.30 **¡Toma salami!**
07.50 **Volando voy.**
09.30 **Padel Pro TV.**
09.35 **Volando voy.**
10.55 **Viajeros Cuatro.**
13.55 **Noticias Cuatro.**
14.55 **ElDesmarque Cuatro.**
15.20 **El tiempo.**
15.40 **Momiamanía: La momia: la tumba del emperador Dragón.**
17.45 **Home cinema: Attraction II: el fin de los tiempos.**
20.00 **Noticias Cuatro.**
20.55 **ElDesmarque Cuatro.**
21.10 **El tiempo.**
21.20 **First Dates.**
22.50 **El blockbuster: Hércules: el origen de la leyenda.** EUA, Bulgària , Alemanya, 2014. Dir.: Renny Harlin. Int.: Kellan Lutz i Gaia Weiss.

00.55 **Cine Cuatro: Lady Halcón.** EUA, Itàlia, 1985. Dir.: Richard Donner. Int.: Matthew Broderick i Rutger Hauer.
03.05 **The Game Show.**

TELE 5

11.00 **Más que coches.**
12.10 **Got Talent España. Momentazos.**
13.20 **Socialité.**
15.00 **Informativos Telecinco.**
15.30 **ElDesmarque Telecinco.**
15.45 **El tiempo.**
16.00 **¡Fiesta!**
21.00 **Informativos Telecinco.**
21.35 **El tiempo.**
21.45 **ElDesmarque Telecinco.**
22.00 **La vida sin filtros.**
01.55 **Casino Gran Madrid Online Show.**

LA SEXTA

07.00 **Zapeando.**
08.30 **Crea lectura.**
09.00 **Zapeando.**
10.30 **Equipo de investigación.**
14.00 **Noticias 1ª edición.**
15.10 **La Sexta deportes.**
15.25 **La Sexta meteo.**
15.30 **Pel·lícula: Jurassic World.**
18.00 **Más vale tarde take away.**
20.00 **Noticias 2ª edición.**
20.45 **La Sexta meteo.**
20.55 **La Sexta deportes.**
21.15 **Sábado clave.**
21.45 **La Sexta Xplica!**
01.45 **Encarcelados.**

LA 2

09.30 **El escarabajo verde.** (T15).
10.00 **Agrosfera.**
10.35 **En lengua de signos.**
11.05 **Objetivo igualdad.**
11.20 **Los camioneros** (Sèrie).
13.05 **Tendido cero.**
14.00 **Calidoscopi.**
14.05 **Planeta R.** (T1).
14.35 **Mapes mentals.**
15.05 **Noms propis.**
15.35 **Saber y ganar.**
16.20 **Grans documentals.**
18.30 **Jardines con historia.**
19.00 **Saca tu Orgullo.**
22.15 **El cinema de La 2: La dona de l'espia.**
00.15 **La noche temática.**

BETEVÉ

12.50 **Música moderna.**
14.00 **BTV Notícies migdia.**
14.30 **Catakrac.**
14.55 **Doc's.**
15.35 **Territori Groupie.**
16.00 **Cinema d'estiu: Stefan Zweig: adiós a Europa.**
17.40 **Plaça Tísner Collection.**
20.00 **BTV Notícies vespre.**
20.25 **El temps.**
20.30 **Va passar aquí.**
21.05 **Primera sessió: Mamá se va de viaje.**
22.35 **Última sessió: Silvio (y los otros).**
01.10 **Cinefílies: Noche de estreno.**

EL TEMPS AMB XAVI SEGURA

Tongada de xàfecs i tempestes a moltes comarques

El cap de setmana comença mogut. A partir de la tarda s'esperen xàfecs i tempestes en molts punts de l'interior, del Pirineu i del Prepirineu. Poden ser forts i localment anar acompanyats de calamarsa o pedra.

La costa quedarà més al marge d'aquesta situació, però a partir del vespre també hi poden arribar alguns ruixats. Les temperatures baixaran a l'interior i al nord. Diumenge el temps no farà net.

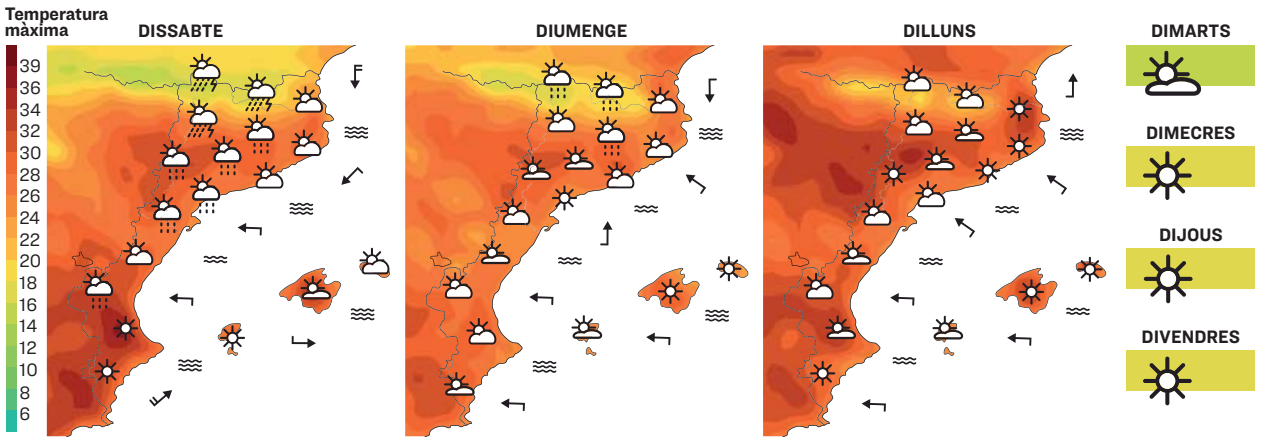

PASSATEMPS

Gaudeix online dels mots encreuats de l'ARA a **http://jocs.ara.cat**

SUDOKU

Difícil

		7				9		4
		5	3					
		8			2			6
	7				3		2	
		3		2		4		
	6		7				3	
9			6			7		
					5	8		
4		6				1		

Fàcil

			8	9			2	1
2				4		3		
5							9	
			7				1	2
				1				
3	2				5			
	5							3
		7		6				8
9	3			5	2			

difícil SOLUCIONS D'AHIR

5	4	6	1	3	9	2	8	7
3	7	2	6	8	5	4	9	1
1	9	8	4	7	2	6	5	3
4	6	9	5	2	3	1	7	8
8	2	1	9	4	7	5	3	6
7	5	3	8	1	6	9	4	2
2	1	4	3	9	8	7	6	5
6	8	7	2	5	4	3	1	9
9	3	5	7	6	1	8	2	4

fàcil

6	8	7	4	5	3	2	1	9
2	5	1	8	9	7	6	4	3
9	4	3	6	2	1	5	8	7
5	3	4	7	1	8	9	6	2
8	2	6	3	4	9	1	7	5
7	1	9	5	6	2	8	3	4
4	9	2	1	3	6	7	5	8
3	6	8	9	7	5	4	2	1
1	7	5	2	8	4	3	9	6

MOTS ENCREUATS

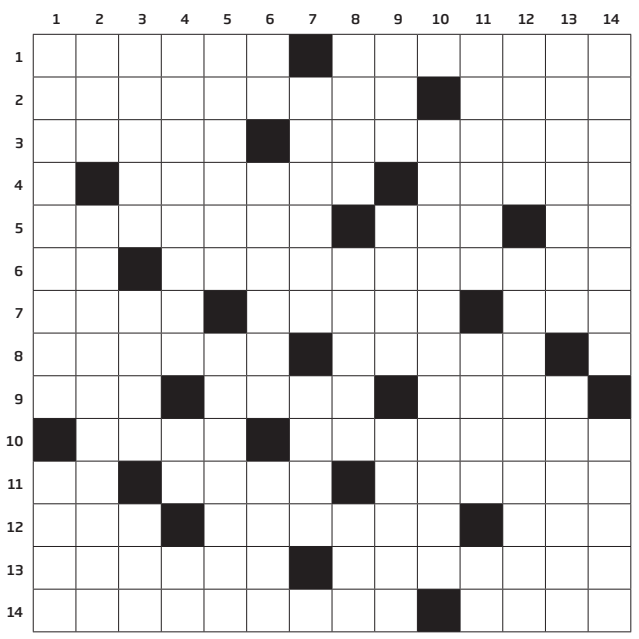

núm. 4920, elaborat per Senyor Ventura

Horitzontals 1. Fer xivarri mentre la gent dorm. Veí de Nouakchott. **2.** Entrenar. Se'l necessita per fer el ple. **3.** Prendre mesures. Protegeixi. **4.** As. Traspassi l'aviram amb un punxó. De l'os pèlvic. **5.** Sentencieu el partit. Un saxo sense corbes. El Raval devaluat. **6.** Club Nàutic. Molts conductors l'amagaven sota el seient. **7.** Torxa. El premi de 'La competència'. Panet sense crosta. **8.** Filets de metall fixats transversalment al mànec de la guitarra. Van sense rumb. Sud. **9.** Un estrip al billar. Ocupen dues terceres parts d'Israel. El déu grec de la guerra. **10.** Faig malbé la fruita. Idear. **11.** Principi de bilateralitat. Remeni el foc. Tirant a ocre. **12.** Reso pel Bruno. Secreta, recòndita. Força aèria britànica. **13.** Embrutaré amb el tac de billar. No té un lloc fix de feina. **14.** Les sanefes de la mesquita. Hi seràs si te'n vas pels turons d'Úbeda.

Verticals 1. Accentuats. S'enfila per la cama. **2.** Per dins, és tòxic. Mirar mútuament. **3.** Avancem amb l'aigua al coll. Així és la mare del nen el pare del qual no té nas. Fa foie. **4.** Faràs un tall a mode de recordatori. No, és un gos mallorquí. Carreguen el trabuc. **5.** Llibertari. Avançaré damunt del cavall. **6.** Si té nota, aconseguirà una plaça de funcionari. Aquesta té un tacte molt suau. Ràbies. **7.** Facis un dibuix sobre la pell. De llegenda. El cap de la casa. **8.** Maria en família. El kiwi n'és un, per exemple. Fan que les combinacions mètriques siguin metafòriques. **9.** Apareix dos cops a Tarroja de Segarra. Paràsit. Propis de les muses. **10.** A la guitarra, no sona. Obrir de cames. **11.** Tancat. Garbell per porgar el gra. Comences els ajustos. **12.** Concebi, projecti. Redreçaria l'empresa. **13.** Arrossegaren. Faré el primer toc. **14.** Tenalles. Sortegen.

SOLUCIONS D'AHIR

A	L	B	E	R	G	S	■	A	C	O	R	E	S
S	A	O	■	I	R	I	D	I	A	■	A	S	O
O	■	R	O	M	A	N	I	■	L	L	I	T	S
C	O	N	T	I	N	U	A	C	I	O	■	U	P
I	P	■	I	N	D	O	L	E	■	R	I	F	I
A	T	A	C	■	I	S	O	L	A	D	A	■	R
L	A	V	A	B	O	■	G	E	R	■	R	R	I
S	T	I	■	E	S	B	O	S	S	A	D	A	■
■	I	N	F	L	A	R	■	T	E	T	A	N	S
S	U	A	R	A	■	A	R	E	N	O	■	Q	E
I	■	D	E	R	I	V	A	■	I	N	C	U	S
D	R	A	G	■	D	O	M	I	C	I	L	I	S
R	A	■	U	S	U	R	P	O	■	R	A	N	I
A	C	T	I	U	S	■	A	L	L	A	R	G	O

CRÍTICATV

MÒNICA PLANAS CALLOL

PERIODISTA

Anuncis que defineixen la nostra època

La marca Nocilla ha llançat una campanya a les xarxes socials per promocionar la seva famosa crema de cacau i avellanes a la generació Z. Ja no es tracta de vendre el berenar per fer entrepans a la canalla més petita sinó de temptar els adults més joves. En una època en què les noves paternitats estan més pendents que mai de la qualitat de la nutrició infantil i hi ha una lluita aferrissada contra el sucre, les empreses de productes processats han de posar el focus en sectors amb costums alimentaris més laxos i sense control patern. Amb l'eslògan "*Díselo con Nocilla*", l'anunci mostra un avi posant-se un Satisfyer al front per prendre's la temperatura, ignorant la vertadera funció del giny. La neta mira l'espectador amb cara de circumstàncies i l'anunci diu: "*Cuando le digas a tu abuelo que eso no es un termómetro, díselo con Nocill*a". La crema d'avellana com a bàlsam per a l'ensurt.

L'espot ha escandalitzat els sectors més conservadors pel fet que es fa referència a un aparell per al plaer sexual per promocionar un producte associat a les etapes infantils. Alterar les mentalitats més ràncies és ja el sistema més eficaç per viralitzar un anunci. Però, escàndol al marge, l'espot delata també el relat edatista que converteix la gent gran en ignorants, en persones disfuncionals que han quedat descavalcades de l'època que els ha tocat viure com si no els correspongués. L'obsessió per singularitzar les generacions més joves va sovint acompanyada d'un cert menyspreu a les generacions que els precedeixen. Volent ser modern, provocador i disruptiu, s'acaba caient en el tòpic de l'any de la picor.

Alterar les mentalitats més ràncies és ja el sistema més eficaç per viralitzar un anunci

L'altre anunci és el que RTVE ha llançat a les xarxes per promocionar el partit Espanya-Alemanya de l'Eurocopa. A la piscina d'un hotel hi apareix un turista alemany cremat pel sol i vermell com una gamba, amb la samarreta de tirants marcada a la pell. "*Ya sufren el rojo. Ahora van a sufrir la Roja*", sentencia l'espot. Una fatxenderia esportiva que s'ajusta a l'esperit competitiu i té sentit de l'humor, però recorre un altre cop al clixé suat, la prepotència que ridiculitza a l'estranger i estimula l'orgull d'espècie autòctona.

Per últim, el magnat de Meta Mark Zuckerberg va llançar, per celebrar el 4 de juliol, un vídeo fet amb IA on se'l veu a ell fent surf amb esmòquing, bevent cervesa i onejant la bandera dels Estats Units mentre, de fons, se sent el "Born in the USA" de Springsteen. Més enllà d'oblidar l'esperit crític i antipatriòtic del tema musical, l'espectacle que ha escollit el magnat per exhibir-se no pot ser més prepotent i d'una masculinitat primària que fa pena. El vídeo, més que reivindicar la festivitat nacional, delata l'essència i la immaduresa del personatge. Si aquest és un dels individus que avui determinen l'evolució del món, és obvi que anem pel pedregar.

Amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, Generalitat Valenciana

GENERALITAT VALENCIANA SEMPRE TEUA La teua llengua

Generalitat de Catalunya Departament de la Presidència

GRÀCIES PER POSAR BARCELONA AL MAPA, ARA TRAIEU-L'EN
~ASSOCIACIÓ DE VÍCTIMES DEL TURISME~
ASSOCIACIÓ DE DESNONATS
CLUB D'ESTRESSATS PEL SOROLL

LA CASA I LA CIUTAT

DEMÀ Toni Soler

La família en flames

SÍLVIA SOLER

Crec que no m'equivocaré gaire si dic que qualsevol catalana de més de cinquanta anys sentirà, de manera inequívoca, almenys un moment d'identificació total amb el personatge que interpreta l'Emma Vilarasau a la pel·lícula *Casa en flames*, de Dani de la Orden. Per això, segurament, no deu ser casualitat que el personatge es digui Montse.

La història, molt ben escrita per l'Eduard Solà, és un retrat àcid, tendre, divertit i realista d'una família amb una casa espectacular a Cadaqués, que es reuneix forçada per la decisió de la Montse de vendre la casa. Com diu el director: tenen problemes de gent rica.

El sarcasme amb què es descriu els personatges no es reparteix equitativament però sí amb justícia. Els personatges femenins –interpretats per Emma Vilarasau, Maria Rodríguez, Clara Segura i Macarena García– ens mostren obertament els seus defectes, que no són menors, però l'espectador es veu inclinat a mostrar-se comprensiu perquè són dones valentes i que pateixen. Els personatges masculins –Enric Auquer, Alberto Sanjuan i José Pérez Ocaña– donen vida a tres homes –un nen consentit, un penques i un pusil·lànime– que no tenen perdó de Déu.

Hi ha tantíssimes Montses al país (i la majoria sense casa a Cadaqués): dones que han fet de la maternitat el paper

VERCINE

principal de la seva vida; dones que ho donen tot, sovint de mala manera i més del que els altres demanen; dones que s'han sentit enganyades, estafades, poc estimades. Dones que, en algun cas, reuneixen el valor per dir com se senten i que poden rebre una resposta com la que deixa anar la filla de la Montse: jo em pensava que estimar era donar sense esperar res a canvi. No us aixafaré la reacció de la Montse/Emma. És genial.

Casa en flames és una pel·lícula sobre la família, aquesta construcció que, ens agradi o no, és la base de la nostra societat. La família, que, tots ho sabem, pot ser refugi i pot ser presó, pot ser estímul i pot ser llast. I que per a la majoria de les dones sol ser un termòmetre significatiu de l'èxit de la seva vida: potser aquest és el gran error.

La família és el tema inesgotable. Al cinema i a la literatura. De tot el que s'ha escrit sobre la família, deixeu-me que us recordi un fragment de la novel·la *Lèxic familiar*, de Natalia Ginzburg: "Una d'aquelles frases o paraules faria que ens reconeguéssim l'un a l'altre en la foscor d'una cova o entre milions de persones. Aquestes frases són el nostre llatí, el vocabulari dels nostres dies passats, són com jeroglífics dels egipcis o dels assiri-babilonis: el testimoni d'un nucli vital que ja no existeix, però que sobreviu en els seus textos, salvats de la fúria de les aigües, de la corrosió del temps. Aquestes frases són la base de la nostra unitat familiar, que subsistirà fins que romanguem en el món, recreant-se i ressuscitant en els punts més diversos de la terra".

La família de *Casa en flames* està plena de secrets i ressentiment, de retrets i d'errors, però qualsevol dels seus membres es reconeixeria en la foscor d'una cova o entre milions de persones. Com nosaltres. Aneu a veure-la als cinemes i no us en penedireu.

Aquest llibre podria portar el teu nom
A Collita Pròpia t'ajudem a fer el teu llibre

Dona-li forma a aquella idea que sempre has tingut al cap. Ara és el moment de convertir-la en el teu llibre. T'acompanyem en el procés perquè aconsegueixis el finançament que necessites de manera compromesa i col·lectiva, a través del micromecenatge.

Descobreix com et podem ajudar a **collitapropia.cat**

Collita Pròpia

9 772014 010061 04925